

TARPTAUTINIŲ E. VAŽTARAŠČIŲ PRIEIGOS PUNKTO FUNKCIJŲ KŪRIMO IR DIEGIMO ELEKTRONINIŲ VAŽTARAŠČIŲ POSISTEMYJE (I.VAZ) PASLAUGŲ VIEŠOJO PIRKIMO SUTARTIS

Nr.
Vilnius

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, į. k. 188659752 (toliau – UŽSAKOVAS), atstovaujama viršininko pavaduotojo Martyno Endrijaičio, veikiančios pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2024 m. kovo 26 d. įsakymą Nr. V-102 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ ir ūkio subjektų grupė, susidedanti iš UAB „Insoft“, į. k. 302294870 ir UAB „Asserte“, į. k. 302838172 (toliau – TIEKĖJAS), atstovaujama direktoriaus Mindaugo Mikulėno, veikiančio pagal 2024 m. sausio 31 d. Jungtinės veiklos sutartį Nr. INS240131-JVS (toliau kiekviena vadinama ŠALIMI, o kartu – ŠALIMIS), remdamosi įvykusio atviro konkurso „Tarptautinių e. važtaraščių prieigos punkto funkcijų kūrimo ir diegimo Elektroninių važtaraščių posistemyje (i.VAZ) paslaugų viešasis pirkimas“ pirkimo Nr. 688105 (toliau – KONKURSAS) rezultatais bei vadovaudamosi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (toliau – Civilinis kodeksas), sudarė šią sutartį (toliau – SUTARTIS).

TIEKĖJAS remiasi ūkio subjekto UAB „IO projects“, į. k. 302444537 pajėgumu dėl Informacinės sistemos saugos specialisto paslaugos, (3%) - ~~informacinės sistemos saugos specialisto paslaugos~~ ir SUTARTIES vykdymui su UAB „IO projects“ sudarys bendradarbiavimo sutartį subrangos pagrindu.

KONKURSE TIEKĖJUI pateikti KONKURSO dokumentai, KONKURSO dokumentų paaiškinimai, patikslinimai bei TIEKĖJO KONKURSE pateiktas pasiūlymas toliau yra vadinami KONKURSO DOKUMENTAIS. Jeigu SUTARTIS nenustato kitaip, SUTARTYJE vartojamos sąvokos reiškia tą patį, ką ir KONKURSO DOKUMENTUOSE vartojamos sąvokos.

1. SUTARTIES DALYKAS

1.1. SUTARTIES dalykas – Tarptautinių e. važtaraščių Lietuvos nacionalinio prieigos punkto funkcijų kūrimo ir diegimo Elektroninių važtaraščių posistemyje (i.VAZ) paslaugos, reikalingos įgyvendinti Reglamente (ES) 2020/1056 numatytą eFTI krovinių transporto informacijos Lietuvos nacionalinį prieigos punktą (toliau – PASLAUGA arba PASLAUGOS atlikimas). PASLAUGOS atlikimas detalizuotas SUTARTYJE ir PASLAUGOS techninėje specifikacijoje.

1.2. Visa nauda, kurią TIEKĖJAS suteiks UŽSAKOVUI SUTARTIES galiojimo metu, vykdydamas SUTARTIES nuostatas, toliau vadinama – PASLAUGOS rezultatu.

1.3. PASLAUGĄ atlieka TIEKĖJAS UŽSAKOVUI.

1.4. SUTARTYJE, PASLAUGOS techninėje specifikacijoje ir kituose dokumentuose, į kuriuos daro nuorodą KONKURSO DOKUMENTAI, nustatyti reikalavimai PASLAUGOS atlikimui ir ŠALIMS toliau SUTARTYJE vadinami REIKALAVIMAIS.

1.5. PASLAUGOS atlikimas turi būti vykdomas pagal REIKALAVIMUS.

1.6. PASLAUGA turi atitikti aktualių teisės aktų nuostatas. Įsigaliojus naujiems teisės aktams, ar jų pakeitimams, susijusiems su PASLAUGA, TIEKĖJAS privalo vykdyti tokių teisės aktų nuostatas nuo jų įsigaliojimo datos. Kiekviena REIKALAVIMŲ nuostata, neatitinkanti įsigaliojusio naujojo teisės akto ar jo pakeitimo, susijusio su PASLAUGA, nuo tokio naujojo teisės akto ar jo pakeitimo įsigaliojimo datos netaikoma, o vietoj jos taikoma įsigaliojusio naujojo teisės akto ar jo pakeitimo, susijusio su PASLAUGA, nuostata. Atsiradus šiame punkte numatytais aplinkybėmis, ŠALYS raštu suderina PASLAUGOS pasikeitimų įgyvendinimą. Apie teisės aktų pasikeitimą, susijusį su PASLAUGA, ŠALYS viena kitą informuoja raštu.

1.7. ŠALYS, siekdamos užtikrinti aplinkosauginių principų laikymąsi, kad PASLAUGAI teikti būtų sunaudojama mažiau gamtos išteklių, įsipareigoja nespausdinti popierinių dokumentų, susijusių su SUTARTIES vykdymu ir naudoti tik elektroninius dokumentus. Jeigu PASLAUGOS sudėtyje bus pateikiama programinė įranga (licencijos), tai siekiant užtikrinant aplinkosauginių principų laikymąsi, jų diegimas turės būti vykdomas nuotoliniu būdu.

2. KAINA IR ATSISKAITYMAS

2.1. UŽSAKOVAS TIEKĖJUI avanso nemoka, t. y. iš anksto su TIEKĖJU neatsiskaito.

2.2. SUTARTIES vertė 1370063,64 EUR be PVM, 1657777,00 EUR su PVM. Į PASLAUGOS dalių, PASLAUGOS dalių etapų kainas ir įkainius įtraukti visi susiję su TIEKĖJO įsipareigojimų pagal SUTARTį vykdymu TIEKĖJO mokami mokesčiai, pridėtinės išlaidos, išlaidos susijusios IS E. Sąskaita.

* Sąvokos ir trumpiniai pateikiami SUTARTIES priedo „PASLAUGOS TECHNINĖ SPECIFIKACIJA“ skyriuje 1. Sąvokos

2.3. PASLAUGOS kainą sudaro PASLAUGOS dalių ir PASLAUGOS dalių etapų kainos ir įkainiai, kurie nurodyti žemiau pateiktose lentelėse:

1 lentelė

Eil. Nr.	PASLAUGOS dalys, dalies etapai	Kaina EUR be PVM	Kaina EUR su PVM
1.	Pirma PASLAUGOS dalis. i.VAZ e. paslaugos eFTI vartai veikimui reikalingų funkcionalumų sukūrimas ir diegimas	1091000,00	1320110,00
1.1.	Darbai, susiję su integruoto KI prieigos taško funkcionalumų realizavimu	149000,00	180290,00
1.2.	Darbai, susiję su eFTI vartų funkcionalumų realizavimu	242000,00	292820,00
1.3.	Darbai, susiję su eFTI platformų ir eFTI platformų paslaugų teikėjų registro funkcijų realizavimu	161000,00	194810,00
1.4.	Darbai, susiję su eFTI platformų tvarkomų metaduomenų registro ir duomenų paieškos mechanizmo funkcijų realizavimu	214000,00	258940,00
1.5.	Darbai, susiję su operacijų, kurios atliekamos per eFTI vartus, audito sekos registro funkcijų realizavimu	121000,00	146410,00
1.6.	Darbai, susiję su viešųjų raktų registro funkcijų realizavimu	152000,00	183920,00
1.7.	Darbai, susiję su ataskaitų realizavimu (šios dalies kaina detalizuota 3 lentelėje)	36400,00	44044,00
1.8.	Darbai susiję su i.VAZ e. paslaugos eFTI vartai naudojimo mokymais būsimiems paslaugos vidiniams ir / arba išoriniams naudotojams	15600,00	18876,00
2.	Antra PASLAUGOS dalis. Konsultavimo ir papildomos i.VAZ programinės įrangos modernizavimo paslaugos (šios dalies kaina detalizuota 2 lentelėje)	247500,00	299475,00
3.	Trečia PASLAUGOS dalis. Informacijos saugumo rizikos analizė ir jos rezultatų ataskaita.	4000,00	4840,00
4.	Ketvirta PASLAUGOS dalis. Apkrovos ir greitaveikos testavimas ir jo rezultatų ataskaita.	13000,00	15730,00
5.	Penkta PASLAUGOS dalis. Atsparumo įsilaužimams testavimas ir jo rezultatų ataskaita.	13000,00	15730,00

2 lentelė (1 lentelės 2 punkto kainos detalizavimas):

Eil. Nr.	PASLAUGOS dalies etapai ¹	Mato vienetas	Preliminarus kiekis ²	Vienos valandos įkainis, EUR be PVM	Vienos valandos įkainis, EUR su PVM
1.	Papildomos valandos, skirtos nenumatytoms konsultacijų paslaugoms, tačiau susijusioms su SUTARTIES objektu	Val.	500	45,00	54,45
2.	Papildomos valandos, skirtos nenumatytoms i.VAZ programinės įrangos modernizavimo paslaugoms, tačiau susijusioms su SUTARTIES objektu	Val.	5000	45,00	54,45

¹ Kiekvienos PASLAUGOS dalies etapo pagal atskirus užsakymus realizacija ir įvykdymo terminai turi būti derinami su UŽSAKOVU.

² Nurodytas preliminarus valandų kiekis, kuris bus užsakomas tik pagal faktinį UŽSAKOVO poreikį, todėl negali būti pagrindas reikalauti iš UŽSAKOVO užsakyti visą valandų kiekį. UŽSAKOVAS pasilieka teisę užsakyti daugiau valandų nei numatyta, tačiau bendra SUTARTIES vertė negali viršyti SUTARTIES 2.2 p. nurodytos sumos.

3 lentelė (1 lentelės 1.6 punkto kainos detalizavimas):

Eil. Nr.	PASLAUGOS dalies etapai	Mato vienetas	Preliminarus kiekis	Vienos ataskaitos įkainis, Eur be PVM	Vienos ataskaitos įkainis, Eur su PVM
1.	Ataskaitos	Vnt.	2	18200,00	22022,00

Pastaba. Nurodytas orientacinis ataskaitų kiekis, kuris bus užsakomas tik pagal faktinį UŽSAKOVO poreikį, todėl negali būti pagrindas reikalauti iš UŽSAKOVO užsakyti visą ataskaitų kiekį. UŽSAKOVAS pasilieka teisę užsakyti daugiau ataskaitų nei numatyta, tačiau bendras ataskaitų kiekis negali būti didesnis nei 6. Apmokėjimas bus vykdomas pagal faktinį ataskaitų skaičių, lentelėje nurodytais įkainiais.

2.4. Už tinkamai įvykdytą PASLAUGOS dalį ar PASLAUGOS dalies etapą (patvirtinama atitinkamu perdavimo - priėmimo aktu), UŽSAKOVAS atsiskaito su TIEKĖJU ne vėliau kaip per 30 dienų laikotarpį nuo dienos, kai pasirašomas PASLAUGOS dalies ar PASLAUGOS dalies etapo perdavimo - priėmimo aktas ir UŽSAKOVAS patvirtina elektroninę PVM sąskaitą faktūrą.

2.5. UŽSAKOVAS pasilieka teisę už faktiškai įvykdytus pagal SUTARTĮ TIEKĖJO įsipareigojimus sumokėti TIEKĖJUI iki PASLAUGOS dalies ar PASLAUGOS dalies etapo perdavimo - priėmimo akto pasirašymo dienos, ŠALIMS pasirašius faktiškai įvykdytų įsipareigojimų perdavimo - priėmimo aktą.

2.6. TIEKĖJAS PVM sąskaitas faktūras teikia tik elektroniniu būdu. Elektroninės sąskaitos faktūros, atitinkančios Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą, kurio nuoroda paskelbta 2017 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1870 dėl nuorodos į Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir sintaksių sąrašo paskelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES (OL 2017 L 266, p. 19) (toliau - Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartas), teikiamos TIEKĖJO pasirinktomis priemonėmis. Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto neatitinkančios elektroninės sąskaitos faktūros gali būti teikiamos tik naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis („E. sąskaita“ svetainė pasiekama adresu www.esaskaita.eu). UŽSAKOVAS elektronines sąskaitas faktūras priima ir apdoroja naudodamasis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis. Elektroninė sąskaita faktūra suprantama kaip sąskaita faktūra, išrašyta, perduota ir gauta tokiu elektroniniu formatu, kuris sudaro galimybę ją apdoroti automatinio ir elektroninio būdu.

2.7. PASLAUGOS įkainiai dėl kainų lygio pasikeitimo ir pasikeitusių mokesčių neperskaičiuojami, išskyrus 2.8. ir 2.9. punktuose nurodytus atvejus.

2.8. SUTARTIES kainodara taisyklės: 1) SUTARTIES 2.3 punkto 1 lentelės 1.1-1.6 p., 1.8 p. ir 3-5 p. nustatyta fiksuotos kainos kainodara; 2) SUTARTIES 2.3 punkto 2 ir 3 lentelėse nustatyta fiksuoto įkainio kainodara. SUTARTYJE nustatytų kainų ir įkainių su PVM peržiūra atliekama, kai pasikeičia pridėtinės vertės mokestis (PVM). SUTARTIES galiojimo metu joje nustatytos PASLAUGOS kainos ir įkainiai, turi būti koreguojami, taikant naują pasikeitusį PVM dydį.

2.9. Bet kuri SUTARTIES ŠALIS SUTARTIES galiojimo metu turi teisę inicijuoti SUTARTYJE numatytų kainų/įkainių perskaičiavimą (keitimą, susitarimą) ne anksčiau kaip po 6 (šešių) mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo dienos (jeigu perskaičiavimas jau buvo atliktas - nuo paskutinio perskaičiavimo pagal šį punktą dienos), jeigu Ūkio subjektams suteiktų paslaugų kainų pokytis (k), apskaičiuotas kaip nustatyta 2.12 punkte, viršija 5 procentus. Atliekamos perskaičiavimą ŠALYS vadovaujasi Valstybės duomenų agentūros viešai Oficialiosios statistikos portale paskelbtais Rodiklių duomenų bazės duomenimis, iš kitos ŠALIES nereikalaujamos pateikti oficialaus Valstybės duomenų agentūros ar kitos institucijos išduoto dokumento ar patvirtinimo.

2.10. ŠALYS privalo keitime nurodyti indekso reikšmę laikotarpio pradžioje ir jos nustatymo datą, indekso reikšmę laikotarpio pabaigoje ir jos nustatymo datą, kainų pokytį (k), perskaičiuotas kainas/įkainius, perskaičiuotą pradinę SUTARTIES vertę.

2.11. Perskaičiuotieji įkainiai taikomi užsakymams, pateiktiems po to, kai ŠALYS sudaro susitarimą dėl įkainių perskaičiavimo.

2.12. Naujos kainos/įkainiai apskaičiuojami pagal formulę:

$$a_1 = a + \left(\frac{k}{100} \times a \right), \text{ kur}$$

a - kaina/įkainis (EUR be PVM)) (jei jis jau buvo perskaiciuotas, tai po paskutinio perskaiciavimo).

a₁ - perskaiciuota (pakeista) kaina/įkainis (EUR be PVM)

k - Pagal Ūkio subjektams suteiktų paslaugų kainų indeksą (J62 Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla) apskaičiuotas Ūkio subjektams suteiktų paslaugų kainų pokytis (padidėjimas arba sumažėjimas) (%). „k“ reikšmė skaičiuojama pagal formulę:

$$k = \frac{Ind_{naujausias}}{Ind_{pradžia}} \times 100 - 100, (\text{proc.}) \text{ kur}$$

Ind_{naujausias} - kreipimosi dėl kainos perskaiciavimo išsiuntimo kitai šaliai datą naujausias paskelbtas Ūkio subjektams suteiktų paslaugų kainų indeksas (J62 Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla).

Ind_{pradžia} - laikotarpio pradžios datos (metų ketvirčio) Ūkio subjektams suteiktų paslaugų kainų indeksas (J62 Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla). Pirmojo perskaiciavimo atveju laikotarpio pradžia yra paskutinės pirkimo, kurio pagrindu sudaryta ši SUTARTIS, pasiūlymų pateikimo termino dienos metų ketvirtis. Antrojo ir vėlesnių perskaiciavimų atveju laikotarpio pradžia (metų ketvirtis) yra paskutinio perskaiciavimo metu naudotos paskelbto atitinkamo indekso reikšmės metų ketvirtis.

2.13. Skaičiavimams indeksų reikšmės imamos keturių skaitmenų po kablelio tikslumu. Apskaiciuotas pokytis (k) tolimesniems skaičiavimams naudojamas suapvalinus iki vieno skaitmens po kablelio, o apskaičiuotas įkainis „a“ suapvalinamas iki dviejų skaitmenų po kablelio.

2.14. Vėlesnis kainų arba įkainių perskaiciavimas negali apimti laikotarpio, už kurį jau buvo atliktas perskaiciavimas.

2.15. SUTARTIES 2.4. punkte minimas atsiskaitymas įvykdomas atitinkamą sumą pervedus į SUTARTYJE nurodytą TIEKĖJO sąskaitą.

2.16. Visos SUTARTYJE numatytos sumos ir mokėjimai yra apskaičiuojami ir atliekami eurai.

2.17. PASLAUGOS naudojimas negali reikalauti iš UŽSAKOVO jokių didinančių PASLAUGOS įkainius išlaidų.

2.18. UŽSAKOVAS taip pat nustato tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais galimybę. UŽSAKOVAS, TIEKĖJUI pasiūlyme nurodžius pasitelkiamus subtiekejus, arba, vadovaujantis SUTARTIES 3.16 punktu, pranešus apie subtiekejo pasitelkimą, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo SUTARTIES sudarymo ar TIEKĖJO pranešimo, informuoja subtiekejus apie tiesioginio atsiskaitymo galimybę, o subtiekejas, norėdamas pasinaudoti tokia galimybe, elektroninėmis priemonėmis pateikia prašymą UŽSAKOVUI. Tuo tikslu turi būti sudaroma trišalė sutartis tarp UŽSAKOVO, TIEKĖJO ir konkretaus subtiekejo, o TIEKĖJAS turi teisę prieštarauti nepagrįstiems mokėjimams subtiekejui. Jei TIEKĖJAS neprieštarauja mokėjimams subtiekejui, UŽSAKOVAS perveda sumas, nurodytas TIEKĖJO pateikiamose PVM sąskaitose-faktūrose arba subtiekejo TIEKĖJUI pateiktuose dokumentuose kaip subtiekejui mokėtinas sumas už TIEKĖJO įsipareigojimų pagal SUTARTį dalį, tiesiogiai atitinkamam subtiekejui į jo nurodytą banko sąskaitą. Tokie mokėjimai yra laikomi tinkamu UŽSAKOVO atsiskaitymu su TIEKĖJU pagal SUTARTį.

3. PASLAUGOS VYKDYMAS IR ATLIKIMAS

3.1. Visi REIKALAVIMAI (visos sąlygos), susiję su PASLAUGOS atlikimu (įskaitant ir visus UŽSAKOVO pateiktus ir ŠALIŲ suderintus užsakymus), SUTARTYJE tampa TIEKĖJO įsipareigojimais.

3.2. TIEKĖJAS per 30 darbo dienų nuo Projekto valdymo plano gavimo dienos su UŽSAKOVU suderina Projekto valdymo planą (pradinę Projekto valdymo plano versiją pateikia UŽSAKOVAS) ir Projekto darbų atlikimo grafiką, VMI informacinių išteklių grupių ir reikalingų teisių sąrašą, taip pat pateikia kitus PASLAUGAI teikti reikalingus dokumentus.

3.3. TIEKĖJAS turi ir Projekto veiklų valdymui (per visą sutartinių įsipareigojimų laikotarpį) siūlo UŽSAKOVUI naudoti projektų valdymo programinę įrangą Confluence ir su ja turinčią sąryšį klaidų valdymo programinę įrangą JIRA kartu su įskiepiu JIRA Capture bei įsipareigoja suteikti neribotą naudotojų (angl. user) paskyrų kiekį.

3.4. Visos SUTARTIES 2.3 p. 1 lentelėje nurodytos PASLAUGOS dalys ir jų etapai pradedamos vykdyti nuo UŽSAKOVO raštiško užsakymo pateikimo dienos. Pasikeitus poreikiui, UŽSAKOVAS neįsipareigoja užsakyti visų PASLAUGOS dalių ar jų etapų.

3.5. Visos SUTARTIES 2.3 p. 2 lentelėje numatytos valandos UŽSAKOVO užsakomos raštu (kiekvieną kartą užsakant ir priimant PASLAUGOS dalį ar PASLAUGOS atlikimą, tai bus įforminama priėmimo - perdavimo aktu ar kitu dokumentu (protokolu)). Užsakyme privalo būti nurodytos pagrįstos ir suderintos užsakomų valandų apimtys ir priežastys jų užsakymui, bei užsakymo įvykdymo terminai.

3.6. Užsakymo priėmimo privalo būti nurodytos faktiškai sunaudotas TIEKĖJO darbo valandų skaičius ir ar jis atitinka užsakyme nustatytą darbų atlikimui skirtą laiką.

3.7. PASLAUGOS atlikimas vykdomas dalimis ir etapais, kiekviena PASLAUGOS dalis ar PASLAUGOS dalies etapas dokumentuojama ir įforminama atitinkamu perdavimo - priėmimo aktu.

3.8. Pagrindas pasirašyti PASLAUGOS dalies ar PASLAUGOS dalies etapo perdavimo - priėmimo aktą atsiranda tik tuo atveju, jeigu PASLAUGOS dalis ar PASLAUGOS dalies etapas atliktas tinkamai ir kokybiškai. Pagal SUTARTIES REIKALAVIMUS laikoma, kad kiekvienas SUTARTYJE įvardintas TIEKĖJO įsipareigojimas tinkamai įvykdytas, ir su tokiu įsipareigojimu susijusi PASLAUGOS dalis ar PASLAUGOS dalies etapas yra tinkamos kokybės, kai tokia PASLAUGOS dalis ar PASLAUGOS dalies etapas atitinka PASLAUGOS REIKALAVIMUS, kurie būtini tokiai PASLAUGOS daliai ar PASLAUGOS dalies etapui, kad juos būtų galima naudoti pagal įprastinę ir/ar specialią paskirtį. Jeigu PASLAUGOS dalis ar PASLAUGOS dalies etapas atlikti tinkamai ir kokybiškai, PASLAUGOS dalies ar PASLAUGOS dalies etapo perdavimo - priėmimo aktas pasirašomas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tokio akto gavimo.

3.9. SUTARTYJE įvardinta PASLAUGA ir jos REIKALAVIMAI turi būti įdiegti į gamybinę aplinką, atlikta jų bandomoji eksploatacija bei pateikta ir su UŽSAKOVU suderinta visa SUTARTYJE numatyta dokumentacija.

3.10. Kompiuterių programos (pagal Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo naudojamus apibrėžimus) TIEKĖJO sukurtos vykdant SUTARTĮ yra TIEKĖJO autorių teisių objektas. TIEKĖJAS, nepažeidžiant autoriaus teisių turėtojo ar trečiųjų šalių intelektualinės nuosavybės teisių, SUTARTIMI UŽSAKOVUI perduoda autorių turtines teises į pagal SUTARTĮ sukurtą programinę įrangą ir parengtus projektinius dokumentus, įskaitant, bet neapsiribojant, teisę neribotą laiką ir be papildomo atlygio naudoti sukurtą programinę įrangą; teisę daryti sukurtos programinės įrangos kopijas; teisę modernizuoti ir toliau plėtoti sukurtą programinę įrangą; teisę perkelti programinę įrangą į kitą technologinę platformą; teisę naudoti ir keisti jai sukurtos programinės įrangos pradinį kodą (mašininės kalbos pradinį tekstus). Šiame punkte numatytas teises UŽSAKOVAS turės visoje Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos šalių teritorijoje ir neribotą laiką.

3.11. UŽSAKOVO nuosavybės teisė į kiekvieną PASLAUGOS rezultatą, kuris pagal Civilinį kodeksą yra nuosavybės teisių objektas, atsiranda nuo to momento, kai TIEKĖJAS tokį PASLAUGOS rezultatą perduoda UŽSAKOVUI.

3.12. PASLAUGOS kokybė privalo atitikti Lietuvos Respublikoje galiojančius teisės aktus, REIKALAVIMUS ir Civilinio kodekso nuostatas.

3.13. TIEKĖJO atstovai PASLAUGOS ATLIKIMO klausimais su UŽSAKOVO atstovais bendrauja lietuvių kalba.

3.14. Reikalavimai TIEKĖJO komandai:

3.14.1. Jei tenka keisti specialistą, kuris buvo pasitelktas, kaip atitinkantis kvalifikacijos reikalavimą ir jo kvalifikacija buvo pasinaudota siekiant gauti balus ekonominio naudingumo vertinimo metu, jis gali būti keičiamas tik specialistu atitinkančiu kvalifikacijos reikalavimą ir ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų, už kurį buvo suteikti balai. Jei specialisto kvalifikacija nebuvo vertinama pagal ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų, keičiamas specialistas turi turėti ne žemesnę kvalifikaciją ir patirtį, nei KONKURSO DOKUMENTUOSE nustatyti minimalūs kvalifikaciniai reikalavimai keičiamo specialisto pozicijai. Kandidatas į TIEKĖJO komandos narius gali būti įtrauktas į TIEKĖJO komandą po to, kai UŽSAKOVAS, įvertinęs kandidato atitikimą reikalavimams pagal pateiktus kandidato kvalifikaciją ir patirtį liudijančius dokumentus, TIEKĖJUI patvirtina kandidatūrą;

3.14.2. Visi TIEKĖJO komandos nariai, nurodyti TIEKĖJO pasiūlyme KONKURSUI, privalo dalyvauti vykdant SUTARTĮ. TIEKĖJAS turi teisę pakeisti savo komandą ar jos narį tik gavęs raštišką UŽSAKOVO sutikimą;

3.14.3. SUTARTIES vykdymo eigoje UŽSAKOVAS gali inicijuoti TIEKĖJO komandos nario, kuris netinkamai atlieka SUTARTYJE numatytas pareigas, pakeitimą, nurodydamas tokio prašymo motyvus;

3.14.4. TIEKĖJAS privalo savo iniciatyva siūlyti keisti pasiūlyme nurodytus TIEKĖJO komandos narius šiais atvejais:

3.14.4.1. Komandos nario mirties, ligos arba nelaimingo atsitikimo atveju;

3.14.4.2. Jei komandos narį keisti būtina dėl kitų, nuo TIEKĖJO nepriklausančių priežasčių.

3.14.5. TIEKĖJAS apie 3.14.4. punkte minimų atvejų atsiradimą privalo nedelsiant informuoti UŽSAKOVĄ;

3.14.6. TIEKĖJAS turėtų iš anksto informuoti UŽSAKOVĄ apie SUTARTIES vykdyme dalyvaujančių darbuotojų atostogas ir užtikrinti, kad jų atostogų metu, PASLAUGĄ teiks kiti specialistai, turintys reikiamą kvalifikaciją Atostogų metu keičiamais specialistais taikomos SUTARTIES 3.14.1 papunkčio sąlygos.

3.14.7. TIEKĖJAS turi užtikrinti, kad nurodyti ekspertai SUTARTIES įgyvendinimui bus pasiekiami visą SUTARTIES įgyvendinimo laiką. UŽSAKOVUI pareikalavus, ekspertai turės teikti PASLAUGĄ UŽSAKOVO patalpose.

3.15. SUTARTIES vykdymui TIEKĖJAS gali pasitelkti subtiekéjus. Sudarius SUTARTĮ, tačiau ne vėliau negu SUTARTIS pradeda vykdyti, TIEKĖJAS įsipareigoja UŽSAKOVUI pranešti žinomų subtiekéjų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų atstovus. TIEKĖJAS privalo informuoti apie minėtos informacijos pasikeitimą visu SUTARTIES vykdymo metu, taip pat apie subtiekéjus, kuriuos jis ketina pasitelkti vėliau. SUTARTIES galiojimo metu, TIEKĖJAS KONKURSO pasiūlyme nurodytus subtiekéjus gali keisti tik prieš tai raštu suderinęs su UŽSAKOVU. Keičiamas (-i) subtiekéjas (-ai) turi turėti ne žemesnę, nei nurodyta KONKURSO DOKUMENTUOSE, kvalifikaciją, jei jų pajėgumais buvo remiamasi įrodinėjant atitikinčią kvalifikacijos reikalavimams, šiuo atveju pateikiami ir subtiekéjo pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinantys dokumentai, numatyti KONKURSO dokumentuose.

3.16. Visi informacijos saugumo reikalavimai, taikomi TIEKĖJUI, yra taikomi ir jo subtiekéjams.

3.17. TIEKĖJAS įsipareigoja su 2 ar daugiau Logistikos informacinių sistemų kūrėjais ir / ar platintojais, kurie vykdo eFTI platformos kūrimo darbus ir 2 ar daugiau Logistikos informacinių sistemų naudotojais (ūkio subjektais) išbandyti eFTI vartų funkcionalumus demo (vertinimo) aplinkoje, šiems partneriams, eFTI vartų testavimo ir bandomosios eksploatacijos metu teikti konsultacijas projekto vykdymo metu, kiek tai susiję su eFTI platformos ir eFTI vartų integracijomis. TIEKĖJAS partnerius suranda pats ir SUTARTIES vykdymo metu turės pateikti šių šalių ketinimų protokolus (susitarimus).

4. ŠALIŲ ATSAKOMYBĖ

4.1. ŠALYS privalo susilaikyti nuo bet kokių nepagrįstų veiksmų, kurie galėtų pakenkti kitai ŠALIAI.

4.2. Jei TIEKĖJAS neįvykdo arba netinkamai įvykdo SUTARTYJE numatytus įsipareigojimus, UŽSAKOVAS turi teisę pareikalauti atlyginti SUTARTIES sąlygų nevykdymu ar netinkamu vykdymu jam padarytus tiesioginius nuostolius, bet ne didesne nei SUTARTIES verte, išskyrus Civilinio kodekso 6.252 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas išimtis ir pagal Civilinį kodeksą galimus regreso atvejus.

4.3. Už TIEKĖJO vėlavimą atlikti sutartinius įsipareigojimus (išskyrus PASLAUGOS techninės specifikacijos 7.4.16 ir 7.5.22 papunkčiuose nurodytus atvejus) numatyti delspinigiai – 0,02 procento nuo vėluojamų atlikti sutartinių įsipareigojimų vertės už kiekvieną pavėluotą dieną, bet ne daugiau kaip 5 procentai nuo bendros SUTARTIES vertės.

4.4. Už UŽSAKOVO vėlavimą atsiskaityti su TIEKĖJU numatomi delspinigiai – 0,02 procento nuo vėluojamos apmokėti sumos, už kiekvieną pavėluotą dieną, bet ne daugiau kaip 5 procentai nuo bendros SUTARTIES vertės.

4.5. Nutraukus SUTARTĮ 6.7.2. punkte nurodytu pagrindu, UŽSAKOVAS pasinaudoja 5.2. punkte numatytu SUTARTIES įvykdymo užtikrinimu ir TIEKĖJAS įtraukiamas į nepatikimų tiekėjų sąrašą.

4.6. Jeigu naudojimosi PASLAUGOS rezultatu metu paaiškės, kad UŽSAKOVUI atitenkanti TIEKĖJO perduota susijusi su PASLAUGA dokumentacija yra ne visa, ir jos nepakanka,

kad įvykdyti kokį nors iš KONKURSO DOKUMENTUOSE numatytų REIKALAVIMŲ su tuo susijusius UŽSAKOVO tiesioginius nuostolius padengs TIEKĖJAS.

5. SUTARTIES ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMAS

5.1. UŽSAKOVAS reikalauja, kad SUTARTIES įvykdymas būtų užtikrinamas Lietuvos Respublikoje ar užsienyje registruoto banko, kredito įstaigos garantija ar draudimo bendrovės laidavimo draudimu (toliau - SUTARTIES įvykdymo užtikrinimas).

5.2. Po SUTARTIES pasirašymo per 10 darbo dienų, TIEKĖJAS privalo pateikti SUTARTIES įvykdymo užtikrinimą, išduotą Lietuvos Respublikoje ar užsienyje įsteigtos ir veikiančios banko, kredito įstaigos arba draudimo bendrovės (toliau – SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo davėjas), pagal kurį SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo davėjas įsipareigoja neatšaukiamai ir besąlygiškai per 10 kalendorinių dienų nuo pirmo UŽSAKOVO reikalavimo, gauto kartu su pareiškimu tvirtinančiu, kad TIEKĖJAS netinkamai vykdo SUTARTYJE numatytus įsipareigojimus (suteikta PASLAUGA, PASLAUGOS dalis ar PASLAUGOS dalies etapas neatitinka SUTARTYJE nustatytų reikalavimų), pažeidė SUTARTYJE nustatytus prievolių įvykdymo terminus, atsisakė vykdyti SUTARTĮ ar SUTARTIS nutraukiama dėl TIEKĖJO kaltės, sumokėti UŽSAKOVUI 80000 EUR. dydžio SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo išmoką. UŽSAKOVAS pranešime SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo davėjui turi nurodyti, dėl kurios iš aplinkybių jam priklauso SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo suma, tačiau SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo davėjas neturi teisės reikalauti, kad UŽSAKOVAS pagrįstų savo reikalavimą.

5.3. SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo trukmė turi būti ne trumpesnė nei SUTARTIES trukmė. TIEKĖJAS gali pateikti 12 mėnesių galiojantį SUTARTIES įvykdymo užtikrinimą ir likus ne mažiau kaip 1 (vienam) mėnesiui iki pateikto SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo galiojimo pabaigos pateikti naują arba pratęstą SUTARTIES įvykdymo užtikrinimą laikotarpiui, iki kol bus įvykdyti sutartiniai įsipareigojimai. Šiuo atveju TIEKĖJUI iki nurodyto termino nepateikus naujo arba pratęsto SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo, UŽSAKOVAS pareikalauja SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo davėjo sumokėti pagal galiojantį SUTARTIES įvykdymo užtikrinimą, kadangi TIEKĖJAS laikomas neįvykdžiusiu šiame punkte nurodyto savo įsipareigojimo.

5.4. Jei UŽSAKOVAS pasinaudoja SUTARTIES įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai SUTARTIES užtikrinimu pasinaudojama dėl to, kad nutraukiama SUTARTIS, TIEKĖJAS, siekdamas toliau vykdyti SUTARTIES įsipareigojimus, privalo per 10 darbo dienų pateikti UŽSAKOVUI naują SUTARTIES įvykdymo užtikrinimą ne mažesnei nei 5.2. punkte nurodytai sumai. Jei TIEKĖJAS nepateikia naujo SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo, UŽSAKOVAS turi teisę vienašališkai nutraukti SUTARTĮ.

6. SUTARTIES GALIOJIMAS, PAKEITIMAS IR NUTRAUKIMAS

6.1. SUTARTIS įsigalioja nuo pateikto SUTARTIES įvykdymo užtikrinimo dienos ir galioja iki visiško TIEKĖJO ir UŽSAKOVO įsipareigojimų pagal SUTARTĮ įvykdymo momento.

6.2. SUTARTIS sudaroma laikotarpiui iki 2025-09-30 (įskaitant atsiskaitymo su TIEKĖJU terminą) arba iki bus suteikta visa SUTARTYJE numatyta PASLAUGOS apimtis, priklausomai kuris faktas įvyks anksčiau. Esant SUTARTIES 6.3 punkte nurodytiems atvejams ir pratęsus projekto finansavimo sutartį su Centrine projektų valdymo agentūra, SUTARTIS gali būti pratęsta iki 12 mėn. laikotarpiui (bendras SUTARTIES terminas su pratęsimu negali viršyti 36 mėn.) .

6.3. PASLAUGOS dalių įgyvendinimo terminai gali būti pratęsti dėl aplinkybių, kurios nepriklauso nuo TIEKĖJO ir UŽSAKOVO (pvz., IS įdiegimui būtinų techninių resursų įsigijimo ir konfigūravimo, integracijos su kitomis IS ir /ar registrais galimybių, Europos komisijos eFTI Reglamentą įgyvendinamųjų teisės aktų vėlavimo ar pakeitimo ir pan.). PASLAUGOS dalių įgyvendinimo terminai gali keistis priklausomai ir nuo teisės aktų nuostatų pasikeitimų, reglamentuojančių ir įtakančių PASLAUGOS atlikimą. Tokiu atveju, galioja terminai nurodyti teisės aktuose.

6.4. ŠALYS gali daryti PASLAUGOS techninėje specifikacijoje aprašytų IS funkcionalumų realizavimo pakeitimą (-us) ir (ar) patikslinimą (-us), kurie neturėtų įtakos numatomoms sukurti ar jau teikiamoms elektroninėms paslaugoms, SUTARTIES kainai ir trukmei, bendrai paslaugų apimčiai. IS funkcionalumų realizavimo pakeitimas ir (ar) patikslinimas galimas tik esant objektyvioms ir pagrįstoms aplinkybėms, o toks pakeitimas (-ai) ir (ar) patikslinimas (-ai) turi būti įforminamas pasirašant funkcionalumo realizavimo pakeitimo ar patikslinimo protokolą (arba kitą dokumentą) tarp TIEKĖJO ir UŽSAKOVO, kuriame inter alia turėtų būti nurodomos visos objektyvios aplinkybės, bei atitinkamai įvertinta pakeitimo ir (ar) patikslinimo įtaka numatomoms sukurti ar jau teikiamoms elektroninėms paslaugoms, SUTARTIES kainai ir trukmei, bendrai PASLAUGOS apimčiai.

6.5. UŽSAKOVAS turi teisę nutraukti SUTARTĮ, jeigu TIEKĖJAS SUTARTIES galiojimo laikotarpiu pagal galiojančius teisės aktus praranda teisę užsiimti ūkine komercine ar kitokia, būtina PASLAUGOS atlikimui, veikla.

6.6. Jeigu TIEKĖJAS netinkamai vykdo SUTARTĮ (suteikta PASLAUGA, PASLAUGOS dalis ar PASLAUGOS dalies etapas neatitinka SUTARTYJE nustatytų reikalavimų ir TIEKĖJAS per suteiktą protingą terminą neištaiso nurodytų trūkumų), UŽSAKOVAS gali ją nutraukti raštu (spėjęs TIEKĖJĄ prieš 10 kalendorinių dienų).

6.7. SUTARTIS gali būti nutraukta anksčiau nurodyto termino:

6.7.1. TIEKĖJO ir UŽSAKOVO rašytiniu susitarimu;

6.7.2. UŽSAKOVAS gali nutraukti SUTARTĮ, ne mažiau kaip prieš 10 kalendorinių dienų (spėjęs raštu TIEKĖJĄ, jeigu jis nevykdo sutartinių įsipareigojimų ar netinkamai juos įvykdo ir tai yra esminis SUTARTIES pažeidimas. Nustatydamas esminį SUTARTIES pažeidimą UŽSAKOVAS privalo vadovautis Civilinio kodekso 6.217 straipsnio nuostatomis. Esminiu SUTARTIES pažeidimu taip pat gali būti laikoma daugiau kaip 3 mėnesių įsipareigojimų pagal SUTARTĮ vykdymo vėlavimas arba prievolių įvykdymo trūkumų nepašalinimas per papildomai suteiktą protingą laiką.

6.8. UŽSAKOVAS gali vienašališkai nutraukti SUTARTĮ Viešųjų pirkimų įstatymo 90 straipsnio 1 dalyje nurodytais pagrindais.

6.9. SUTARTIS bus nutraukiama, jei Lietuvos Respublikos Vyriausybė Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka priims sprendimą, patvirtinantį, kad SUTARTIS neatitinka nacionalinio saugumo interesų.

6.10. Jeigu TIEKĖJAS savo iniciatyva anksčiau laiko nori vienašališkai nutraukti SUTARTĮ, TIEKĖJAS gali ją nutraukti tik raštu (spėjęs UŽSAKOVĄ prieš 10 kalendorinių dienų. Šiuo atveju TIEKĖJAS per 5 darbo dienas nuo SUTARTIES nutraukimo dienos sumoka UŽSAKOVUI 80000 eurų dydžio baudą. TIEKĖJAS taip pat įsipareigoja per 5 darbo dienas nuo UŽSAKOVO reikalavimo kompensuoti UŽSAKOVUI visus tiesioginius nuostolius, atsiradusius dėl tokio SUTARTIES nutraukimo, kurių nepadengia bauda. TIEKĖJUI įvykdžius šiame punkte nurodytas sąlygas, UŽSAKOVAS grąžina SUTARTIES 5 punkte numatytą sutartinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimą.

6.11. SUTARTIES sąlygos SUTARTIES galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnyje numatytus atvejus.

6.12. Visi SUTARTIES pakeitimai, papildymai ir priedai galioja, jeigu jie yra sudaryti raštu ir patvirtinti abiejų ŠALIŲ įgaliotų atstovų parašais. Visi SUTARTIES pakeitimai, papildymai ir priedai tampa sudėtinėmis ir neatskiriomomis SUTARTIES dalimis.

6.13. UŽSAKOVAS pasilieka teisę atsisakyti PASLAUGOS, PASLAUGOS dalies ar PASLAUGOS dalies etapo pirkimo, jeigu jis neturės pakankamo, nuo jo nepriklausančio finansavimo (UŽSAKOVAS yra iš Lietuvos Respublikos biudžeto finansuojama, Lietuvos Respublikos mokesčių administratoriaus funkcijas atliekanti įstaiga), arba PASLAUGOS, PASLAUGOS dalies ar PASLAUGOS dalies etapo pirkimo nereikės vykdant mokesčių administratoriaus funkcijas, arba dėl kitų priežasčių. Šiuo atveju jokios sankcijos, numatytos SUTARTYJE, UŽSAKOVUI netaikomos. Tokio atsisakymo atveju UŽSAKOVAS apmoka TIEKĖJUI už iki atsisakymo faktiškai įvykdytą pagal SUTARTĮ PASLAUGOS dalį ar PASLAUGOS dalies etapą.

6.14. UŽSAKOVAS gali vienašališkai nutraukti SUTARTĮ, jeigu TIEKĖJAS ar ji kontroliuojantys asmenys yra įtraukti į subjektų bei jų grupių, kurioms taikomos Jungtinių Tautų Organizacijos Saugumo Tarybos rezoliucijų, nukreiptų prieš terorizmą (Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija 1267(1999) su pakeitimais) ir Europos Sąjungos finansinių sankcijų, konsoliduotą sąrašą.

6.15. SUTARTIES pasibaigimas ar nutraukimas nepanaikina ŠALIŲ teisės reikalauti atlyginti tiesioginius nuostolius, atsiradusius dėl SUTARTIES neįvykdymo, bei delspinigių, priskaičiuotų iki SUTARTIES nutraukimo, mokėjimo.

6.16. Nutraukus SUTARTĮ ar ją pasibaigus, lieka galioti SUTARTIES nuostatos, susijusios su atsakomybe bei atsiskaitymais tarp ŠALIŲ pagal SUTARTĮ.

7. NENUGALIMOS JĖGOS APLINKYBĖS (FORCE MAJEURE)

7.1. Nė viena iš SUTARTIES ŠALIŲ neatsako už prisiimtų įsipareigojimų visišką ar dalinį neįvykdymą, jeigu ji įrodo, kad įsipareigojimų neįvykdė dėl nenugalimos jėgos aplinkybių (Force Majeure).

7.2. ŠALIS, kuri dėl nenugalimos jėgos aplinkybių negali įvykdyti savo įsipareigojimų, privalo nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 dienas nuo aplinkybių atsiradimo ar paaiškinimo,

raštu informuoti apie tai kitą ŠALĮ. Jeigu nenugalimos jėgos aplinkybės užsitęsia ilgiau kaip vieną mėnesį, bet kuri ŠALIS, pranešusi kitai ŠALIAI raštu, turi teisę nutraukti SUTARTĮ.

7.3. Nenugalimos jėgos aplinkybėmis yra laikomos aplinkybės, apibrėžtos Civilinio kodekso 6.212 straipsnyje ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840.

8. KITOS NUOSTATOS

8.1. SUTARTIES punktų pavadinimai nustatomosios galios neturi – jų tikslas yra tik palengvinti SUTARTIES nuostatų paiešką.

8.2. SUTARTIS sudaryta Viešųjų pirkimų įstatymo ir Civilinio kodekso pagrindu. Visiems ginčams, kilusiems dėl SUTARTIES vykdymo, spręsti taikomi Lietuvos Respublikos norminiai teisės aktai.

8.3. Visi ginčai, kylantys dėl SUTARTIES tarp ŠALIŲ, sprendžiami ŠALIŲ tarpusavio sutarimu, o nesutarus – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

8.4. Už SUTARTIES tinkamą vykdymą iš UŽSAKOVO pusės atsakingas UŽSAKOVO Projektų valdymo skyriaus Vyriausiasis projektų vadovas Žilvinas Germanavičius, tel. (8 5) 2194 292, el. p. zilvinas.germanavicius@vmi.lt. Pasikeitus šiame SUTARTIES punkte nurodytam asmeniui, TIEKĖJAS bus informuojamas raštu.

8.5. SUTARTIS turi priedą, „PASLAUGOS TECHNINĖ SPECIFIKACIJA“, kuris yra sudėtinė ir neatskiriama SUTARTIES dalis.

9. ŠALIŲ REKVIZITAI

9.1. ŠALYS privalo nedelsdamos raštu pranešti viena kitai apie SUTARTYJE nurodytųjų rekvizitų pasikeitimą.

9.2. ŠALIŲ rekvizitai yra tokie:

TIEKĖJAS

UAB „Insoft“

J. Rutkausko g. 6. LT-05132 Vilnius

Tel.: +370 5 268 7800

El. pa. info@insoft.lt

Įmonės kodas 302294870

PVM mokėtojo kodas LT100004466518

A. s. Nr. LT48 7044 0600 0565 7896

AB SEB bankas

Banko kodas 70440

UŽSAKOVAS

Valstybinė mokesčių inspekcija prie

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Įmonės kodas: 188659752

Vasario 16-sios g. 14, LT-01107, Vilnius

Telefonas: +370 5 2687800

Atsiskaitomoji sąskaita:

LT704 040 0636 1000 0158

Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Finansų įstaigos kodas 40400

Direktorius Mindaugas Mikulėnas

Viršininko pavaduotojas Martynas Endrijaitis

PASLAUGOS TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

1. Sąvokos

1 lentelė: Naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai

Santrumpa / sąvoka	Paaiškinimas
AAP (angl. <i>Authority Access Point</i>)	Prieigos taškas Kompetentingoms institucijoms t.y. i.VAZ komponentas skirtas autoritizuoti ir autentifikuoti jų naudotojus.
Aplikacijų programavimo sąsaja (angl. <i>application programming interface</i>), API	Sąsaja, kurią suteikia kompiuterinė sistema, biblioteka ar programa tam, kad programuotojas per kitą programą galėtų pasiekti jos funkcionalumą ar apsieistų su ja duomenimis.
Autentifikavimas	Asmens tapatybės patvirtinimas, sudėtinė identifikavimo, autentifikavimo ir autorizavimo proceso dalis.
Autorizavimas	Patikrinimas, ar autentifikuotas asmuo turi teisę atlikti veiksmus.
AVMI	Apskrities valstybinė mokesčių inspekcija.
BE	Bandomoji eksploatacija.
CAS	Centrinė autentifikavimo sistema (angl. <i>Central authentication system</i>).
Darbuotojas	Valstybės tarnautojas ar pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas.
DB	Duomenų bazė.
DBVS	Duomenų ir informacijos apdorojimui ir saugojimui naudojama duomenų bazių valdymo sistema.
Duomenų tvarkymas	Bet kuris su duomenimis atliekamas veiksmas: rinkimas, užrašymas, kaupimas, saugojimas, klasifikavimas, grupavimas, jungimas, keitimas (papildymas ar taisymas), teikimas, paskelbimas, naudojimas, loginės ir (ar) aritmetinės operacijos, paieška, skleidimas, naikinimas ar kitoks veiksmas arba veiksmų rinkinys.
EK	Europos Komisija.
Elektroniniai susirinkimai	Nuotoliniai susirinkimai, vykstantys elektroninėje erdvėje, kuriuos gali inicijuoti (atsiųsti prisijungimo nuorodą) UŽSAKOVAS ir / arba TIEKĖJAS, vykdant SUTARTį ir / arba iki SUTARTIES pasirašymo. Gali būti vykstantys ZOOM ir / arba Microsoft Teams Meeting ir / arba kitomis analogiškoms priemonėmis.
e. paslauga	Elektroninė paslauga - nuotoliniu būdu, pasinaudojant įvairiais informacinių ir ryšių technologijų kanalais ir priemonėmis (pavyzdžiui, kompiuteriu, mobiliuoju telefonu, interaktyvia skaitmenine televizija ar kt.), Lietuvos ir užsienio valstybių fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims teikiama viešoji ar administracinė paslauga, kuri apima visų veiksmų seką nuo paslaugos inicijavimo momento iki siekiamo paslaugos

Santrumpa / sąvoka	Paaiškinimas
	rezultato suteikimo. Elektroninę paslaugą inicijuoti gali tiek paslaugos gavėjas, tiek paslaugą teikianti institucija, be atskiro paslaugos gavėjo kreipimosi ir sutikimo.
eFTI	Elektroninė krovinių vežimo informacija (angl. <i>electronic freight transport information</i>).
eFTI platforma	Sertifikuotos ir eFTI reikalavimus atitinkančios verslo informacinės sistemos, kuriose tvarkomi krovinių vežimo duomenys.
eFTI vartai	eFTI ekosistemos komponentas skirtas tarpininkauti perduodant eFTI tarp ekonominės veiklos vykdytojų ir kompetentingų institucijų.
EK	Europos Komisija.
EK DA ir JA	Europos Komisijos darbo grupių parengti deleguotieji ir įgyvendinimo aktai, techninės specifikacijos apibrėžiantys eFTI įgyvendinimą ES. Poskyryje 6.6.2 Tarptautiniai teisės aktai pateikiamas KONKURSO metu žinomas sąrašas, tačiau PASLAUGOS įgyvendinimo metu turės būti atsižvelgiama į visus eFTI įgyvendinimą apibrėžiančius deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus. Viešai skelbiamos deleguotieji, įgyvendinimo aktų ir techninių specifikacijų apibrėžiančių eFTI įgyvendinimą versijos: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13661-Electronic-freight-transport-information-eFTI-procedures-and-access-rules-for-competent-authorities_en https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13663-Electronic-freight-transport-information-eFTI-national-provisions-in-scope-eFTI-common-data-set-data-subsets_en
ES	Europos Sąjunga.
EVV	Ekonominės veiklos vykdytojai.
FA	Fizinis asmuo.
Gamybinė aplinka	UŽSAKOVO infrastruktūroje esanti aplinka, kuria naudojasi informacinės sistemos galutiniai naudotojai.
GUI	Grafinė naudotojo sąsaja (angl., <i>graphical user interface</i>) – naudotojo sąsaja kurioje grafiniais elementais naudotojui pateikiama informacija ir valdikliai įgalinantys valdyti sistemą naudojant įvairius įvesties įrenginius: peles, klaviatūras, liečiamuosius ekranus.
i.APS	Nuotolinių apskaitos paslaugų smulkiąjam verslui posistemis (i.MAS sudėtinė dalis).
i.EKA	Išmaniųjų elektroninių kasos aparatų posistemis (i.MAS sudėtinė dalis).
i.KON	Išmaniosios kontrolės procesų valdymo posistemis (i.MAS sudėtinė dalis).
i.MAMC	Analizės, modeliavimo ir rizikos valdymo kompetencijų centras (i.MAS sudėtinė dalis).

Santrumpa / sąvoka	Paaiškinimas
i.MAS	Išmanioji mokesčių administravimo informacinė sistema.
IS	Informacinė sistema.
i.SAF	Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i.MAS sudėtinė dalis).
i.SAF-T	Standartizuotų apskaitos duomenų kaupimo ir tvarkymo posistemis (i.MAS sudėtinė dalis).
i.VAZ	Elektroninių važtaraščių posistemis (i.MAS sudėtinė dalis).
Identifikavimas	Kreipimasis dėl asmens tapatybės patvirtinimo, sudėtinė identifikavimo, autentifikavimo ir autorizavimo proceso dalis.
IT paslaugų katalogas	Valstybės Informacinių technologijų paslaugų teikėjo centralizuotai teikiamų informacinių technologijų paslaugų katalogas.
IVPK	Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Ekonomikos ir inovacijų ministerijos.
JA	Juridinis asmuo.
Klaida	IS / ar kitų valstybės informacinių išteklių veikimo neatitikimas aprašytai specifikacijai, triktys dėl netinkamų technologinių sprendimų, neigiama susijusių standartinių komponentų įtaka IS ar kitų valstybės informacinių išteklių veikimui, netinkamas specifinių programinių priemonių panaudojimas, dokumentacijos netikslumai, kiti programiniai bei technologiniai faktoriai, galintys turėti įtakos trikties atsiradimui.
Kokybės garantija	TIEKĖJO įsipareigojimas Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos grąžinti PASLAUGOS kainą, pakeisti, sutaisyti ar kitaip pašalinti PASLAUGOS trūkumus, kai PASLAUGA neatitinka SUTARTYJE numatytų sąlygų ar reikalavimų, kurie nesusiję su PASLAUGOS atitiktimi SUTARČIAI pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą.
Kompetentinga institucija (KI)	Verslo priežiūros institucija, turinti teisę, pagal savo atliekamas funkcijas vykdyti krovinių vežimo informacijos stebėseną ir kontrolę, taip pat kitos institucijos, pasirašiusios su VMI i.VAZ duomenų teikimo - gavimo sutartis.
Konsultantas	UŽSAKOVUI konsultavimo paslaugas pagal atskirą paslaugų sutartį teikiantis TIEKĖJAS, dalyvaujantis analizuojant Europos Komisijos atsakingų darbo grupių nustatytus išsamius eFTI duomenų rinkinius ir išsamias specifikacijas dėl eFTI platformų ir eFTI vartų sąveikumo.
KOMISIJA	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymu Konkursui organizuoti ir rezultatams įvertinti sudaryta Viešojo pirkimo komisija.
KONKURSAS	Informacinės sistemos plėtros paslaugų įsigijimo viešojo pirkimo konkursas.
KONKURSO DOKUMENTAI	Informacinės sistemos plėtros paslaugų įsigijimo viešojo pirkimo konkurso dokumentai.
LR	Lietuvos Respublika.
MM	Mokesčių mokėtojas.
MMR	Mokesčių mokėtojų registras.

Santrumpa / sąvoka	Paaiškinimas
Kūrimo aplinka	TIEKĖJO infrastruktūroje esanti aplinka, kurioje atliekamos informacinės sistemos kūrimo užduotys, tokios kaip projektavimas, programavimas, vidinis TIEKĖJO testavimas ir kt.
PASLAUGA	Tarptautinių e. važtaraščių Lietuvos nacionalinio prieigos punkto funkcijų kūrimo ir diegimo Elektroninių važtaraščių posistemyje (i.VAZ) paslaugos, reikalingos įgyvendinti Reglamente (ES) 2020/1056 numatytą eFTI krovinių transporto informacijos Lietuvos nacionalinį prieigos punktą. PASLAUGA detalizuota 3 p.
PKI	Viešųjų raktų infrastruktūra (angl. <i>public key infrastructure</i>).
PROJEKTAS	Pasirašius SUTARTĮ, joje nurodytų reikalavimų įgyvendinimas, dalyvaujant TIEKĖJUI ir UŽSAKOVUI. Veiklos, kurių rezultate bus sukurtas sukurti šiame dokumente aprašyti rezultatai. Pagal šią techninę specifikaciją ir paslaugų SUTARTIES nuostatas įgyvendinamas projektas sukurti eFTI ekosistemos techninius sprendinius, skirtus viešojo sektoriaus kompetentingoms institucijoms.
PVM	Pridėtinės vertės mokestis.
Regresinis testavimas (angl. <i>regression</i>)	Pakartotinio testavimo tipas, kurio pagrindinė paskirtis – patikrinti, ar įdiegtas naujas programinis kodas išlaiko informacinės sistemos ankstesnėse versijose veikusį funkcionalumą ir elgseną, testuojant ne tik pasikeitusias sritis bei modulius, bet visą informacinės sistemos funkcionalumą. Gali būti vykdomas visuose testavimo lygiuose ir apima funkcinį, nefunkcinį ir struktūrinį testavimą.
reikalavimai	SUTARTYJE, KONKURSO DOKUMENTUOSE ir kituose dokumentuose, į kuriuos daro nuorodą KONKURSO DOKUMENTAI, nustatyti reikalavimai PASLAUGOS atlikimui ir ŠALIMS.
RPO	Duomenų praradimo masto rodiklis (ang., <i>Recovery Point Objective</i> (RPO)) reiškia duomenų kiekį, kurį galima prarasti per verslui aktualų laikotarpį, kol dar nepadaryta didelė žala, nuo kritinio įvykio iki ankstesnės atsarginės kopijos.
RTO	Atkūrimo laikas (ang., <i>Recovery Time Objective</i> (RTO)), kiek laiko gali užtrukti programos, sistemos ir (arba) proceso neveikimas, nepadarant didelės žalos asmenų veiklai, taip pat laikas, praleistas atkuriant programą ir jos duomenis.
SOA	Į paslaugas orientuota informacinės sistemos architektūra (angl. <i>Service oriented architecture</i>).
SUTARTIS	Viešojo pirkimo sutartis dėl PASLAUGOS įgyvendinimo pagal šią techninę specifikaciją.
SVN	Dokumentacijos versijavimo bei programinės įrangos išėties tekstų saugyklos taikomoji programinė įranga.
ŠALYS	TIEKĖJAS ir UŽSAKOVAS.
TIEKĖJAS	Ūkio subjektas, su UŽSAKOVU sudaręs SUTARTĮ dėl PASLAUGOS teikimo
Testinė aplinka	UŽSAKOVO infrastruktūroje esanti aplinka, kurioje atliekami sukurtų ir / ar modernizuotų informacinės sistemos

Santrumpa / sąvoka	Paaiškinimas
	funkcionalumų testavimai.
UI	Naudotojo sąsaja (angl., <i>user interface</i>) – visi interaktyvios sistemos komponentai (programos ar įrenginiai), kurie pateikia informaciją ir valdiklius naudotojui, kad jis galėtų atlikti tam tikrus uždavinius naudojantis interaktyvia sistema (ISO 9241).
UIS	Unikali elektroninė identifikavimo sąsaja (angl. UIS - unique electronic identifying link).
Ūkio subjektas	Lietuvos Respublikoje įsteigtas ir veikiantis juridinis asmuo, užsienio juridinis asmuo ar jo padalinys, taip pat fizinis asmuo, kuris Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka verčiasi ūkine komercine veikla.
UŽSAKOVAS	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.
Vertinimo (demo) aplinka	Informacinėje infrastruktūroje esanti demonstracinė aplinka, kuria naudojasi i.VAZ testuojantys naudotojai bei trečios šalys dalyvaujančios vystant ar keičiant i.VAZ funkcionalumą.
Vidinis naudotojas	VMI darbuotojas, dirbantis VMI tinkle ir turintis atitinkamas i.VAZ teises.
VIISP	Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma.
VMI prie FM, VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos arba apskrities valstybinė mokesčių inspekcija.
VMI prie FM Pagalbos tarnyba	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Pagalbos tarnybos taikomoji programinė įranga.
VITC	Informacinių technologijų paslaugų teikėjas.

2. Įvadas į dalykinę sritį

2.1. UŽSAKOVAS

Šioje dalyje pateikiamas PROJEKTO organizacijos, atsakingos už PROJEKTO įgyvendinimo ir jo veiklą vykdymą, pristatymas, aprašoma PROJEKTO vieta šioje organizacijoje.

UŽSAKOVAS – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, prisiimanti atsakomybę organizaciniu, finansiniu ir fiziniu veiklos rezultatų sukūrimo požiūriu.

2 lentelė: UŽSAKOVO informacija

Įstaigos pavadinimas	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
Įstaigos juridinis statusas	Biudžetinė įstaiga
Įstaigos buveinės adresas	Vasario 16-osios g. 14, LT-01107 Vilnius
Įstaigos kodas	188659752
Įstaigos PVM kodas	LT886597515
Įstaigos telefonas	(8 5) 266 8200
Elektroninio pašto adresas	vmi@vmi.lt
Įstaigos vadovas	Viršininkė Edita Janušienė

Dabartinę VMI struktūrą sudaro: Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (centrinis mokesčių administratorius) ir 5 apskričių valstybinės mokesčių inspekcijos.

1 pav.: VMI organizacinė struktūra

Pagrindinės VMI veiklos kryptys:

- **mokesčių procedūrų optimizavimas.** Siekiama identifikuoti rizikingiausias mokesčių mokėtojų grupes ir pritaikyti joms poveikio priemones, papildomą dėmesį skiriant mokesčių mokėtojų grupėms, kurių mokami mokesčiai yra didžiausi. Mokesčių sistemą norima optimizuoti taip, kad mokesčių administravimas būtų efektyvesnis ir greitesnis. Mokesčių mokėtojų veiklos priežiūrai gerinti skatinamas bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
- **sąžiningo mokesčių mokėjimo skatinimas.** Norima formuoti teigiamą visuomenės požiūrį ir skatinti sąmoningumą bei didinti pasitikėjimą mokesčių sistema, kad mokesčių mokėtojai laiku ir savanoriškai mokėtų mokesčius. Verslą pradedantys nauji mokesčių mokėtojai aktyviai konsultuojami mokesčių administravimo klausimais;

- **mokesčių mokėjimo teisingai ir laiku užtikrinimas.** Užtikrinama mokesčių mokėtojų veiksmų, susijusių su veiklos registravimu, mokesčių deklaravimu bei mokėjimu, stebėseną, paprastinamos mokesčių administravimo procedūros, taikant „vieno langelio“ principą, organizuojamos visuomenei skirtos socialinės kampanijos;
- **mokesčių vengimo ir slėpimo atvejų mažinimas.** Siekiama tobulinti stebėsenos, analizės ir kontrolės procedūras, kad būtų identifikuoti mokesčių mokėtojai, vengiantys registruoti veiklą, deklaruoti mokesčius ar juos mokėti. Gerinamos mokesčių apskaičiavimo ir mokėjimo procedūros. Nustačius pažeidimus, taikoma proporcinga atsakomybė už nusikalstamą veiką. Įgyvendinamos prevencinės priemonės tokio pobūdžio piktnaudžiavimo mažinimui.

2.2. PROJEKTO įtaka VMI veiklos kryptims

Šiame poskyryje paaiškinama VMI suplanuotų veiklų apimtis ir jų sąsaja su teisės aktuose nustatytais ar planuojamais nustatyti įpareigojimais mokesčių mokėtojams, taip pat šio KONKURSO objekto vieta tarp kitų VMI vykdomų veiklų. Šiame poskyryje PROJEKTU (plačiąja prasme) įvardinamos VMI suplanuotos veiklos, siekiant modernizuoti i.VAZ.

PROJEKTAS vykdomas įgyvendinant 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2020/1056/ES „Dėl elektroninės krovinių vežimo informacijos“ (eFTI) (toliau - Reglamentą (ES) 2020/1056), kurio tikslas -- skatinti krovinių transporto ir logistikos skaitmeninimą, sudarant prielaidas sumažinti administracines išlaidas, efektyvinti KI veiklą ir padidinti transporto efektyvumą ir tvarumą. Reglamentu (ES) 2020/1056 buvo nustatyta informacijos, susijusios su krovinių vežimu Europos Sąjungos teritorijoje, teikimo elektroninių ryšių priemonėmis, vykdomo tarp atitinkamų ekonominės veiklos vykdytojų ir KI, teisinė sistema, t. y. nustatytos:

- sąlygos, kuriomis remdamosi KI privalo priimti informaciją, kai ją atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai teikia elektroniniu būdu;
- nustatytos taisyklės dėl paslaugų, susijusių su atitinkamų ekonominės veiklos vykdytojų KI elektroniniu būdu teikiama informacija, teikimo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 743 „Dėl Lietuvos Respublikos krovinių vežimo informacijos skaitmeninimo“ paskyrė Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos institucija, atsakinga už Lietuvos nacionalinio prieigos punkto, taip pat vadinamo eFTI vartais, sukūrimą.

VMI, valdydama i.MAS i.VAZ (nacionalinių elektroninių važtaraščių) posistemį, pagal būsimas, EK patvirtintas, eFTI specifikacijas ir jų reikalavimus šiuo pirkimu siekia modernizuoti:

- i.VAZ, įdiegiant papildomus funkcionalumus, reikalingus suteikti verslo priežiūros institucijoms, taip pat vadinamoms kontrolės institucijoms, prieigą prie verslo pateikiamos elektroninės krovinių transporto informacijos (eFTI);
- i.MAS, įdiegiant papildomus funkcionalumus reikalingus užtikrinti suteikti verslo priežiūros institucijoms galimybę tinkamai identifikuoti, autentifikuoti ir autorizuoti su eFTI dirbančius pareigūnus, suteikti jiems informacinių technologijų įrankius gauti ir peržiūrėti eFTI atliekant kontrolės funkcijas.

Kai EK įgalios darbu grupės parengs ir nustatys bendrų eFTI duomenų elementų apibrėžties ir techninių savybių specifikacijas bei eFTI platformų sąveikumo specifikacijas, VMI viršininko įsakymu patvirtins „Važtaraščių duomenų teikimo mokesčių administratoriui taisyklių“ pakeitimus. Šios taisyklės bus pakeistos įtraukiant EK deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose pateikiamas eFTI specifikacijas dėl eFTI sudarančių viešojo ir privataus sektoriaus informacinių sistemų sąveikumo.

Pagal eFTI reglamento nuostatas EK atsakingoms darbu grupėms nustačius išsamius eFTI duomenų rinkinius ir išsamias specifikacijas dėl eFTI platformų ir eFTI vartų sąveikumo turi būti vykdoma šio PROJEKTO detali analizė, projektuojami ir diegiami atitinkami i.VAZ funkcionalumai, kad informacija apie krovinių gabenimą, kai kroviniai atgabenami į Lietuvos Respubliką ir (ar) išgabenami iš jos, būtų prieinama elektroniniu formatu tiek Lietuvos verslo priežiūros institucijoms, tiek atitinkamoms kitų ES valstybių narių institucijoms. Pažymėtina, kad į detalios analizės procesą papildomai planuojama įtraukti išorinį konsultantą, kuris analizuos minėtas išsamias specifikacijas dėl eFTI platformų ir eFTI vartų sąveikumo, kitas eFTI reglamentavimo nuostatas. Taip pat papildomai planuojama įtraukti PROJEKTO vykdymo techninės priežiūros paslaugos tiekėjus.

VMI įgyvendinus visas numatytas veiklas bus sukurta elektroninė paslauga - eFTI vartai.

2.2.1. i.MAS informacinė sistema ir jos posistemiai

i.MAS yra valstybės informacinė sistema, kuria siekiama mažinti administracinę naštą mokesčių mokėtojams, didinti mokesčių mokėtojų pajamų apskaitymą, mokesčių surinkimą ir mokesčių administratoriaus veiklos efektyvumą, diegiant išmaniąsias elektronines paslaugas ir perkelti mokesčių mokėtojų ūkinių operacijų duomenų rinkimą, tvarkymą, valdymą ir teikimą į elektroninę erdvę.

Siekiant šių tikslų, i.MAS kuriamos išmaniosios elektroninės paslaugos, perkelti mokesčių mokėtojų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenų rinkimą, tvarkymą, valdymą ir teikimą į

elektroninę erdvę, bei išmaniosios rizikos analizės ir kontrolės priemonės mokesčių administratoriui. i.MAS sudaro septyni posistemiai ir administravimo komponentas, vykdančys i.MAS funkcijas, sukuriantys e. paslaugas mokesčių mokėtojams ir valdantys mokesčių apskaitymo ir administravimo rizikas.

i.MAS sudaro septyni posistemiai, leidžiantys sukurti elektronines paslaugas mokesčių mokėtojams ir valdyti įvardytas mokesčių apskaitymo ir administravimo rizikas:

- Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i.SAF);
- Išmaniųjų elektroninių kasos aparatų posistemis (i.EKA);
- Elektroninių važtaraščių posistemis (i.VAZ);
- Nuotolinių apskaitos paslaugų smulkiam verslui posistemis (i.APS);
- Standartizuotų apskaitos duomenų kaupimo ir tvarkymo posistemis (i.SAF-T);
- Išmaniosios kontrolės procesų valdymo posistemis (i.KON);
- Analizės, modeliavimo ir rizikos valdymo kompetencijų centro veiklai užtikrinti skirtas posistemis (i.MAMC).

i.MAS administravimo komponentas (sukurtas kaip sudėtinė i.SAF posistemo dalis), kurį sudaro:

- Centralizuotas auditavimo modulis;
- Ataskaitų modulis;
- Duomenų archyvavimas;
- Vidinių ir išorinių naudotojų autentifikavimas;
- Vidinių ir išorinių naudotojų autorizavimas;
- Žurnalinių (angl. *log*) įrašų centralizuotas kaupimo ir analizavimo modulis;
- Stebėsenos (angl. *monitoring*) modulis;
- Saugumo funkcionalumas (sertifikatų tvarkymas).

i.MAS administravimo komponentas, kuriame realizuoti bendrieji i.MAS duomenų mainų, sistemos ir naudotojų administravimo, auditavimo, turinio valdymo, procesų valdymo, archyvavimo bei užduočių valdymo funkcionalumai, realizuotas, diegiant i.SAF posistemį. Prie i.SAF numatytų bendrųjų funkcionalumų prijungti kiti i.MAS posistemiai. Į bendruosius funkcionalumus patenka i.MAS e. paslaugų portalas (tiek išorinis, tiek vidinis), naudotojų prisijungimo ir autorizavimo mechanizmas, naudotojų teisių valdymas, pranešimų siuntimo ir gavimo funkcionalumai ir kt.

i.MAS kuriamas taikant SOA principus bei naudojant 3 sluoksnių architektūrą, išskiriant naudotojo sąsają, veiklos logiką bei duomenis.

Naudotojo sąsaja realizuota žiniatinklio technologijomis bei prieinama apsaugotu HTTPS protokolu naudojant standartinę interneto naršyklę.

i.MAS padalintas į šias sritis:

- Išorinio portalo sritis – tai portalas, skirtas mokesčių mokėtojams bei jų atstovams, o taip pat kitų kontroliuojančių institucijų naudotojams. Čia jie pateikia sąskaitas faktūras, važtaraščius, gauna kitas i.MAS paslaugas. Kontroliuojančių institucijų naudotojai gali vykdyti įvairių objektų stebėseną, vykdyti patikrinimus ar atlikti kitus veiksmus.
- Vidinio portalo sritis – tai portalas, skirtas VMI darbuotojams. Tai darbo erdvė neaktuali mokesčių mokėtojams. Joje vyksta mokesčių administratoriaus veiklos procesai.

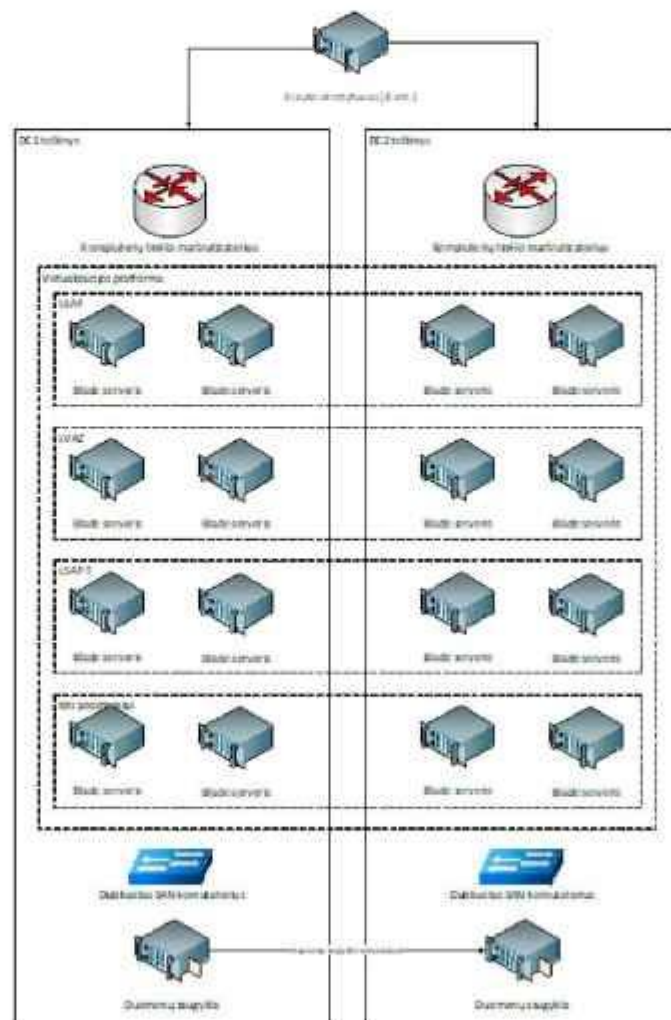
2.2.2. i.MAS techninės įrangos infrastruktūra

Šiuo metu Valstybinėje mokesčių inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos yra sukurtas ir įdiegtas universalus aukšto patikimumo duomenų saugojimo sprendimas (įsigyta informacinių technologijų įranga bei jos pagrindu paruošta infrastruktūra ir i.MAS skirti resursai pagal i.SAF, i.VAZ, ir i.APS ir kitų i.MAS posistemių suderintus reikalavimus), veikiantis dvejuose duomenų centruose Vilniuje ir Kaune, vienas nuo kito nutolusiuose iki 150 kilometrų atstumu. Trijų lygių (naudotojo sąsajos, veiklos logikos ir duomenų lygmenys) ir į servisas orientuotos architektūros (angl. SOA) sprendinys užtikrina i.MAS ir jos posistemių veikimą.

Esama VMI techninė įranga užtikrina Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos ir jos posistemių veikimą. Dabartinė i.MAS infrastruktūros architektūra parengta taip, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas sistemos veikimas 24 valandas per parą 7 dienas per savaitę. Srauto skirstytuvai užtikrina naudotojų užklausų paskirstymą tarp duomenų centrų ir konkrečios duomenų centrų infrastruktūros įrangos. Sutrikus kurio nors serverio ar infrastruktūros komponento veikimui, srauto skirstytuvai nukreipia naudotojų užklausas į likusius serverius/ komponentus.

3 pav.: i.MAS VMI infrastruktūra

I.EKA posistemės sprendimai realizuoti Valstybės Informacinių technologijų paslaugų teikėjo (VITC) duomenų centre (-uose) naudojant VITC teikiamas paslaugas (IaaS, PaaS): Internetinių ir (arba) taikomųjų programų lygmens ugniasienių sistema WAF (angl. Web application firewall), S3 Min.io object storage, virtualūs serveriai, DBVS Oracle Database Server (enterprise), Konteinerių

valdymo platforma, didelio našumo diskai, paslaugos gavėjo tinklai (potinkliai). VMI infrastruktūroje yra įdiegta ir veikia kontenerių valdymo platforma analogiška VITC (Vmware tanzu).

i.MAS ir jo posistemių, bei VMI IS nepertraukiamo diegimo užtikrinimui ir veikimo stebėjimui naudojama eilė taikomųjų programinių priemonių ir sprendimų (Zabbix, Greylog, Gitlab, Ansible Jenkins, AgroCD, Grafana ir kt.).

Detali architektūros sprendimų ir susijusi i.MAS ir jos posistemių bei VMI IS dokumentacija nėra viešai platinama, todėl su ja galima susipažinti atvykus į VMI prie FM. Atvykimo laiką prašome suderinti su kontaktiniu asmeniu: VMI prie FM Informacinių išteklių valdymo departamento Informacinių išteklių administravimo skyriaus vedėju Raimondu Puodžiūnu (tel.: 85 2687 860, el. paštas: raimondas.puodziunas@vmi.lt).

TIEKĖJAS turės nurodyti planuojamą i.VAZ naujų komponentų diegimui ir veikimui, bei našumo reikalavimų užtikrinimui reikalingą techninę ir programinę įrangą ir pajėgumus 3-5 metų perspektyvoje (poreikių pokytį paskirstant laiko skalėje). Siūlomi architektūriniai sprendimai turi būti suderinti su i.MAS sprendimais ir valstybės Informacinių technologijų paslaugų teikėjo centralizuotai teikiamomis informacinių technologijų paslaugomis (IaaS, PaaS, SaaS ir kitos) ir VMI naudojamais programiniais sprendimais pagal poreikį užtikrinant PASLAUGOS sprendimų diegimą ir veikimą valstybės konsoliduotoje informacinių technologijų infrastruktūroje arba galimybę migruoti į VITC ir jo paslaugų naudojimui, bei valdymo optimizavimą. VITC centralizuotai teikiamų informacinių technologijų paslaugų katalogas (toliau - IT paslaugų katalogas) patvirtintas Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministro, 2022-09-07 įsakymu Nr. 4-977, Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 4-241 „Dėl Informacinių technologijų paslaugų teikėjo centralizuotai teikiamų informacinių technologijų paslaugų katalogo patvirtinimo“ pakeitimo. Kuriant sprendinius turi būti vadovaujamosi VITC architektūriniai reikalavimai ir ribojimai (<https://ivpk.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/vii-infrastrukturos-konsolidavimas/susije-dokumentai>), paslaugų teikimo ir saugos politikomis (<https://ivpk.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/vii-infrastrukturos-konsolidavimas/valstybes-it-paslaugu-departamentas-ir-jo-teikiamos-paslaugos>).

Pažymėtina, kad pagal šio PROJEKTO finansavimo sąlygas, PROJEKTO įgyvendinimo metu kuriamos ar modernizuojamos elektroninės paslaugos turi būti kuriamos ar modernizuojamos taip, kad veiktų VITC infrastruktūroje. Valstybės Informacinių technologijų paslaugų teikėjo IaaS tinklo išteklių paslaugos, platforminės paslaugos (PaaS -DBVS, kontenerių valdymo ar kitos), Internetinių ir (arba) taikomųjų programų lygmens ugniasienių sistema WAF (angl. Web application firewall, funkcionalumas yra realizuotas FortiWeb programinės įrangos pagrindu). TIEKĖJAI gali pilnai naudoti šią programinę įrangą ir jos funkcionalumus reikiams funkcionalumams realizuoti. Jeigu naudojamo FortiWeb funkcionalumo nepakanka, TIEKĖJAI gali siūlyti papildomą programinę įrangą, kuri būtų pilnai suderinama su VITC naudojama Vmware virtualizacijos platforma. Turi būti pateiktas reikalingas kiekis būtinų licencijų sprendimo diegimui (kai tai neteikiama kaip VITC paslaugos) per du DC (HA/DR režimas).

3. Pirkimo objektas

Tarptautinių e. važtaraščių Lietuvos nacionalinio prieigos punkto funkcijų kūrimo ir diegimo Elektroninių važtaraščių posistemyje (i.VAZ) paslaugos, reikalingos įgyvendinti Reglamente (ES) 2020/1056 numatytą eFTI krovinių transporto informacijos Lietuvos nacionalinį prieigos punktą.

Plačiaja prasme viso i.VAZ posistemos modernizavimo paslaugų įsigijimas yra suskaidytas į tris dalis, kiekvienos dalies paslaugų įsigijimui UŽSAKOVAS organizuoja atskiras viešųjų pirkimų procedūras:

1. pirmoji dalis - Konsultavimo paslaugos, kurių TIEKĖJAS vykdė EK atsakingų darbo grupių nustatytų išsamių eFTI duomenų rinkinių ir išsamių specifikacijų dėl eFTI platformų ir eFTI vartų sąveikumo analizę ir pateikė pasiūlymus dėl atitinkamų funkcionalumų realizavimo;

2. antroji dalis - PROJEKTO vykdymo techninės priežiūros paslaugos, kurių TIEKĖJAS užtikrins PROJEKTO metu sukuriamų rezultatų, dokumentacijos kokybę bei suderintų darbų grafiką laikymąsi;

3. trečioji dalis - šis KONKURSAS, kuriuo įsigijamos i.VAZ modernizavimo paslaugos, kurių TIEKĖJAS bus atsakingas už suderintų funkcionalumų ir sprendinių realizavimą (projektavimą, programavimą, testavimą, diegimą). Pirkimo objektas apima:

a. aukšto lygio preliminarioje eFTI ekosistemos funkcinėje architektūroje numatytų eFTI vartų ir integruoto į KI prieigos taško mechanizmų realizavimą;

b. integracijų su kitais eFTI vartais ir eFTI platformomis realizavimą;

c. esamų i.MAS ir i.VAZ funkcionalumų modernizavimą atlikti eFTI mainams reikalingas funkcijas;

d. kitus plėtros darbus (užsakomieji pakeitimai), kurių poreikis ir apimtis būtų suderinti detalios analizės metu.

Visi atnaujinimai, sistemos plėtra suderinama detalios analizės ir projektavimo metu su UŽSAKOVU ir (pagal poreikį) UŽSAKOVUI konsultavimo paslaugas teikiančiu konsultantu. Konsultantas analizavo EK atsakingų darbo grupių nustatytus išsamius eFTI duomenų rinkinius ir išsamias specifikacijas dėl eFTI platformų ir eFTI vartų sąveikumo, todėl jį bus galima pasitelkti, vykdant detalią analizę.

3.1. PASLAUGOS dalys, PASLAUGOS dalių etapai ir įgyvendinimo terminai

3 lentelė: Įgyvendinimo terminai

Eil. Nr.	PASLAUGOS dalys, PASLAUGOS dalies etapai	Įgyvendinimo terminai
Nr. 1.	PASLAUGOS 1 dalis. i.VAZ e. paslaugos eFTI vartai veikimui reikalingų funkcionalumų sukūrimas ir diegimas	
1.1.	Darbai, susiję su integruoto KI prieigos taško funkcionalumų realizavimu, turi būti užbaigti, funkcionalumai įdiegti ir paruošti pradėti naudoti***	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
1.2.	Darbai, susiję su eFTI vartų funkcionalumų realizavimu, turi būti užbaigti, funkcionalumai įdiegti ir paruošti pradėti naudoti***	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES

		įsigaliojimo.
1.3.	Darbai, susiję su eFTI platformų ir eFTI platformų paslaugų teikėjų registro funkcijų realizavimu, turi būti užbaigti, funkcionalumai įdiegti ir paruošti pradėti naudoti***	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
1.4.	Darbai, susiję su eFTI platformų tvarkomų metaduomenų registro ir duomenų paieškos mechanizmo funkcijų realizavimu, turi būti užbaigti, funkcionalumai įdiegti ir paruošti pradėti naudoti***	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
1.5.	Darbai, susiję su operacijų, kurios atliekamos per eFTI vartus, audito sekos registro funkcijų realizavimu, turi būti užbaigti, funkcionalumai įdiegti ir paruošti pradėti naudoti***	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo
1.6.	Darbai, susiję su viešųjų raktų registro funkcijų realizavimu, turi būti užbaigti, funkcionalumai įdiegti ir paruošti pradėti naudoti***	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo
1.7.	Darbai, susiję su ataskaitų realizavimu, turi būti užbaigti, funkcionalumai įdiegti ir paruošti pradėti naudoti***	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
1.8.	Darbai, susiję su i.VAZ e. paslaugos eFTI vartai naudojimo mokymais būsimiems PASLAUGOS vidiniams ir / arba išoriniams naudotojams, turi būti užbaigti	užsakyme su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
Nr.2.	PASLAUGOS 2 dalis. Konsultavimo ir papildomos i.VAZ programinės įrangos modernizavimo paslaugos**	gali būti užsakomos per visą SUTARTIES

		galiojimo terminą; PASLAUGŲ teikimo terminai nustatomi darbų užsakymuose
Nr.3.	PASLAUGOS 3 dalis. Informacijos saugumo rizikos analizė ir jos rezultatų ataskaita.	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
Nr.4.	PASLAUGOS 4 dalis. Apkrovos ir greitaveikos testavimas ir jo rezultatų ataskaita.	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
Nr.5.	PASLAUGOS 5 dalis. Atsparumo įsilaužimams testavimas ir jo rezultatų ataskaita.	su UŽSAKOVU suderintu grafiku, bet ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo SUTARTIES įsigaliojimo.
Nr.6.	PASLAUGOS 6 dalis. Funkcionalumų techninė priežiūra ir kokybės garantija	
6.1.	Funkcionalumų techninė priežiūra	24 mėn. nuo paskutinio PASLAUGOS dalies perdavimo – priėmimo akto pasirašymo dienos
6.2.	Kokybės garantija	24 mėn. nuo paskutinio PASLAUGOS dalies perdavimo – priėmimo akto pasirašymo dienos

Reikalingos programinės įrangos arba VMI turimos įrangos (naudojamos i.MAS) kito tipo licencijų ar bet kokių licencijų išplėtimui pagal siūlomo i.VAZ eFTI vartų sprendimo įgyvendinimui, funkcionalumų veikimui bei paslaugų teikimui pagal keliamus reikalavimus TIEKĖJAS detalios analizės metu turi:

- detalizuoti tokios programinės įrangos poreikį bei apimtį (apimant ir testavimo bei kitų būtinų posistemio aplinkų);

- kai reikalaujama informacinių technologijų infrastruktūros įranga yra teikiama kaip valstybės IT debesijos paslaugų teikimo paslauga (IaaS, PaaS, SaaS), būtinas licencijų (versijos) poreikis turi

atitikti valstybės IT debesijos teikiamas paslaugas. Tokių paslaugų, kurios bus gaunamos valstybės IT debesijos paslaugų teikėjo, licencijų kaštai neįtraukiami į pasiūlymo kainą;

-detalizuoti kitos sprendimo įgyvendinimui būtinos programinės įrangos, kuri nėra teikiama kaip valstybės IT debesijos paslauga, licencijų poreikį ir kainą;

-kita programinė būtina programinė įranga (nemokama, atviro kodo), kuri nėra teikiama kaip valstybės IT debesijos paslauga, gali būti naudojama suderinus su valstybės IT paslaugų teikėjų ir UŽSAKOVU jos naudojimo, diegimo ir administravimo užtikrinimui.

Darbuotojų (administratorių) apmokymo kaštai kitos programinės įrangos, kuri nepatenka į esamą i.VAZ sprendimų aibę arba valstybės IT debesijos paslaugų aibę, atžvilgiu turi būti įtraukti į pasiūlymą, užtikrinant 3 darbuotojų apmokymą kiekvienai panaudotai technologijai ar programinei įrangai.

**Konsultavimo ir papildomos i.VAZ programinės įrangos modernizavimo paslaugos apima papildomų funkcionalumų, nenumatytų šio pirkimo objekto techninėje specifikacijoje, įgyvendinimą ir konsultavimą dėl jų įgyvendinimo, t. y., programinės įrangos modernizavimo pagal UŽSAKOVU pateiktus atskirus užsakymus (papildomas funkcionalumo poreikis). Papildomais funkcionalumais negali būti laikomi šioje techninėje specifikacijoje apibrėžti reikalavimai.

Darbus UŽSAKOVAS užsako raštu per PROJEKTO valdymo sistemą (kiekvieną kartą užsakant ir priimant PASLAUGOS dalies atlikimą, tai bus įforminama atskiru rašytiniu susitarimu ar kitu dokumentu (protokolu) (toliau atitinkamai – užsakymas ar užsakymo priėmimas). Kiekvienu atskiru atveju prieš pradėdant darbus, TIEKĖJAS turi pristatyti (detalizuoti) ir su UŽSAKOVU suderinti planuojamų atlikti papildomų modernizavimo darbų realizavimo aprašymą, laiko sąnaudas, skiriamus žmogiškuosius resursus, pateikti laiko sąnaudų pagrindimą bei įgyvendinimo terminą¹. Užsakyme privalo būti nurodytos pagrįstos ir suderintos užsakomų darbų atlikimo trukmės valandų apimtys ir priežastys jų užsakymui. Užsakyta darbų atlikimo trukmė privalo būti proporcinga užsakymo vykdymo rezultatui. Užsakymo realizavimas pradedamas tik UŽSAKOVUI ir TIEKĖJUI patvirtinus papildomų darbų rašytinį užsakymą. Užsakymo priėmimo-perdavimo dokumentacijoje privalo būti nurodytos faktinis sunaudotas TIEKĖJO darbo valandų skaičius ir ar jis atitinka užsakyme nustatytą darbų atlikimui skirtą laiką ir kokybę. Apmokėjimas vykdomas tik už faktiškai sunaudotą TIEKĖJO darbo valandų skaičių.

Konsultavimo ir papildomos i.VAZ programinės įrangos modernizavimo paslaugos vykdymo tvarka turės būti detalizuota PROJEKTO valdymo plane (R2). Taip pat gali būti užsakomi papildomi darbai, skirti jau anksčiau suderintų, suprojektuotų, suprogramuotų ir / arba įdiegtų funkcionalumų pakeitimams realizuoti. Konsultacijos gali būti teikiamos, pvz., dėl techninių sprendimų, susijusių su kitų institucijų ar IS poreikiais dėl i.VAZ tvarkomų duomenų gavimo, dėl papildomos, nenumatytos i.VAZ programinės įrangos modernizavimo, taip pat kitais, su įgyvendinimu susijusiais klausimais. Papildomos i.VAZ programinės įrangos modernizavimo užsakymais, gali būti užsakomi tiek nauji funkcionalumai, tiek specifikuotų ir / ar įdiegtų funkcionalumų pakeitimai ir / ar praplėtimai.

*** Funkcionalumų realizavimo užbaigimu, funkcionalumų įdiegimu ir paruošimu pradėti naudoti laikoma bandomosios eksploatacijos pradžia.

¹Preliminari papildomų konsultavimo ir funkcionalumų įgyvendinimo paslaugų apimtis 5500 specialisto darbo valandų.

4. Sistemos koncepcija

4.1. EK rekomenduojama eFTI ekosistemos architektūra

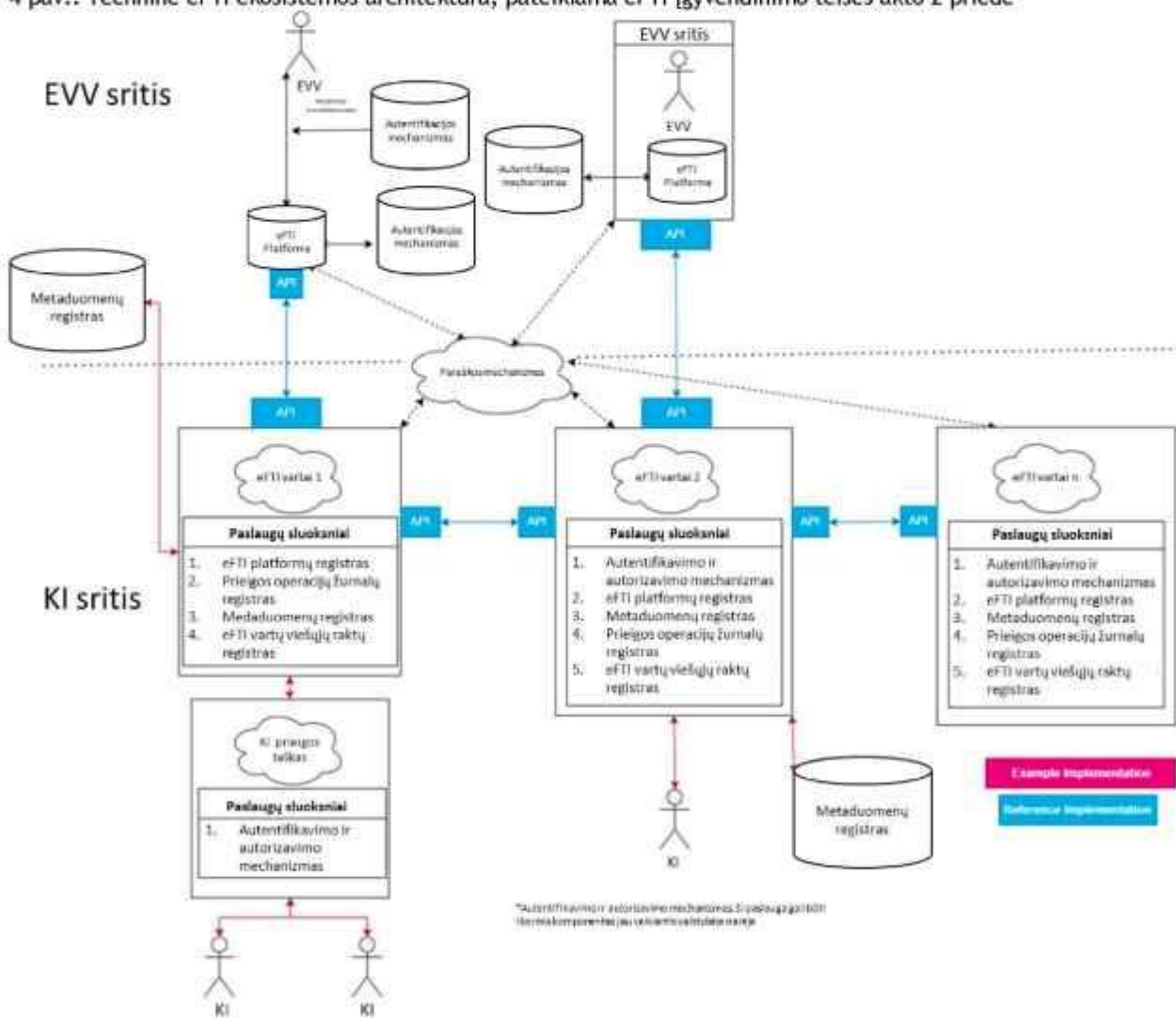
ES eFTI ekosistema veiks decentralizuotai, kiekviena šalis narė yra atsakinga už reikiamų eFTI ekosistemos komponentų sukūrimą ir jų sąveikos su kitų šalių eFTI komponentais užtikrinimą. EK DA ir JA pateikiami bendri procesai ir taisyklės, techninės specifikacijos, skirtos užtikrinti būtinoms bendriems sprendiniams ir sąveikai.

EK DA ir JA numato:

1. privalomus komponentus, funkcionalumus ir techninius reikalavimus, kurie įgyvendinami naudojant tuos pačius techninius sprendinius, procesus ir pan. visose šalyse narėse;
2. komponentus, funkcionalumus ir techninius reikalavimus, kurie gali būti įgyvendinami šalių narių pasirinktais būdais, taip pat panaudojant jau egzistuojančią informacinių technologijų infrastruktūrą.

Atsakomybės už eFTI ekosistemos komponentų sukūrimą paskirstytos tarp viešojo ir privataus sektoriaus. Komponentai bei atsakomybių paskirstymas pavaizduoti paveiksle žemiau.

4 pav.: Techninė eFTI ekosistemos architektūra, pateikiama eFTI įgyvendinimo teisės akto 2 priede

Viešojo sektoriaus atsakomybėje yra šie eFTI ekosistemos komponentai:

1. KI pareigūnų aplikacija, skirta identifikuoti, autentifikuoti pareigūnams ir atlikti jų kompetencijoje esantiems veiksams su eFTI. Aplikacija gali būti įgyvendinta kaip žiniatinklio paslauga ar kitu KI pasirinktu būdu;

2. KI prieigos taškas ir autorizavimo registras, skirti užtikrinti, kad KI pareigūnai galėtų pateikti jų atsakomybėje esančios apimties eFTI užklausas ir gauti šių užklausų atsakymus. KI prieigos taškas gali būti savarankiška informacinė sistema arba integruotas į eFTI vartus. Vienoje šalyje narėje gali būti daugiau nei vienas KI prieigos taškas;

3. eFTI vartai, skirti užtikrinti integracijas su kitais eFTI vartais bei eFTI platformomis. Į eFTI vartus kaip sudėtiniai arba integruoti komponentai, įeina:

a. metaduomenų registras, skirtas atlikti eFTI paiešką, KI pareigūnui įvedant identifikatorius KI prieigos taško žiniatinklio paslaugoje, pvz. tikrinamos transporto priemonės valstybinį registracijos numerį;

b. eFTI platformų registras, skirtas valdyti su eFTI vartais susietų, tinkamai sertifikuotų ir eFTI duomenų mainų aplinkoje dalyvaujančių eFTI platformų sertifikatus;

c. tinklo sprendimas, skirtas eFTI vartų komunikacijai su kitais eFTI vartais ir eFTI platformomis.

EK DA ir JA pateikiami principai, kaip vyksta eFTI duomenų perdavimas iš EVV KI pareigūnams:

1. EVV generuoja eFTI duomenų rinkinius savo vidinėse sistemose (pvz., TMS, ERP).

2. Prieš pradėdant vežimą, šie duomenys yra įkeliami į eFTI platformas.

3. Kai KI nori patikrinti, ar gali patvirtinti informaciją apie vykstantį vežimą, jie kreipiasi gauti duomenis pagal unikalų UIS arba atlikdami vežimo duomenų paiešką naudojant metaduomenis (pvz. transporto priemonės valstybinį registracijos numerį). Šias užklausas į eFTI vartus KI pareigūnai pateikia naudodami KI pareigūnų aplikaciją ir KI prieigos tašką.

4. eFTI vartai per KI prieigos tašką identifikuoja, autentifikuoja ir autorizuoja KI pareigūnus. Jeigu atskiro KI prieigos taško nėra, KI prieigos taškas yra integrali eFTI vartų dalis ir jam priskirtinos identifikavimo, autentifikavimo ir autorizacijos funkcijos atliekamos eFTI vartuose.

5. eFTI vartai pateikia duomenų užklausą konkrečaus vežimo eFTI duomenis saugančiai platformai.

6. KI pareigūno atsakomybių ribose esantys vežimo eFTI duomenys perduodami KI pareigūnui per eFTI vartus.

Duomenų srautas tarp eFTI komponentų:

- EVV inicijuoja ir valdo duomenų rinkinius per eFTI platformas.
- KI šiuos duomenis pasiekia per KI prieigos tašką (integruotą eFTI vartuose arba atskirą, susietą su eFTI vartais tarp sistemine integracija), siųsdami užklausą. Užklausa yra nukreipiama per eFTI vartus, kurie ieško eFTI duomenų atitinkamoje eFTI platformoje.

- Kai duomenys yra gauti, jie perduodami atgal per eFTI vartus į KI prieigos tašką.

Apsikeitimui duomenimis naudojami įrankiai ir mechanizmai:

1. Paieškos mechanizmas: tai komponentas, skirtas KI pareigūnui suteikti įrankį eFTI duomenų paieškai, naudojant:

- unikalų eFTI nuorodą (angl. UIL), kurią sukuria eFTI platforma EVV įkėlus aktyvaus krovinio vežimo duomenis;
- iš anksto tarp šalių suderintus metaduomenis. Šis paieškos mechanizmas naudoja unikalius identifikatorius (pvz., transporto priemonės registracijos numerį) norėdamas rasti ir gauti atitinkamą informaciją. Rekomenduojama, kad paieškos mechanizmas būtų įdiegtas kaip eFTI vartų funkcionalumas.

2. eDelivery įrankiai: šie įrankiai padeda saugiai ir autorizotai keistis eFTI duomenimis tarp eFTI vartų, taip pat tarp eFTI vartų ir eFTI platformų, naudodamiesi Paslaugų metaduomenų lokatoriaus (SML) ir Paslaugų metaduomenų leidėju (SMP) užtikrinant, kad duomenys būtų nukreipti į teisingą paskirties vietą.

4.2. EK rekomenduojamos procesų diagramos

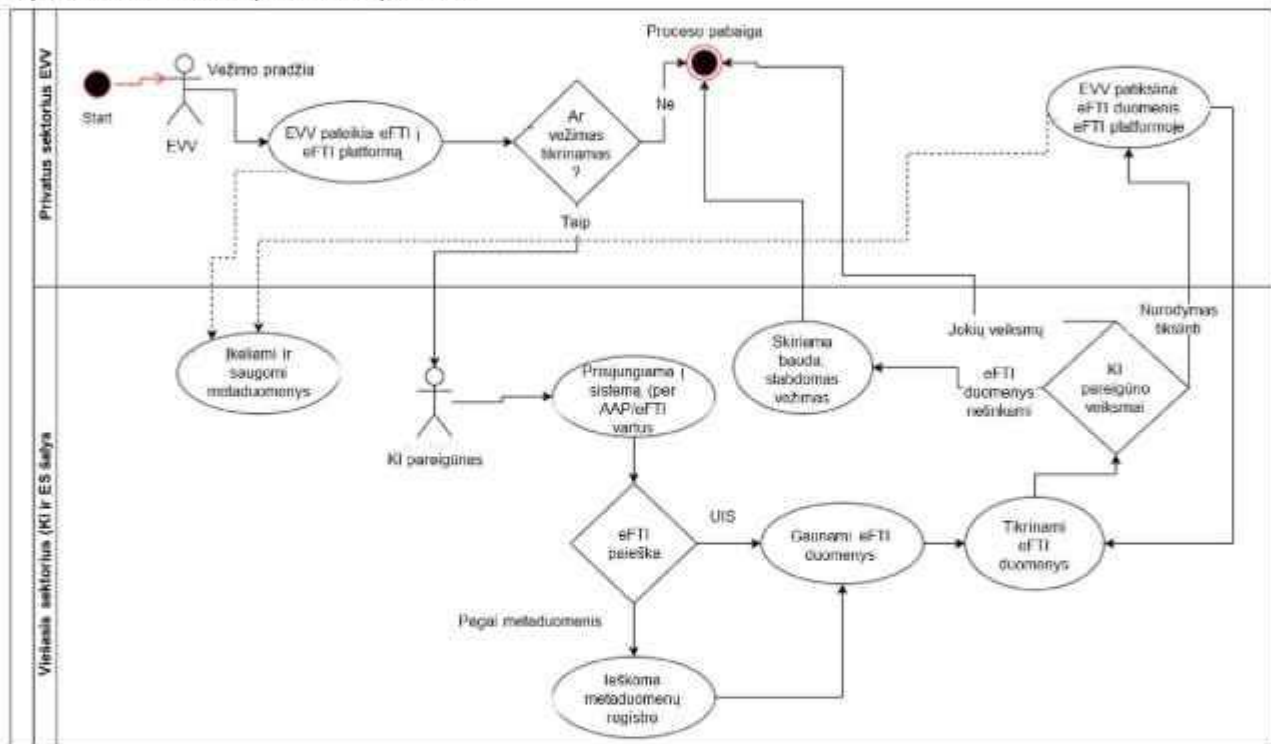
eFTI ekosistemos architektūrą papildo pagrindinių procesų diagramos (angl. *business process models*). Šiose diagramose iliustruojama kaip sąveikauja eFTI ekosistemos komponentai bei kokia seka įgyvendinamas eFTI kontrolės procesas. Toliau pateikiamos svarbiausios diagramos bei jų paaiškinimai. Pastebėtina, kad procesų diagramos yra principinės ir detalios neapima visų eFTI ekosistemos komponentuose įvykstančių veiksmų, pvz. įrašų veiklos žurnaluose.

4.2.1. Vykdomo vežimo eFTI gyvavimo ciklas

Dalyviai: EVV, KI pareigūnai.

eFTI komponentai: eFTI platforma, KI prieigos taškas, eFTI vartai, metaduomenų registras.

5 pav.: eFTI kontrolės procedūros procesas

1 scenarijus - kontrolės procedūra nėra vykdoma:

1. Prieš pradedant vežimą, EVV pateikia eFTI į eFTI platformą;
2. eFTI platforma pateikia vežimo metaduomenis į metaduomenų registrą (integrali eFTI vartų dalis arba su eFTI vartais integruotas atskiras registras);
3. Kontrolės procedūra nėra vykdoma, procesas užbaigiamas, eFTI ir metaduomenys archyvuojami pagal nustatytus reikalavimus.

2 scenarijus - vykdoma kontrolės procedūra, neatitikimų nenustatoma:

1. KI pareigūnas identifikuoja, autentifikuoja ir yra autorizuojamas KI prieigos taške arba KI prieigos taške integruotame eFTI vartuose;
2. KI pareigūnas atlieka eFTI užklausą:
 - a. Naudodamas UIS, eFTI vartai, perskaitydami UIS, nustato reikiamus eFTI vartus arba eFTI platformą, patikrina jų saugumo sertifikatus, pateikia užklausą dėl eFTI, validuoja gautą atsakymą į užklausą ir grąžina pareigūnui eFTI;

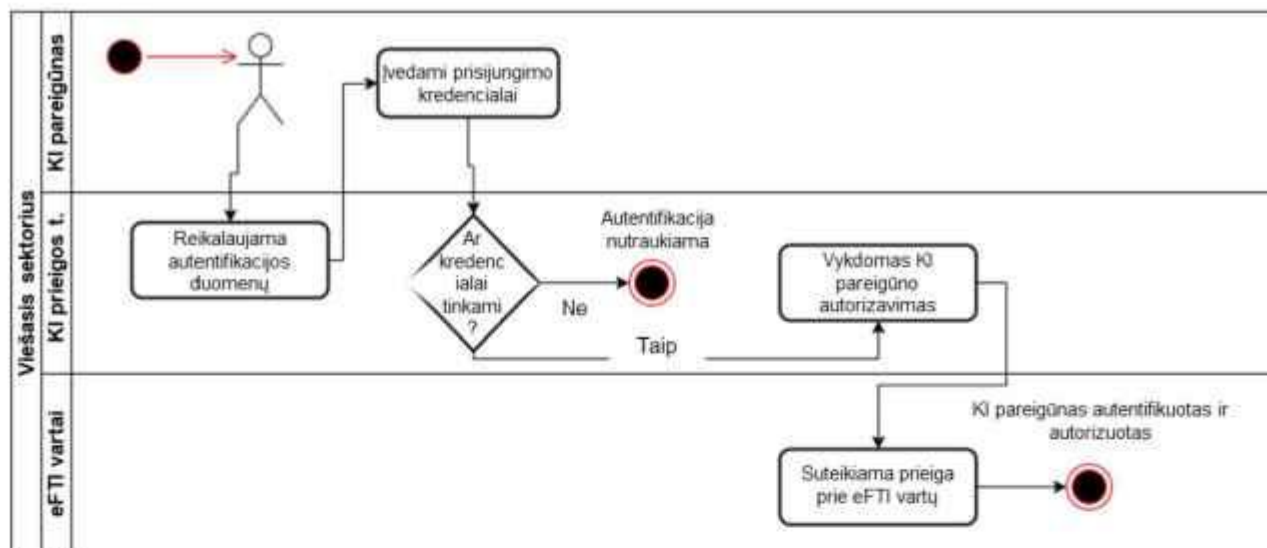
- b. Naudodamas metaduomenis. eFTI vartai tikrina savo metaduomenų registrą bei kreipiasi į kitus eFTI vartus, kurie savo ruožtu tikrina savo metaduomenų registrus. Radus užklausą atitinkančius metaduomenis, užklausą pateikę eFTI vartai apibendrina gautą atsakymą ir pateikia KI pareigūnui UIS sąrašą arba eFTI.
3. Procesas užbaigiamas, eFTI ir metaduomenys archyvuojami pagal nustatytus reikalavimus.

3 scenarijus - vykdoma kontrolės procedūra, nustatomi neatitikimai:

1. KI pareigūnas identifikuoja, autentifikuoja ir yra autorizuojamas KI prieigos taške arba KI prieigos taške integruotame eFTI vartuose;
2. KI pareigūnas atlieka eFTI užklausą:
 - a. Naudodamas UIS. eFTI vartai, perskaitydami UIS, nustato reikiamus eFTI vartus, patikrina jų saugumo sertifikatus, pateikia užklausą dėl eFTI, validuoja gautą atsakymą į užklausą ir grąžina pareigūnui eFTI;
 - b. naudodamas metaduomenis. eFTI vartai tikrina savo metaduomenų registrą bei kreipiasi į kitus eFTI vartus, kurie savo ruožtu tikrina savo metaduomenų registrus. Radus užklausą atitinkančius metaduomenis, užklausą pateikę eFTI vartai apibendrina gautą atsakymą ir pateikia KI pareigūnui UIS sąrašą arba eFTI.
3. KI pareigūnas nustato neatitikimų. KI pareigūnas gali pateikti komentarą, kuris bus matomas tik EVV, pvz. pastabą, kad atliktas patikrinimas;
4. EVV atnaujina eFTI, nauja versija pateikiama į eFTI platformą ir eFTI platformoje suformuojama eFTI versija;
5. KI pareigūnas pakartotinai atlieka eFTI užklausą (kartojant 2 žingsnį), grąžintos užklauskos vaizde pasirinkdamas atitinkamą UIS peržiūrėti naują duomenų versiją arba atnaujintus eFTI;
6. Procesas užbaigiamas, eFTI ir metaduomenys archyvuojami pagal nustatytus reikalavimus.

4.2.2. **Prisijungimas prie KI prieigos taško**

KI prieigos taškas gali būti atskira sistema arba integrali eFTI vartų dalis. Su vienu eFTI vartais gali būti susiję keletas prieigos taškų. Vienas pagrindinių KI prieigos taško funkcionalumų - identifikuoti, autentifikuoti ir autorizuoti KI pareigūnus. Toliau pateikiami procesų scenarijai, kai KI prieigos taškas yra savarankiška sistema ir kai tai integrali eFTI vartų dalis.

Dalyviai: KI pareigūnai.

eFTI komponentai: KI prieigos taškas, eFTI vartai.

KI pareigūnas eFTI kontrolei skirtoje aplikacijoje, žiniatinklio paslaugoje (ar kitame analogišką funkciją suteikiančiame sprendime), integruotoje su KI prieigos tašku, įveda prisijungimo informaciją;

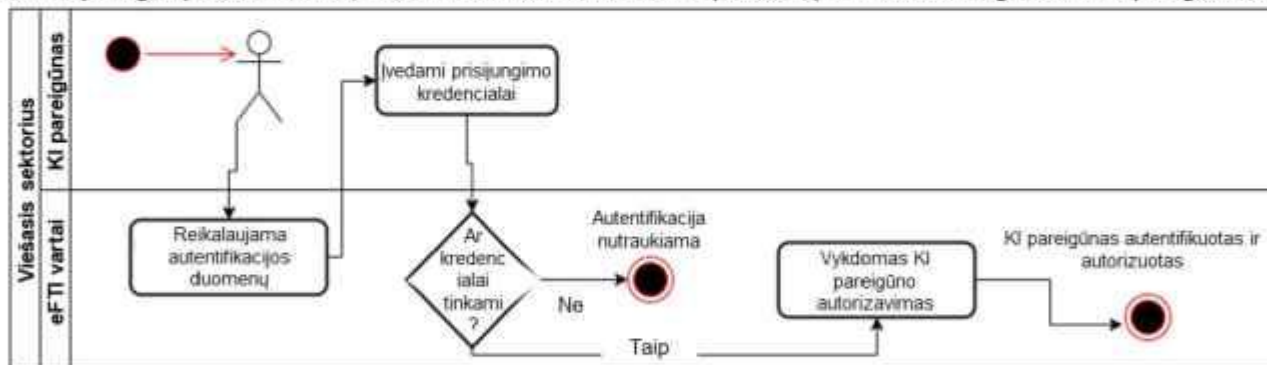
KI prieigos taškas atlieka patikrinimą, ar prisijungimo informacija teisinga;

Identifikavus ir autentifikavus KI pareigūną, suteikiama autorizacija teikti užklausą konkretaus KI pareigūno kompetencijoje esančių eFTI gavimui;

KI prieigos taškui autorizavus pareigūną, suteikiama prieiga teikti eFTI užklausas per eFTI vartus;

Procesas užbaigiamas.

7 pav.: KI pareigūnų identifikavimo, autentifikavimo ir autorizavimo procesas į eFTI vartus integruotame KI prieigos taške

Dalyviai: KI pareigūnai.

eFTI komponentai: eFTI vartai (integruotas KI prieigos taškas).

1. KI pareigūnas eFTI kontrolei skirtoje aplikacijoje, žiniatinklio paslaugoje (ar kitame analogišką funkciją suteikiančiame sprendime), integruotoje su eFTI vartais, įveda prisijungimo informaciją;
2. eFTI vartai atlieka patikrinimą, ar prisijungimo informacija teisinga;
3. Identifikavus ir autentifikavus KI pareigūną, suteikiama autorizacija teikti užklausą konkretaus KI pareigūno kompetencijoje esančius eFTI;
4. eFTI vartams autorizavus pareigūną, suteikiama prieiga teikti eFTI užklausas;
5. Procesas užbaigiamas.

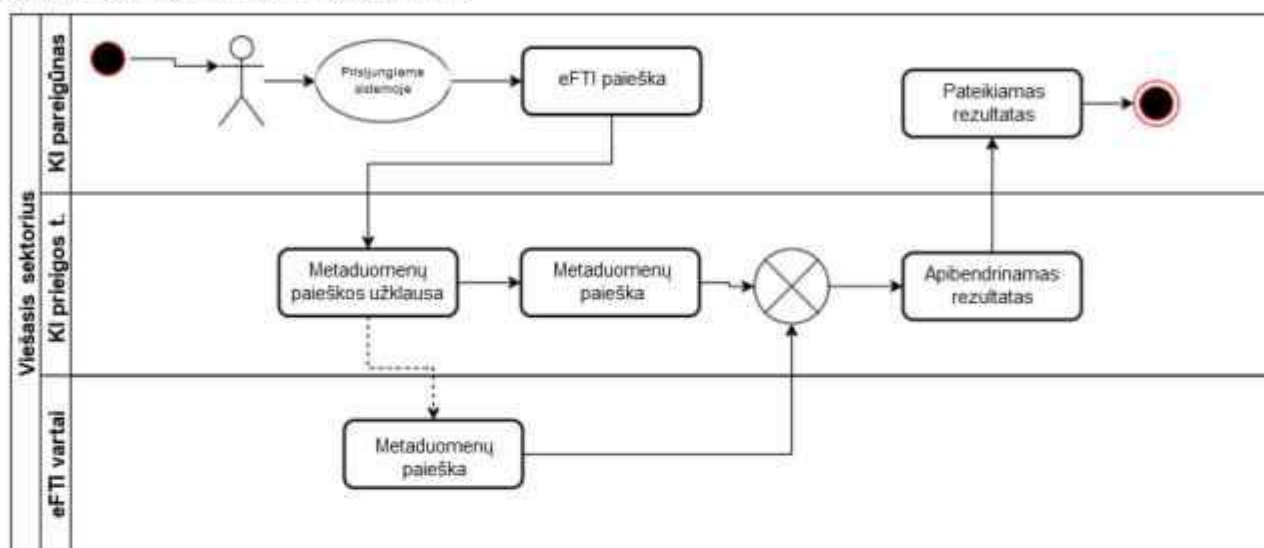
4.2.3. eFTI paieška ir užklausų vykdymas

Numatyta, kad KI pareigūnai gali gauti eFTI:

1. atlikdami eFTI paiešką naudojant metaduomenis, pvz. transporto priemonės valstybinį registracijos numerį;
2. naudodami UIS, pvz. nuskaitant vairuotojo pateiktą kodą.

Toliau pateikiami paieškos procesai taikant abu būdus.

8 pav.: eFTI paieška naudojant metaduomenis

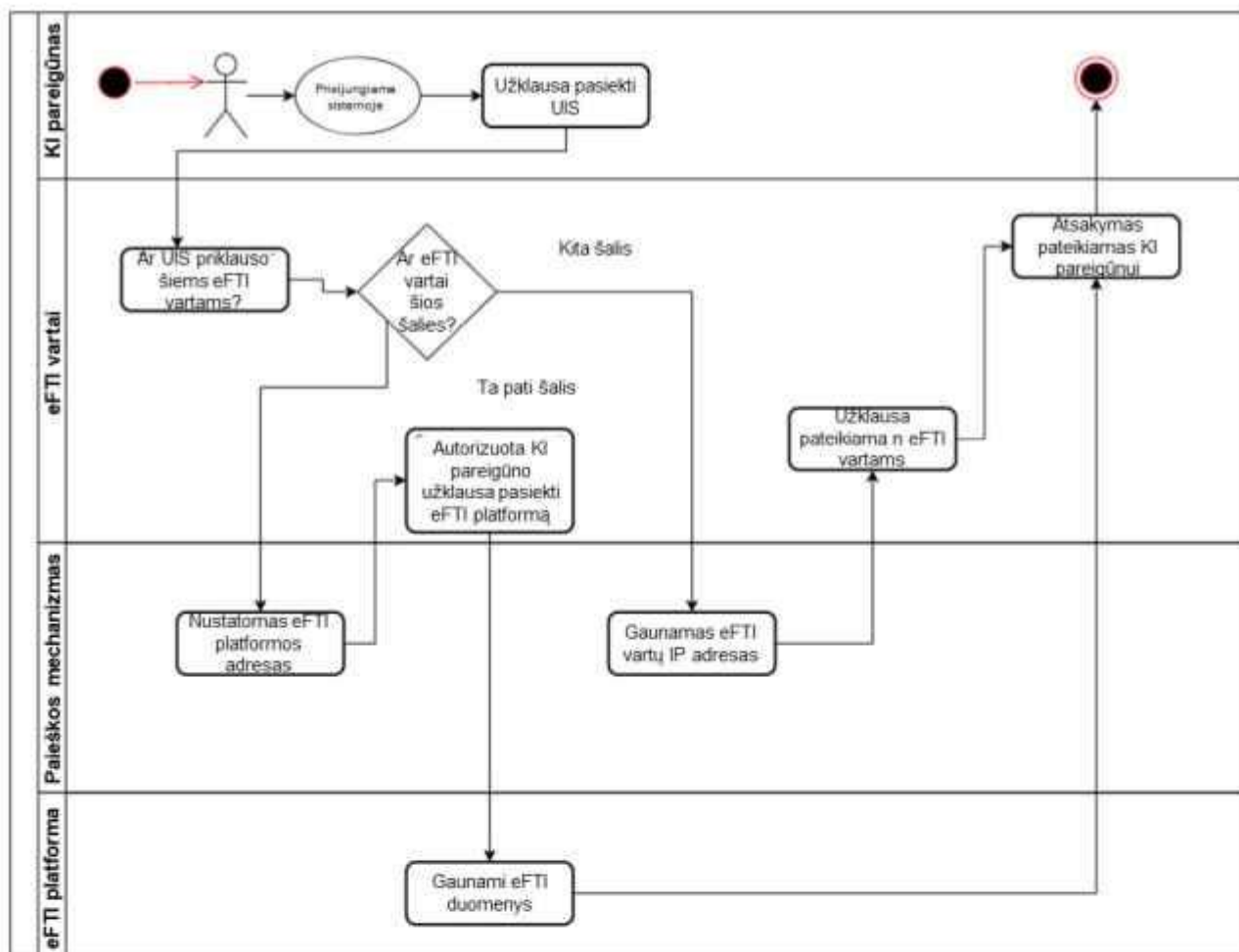

Dalyviai: KI pareigūnai.

eFTI komponentai: KI prieigos taškas, eFTI vartai, metaduomenų registras.

1. KI pareigūnas identifikuojamas, autentifikuojamas ir autorizuojamas;
2. KI pareigūnas eFTI kontrolei skirtoje aplikacijoje, žiniatinklio paslaugoje (ar kitame analogišką funkciją suteikiančiame sprendime) įveda paieškos metaduomenis;
3. eFTI vartai, per kuriuos vykdoma paieška:
 - a. tikrina savo metaduomenų registrą, t.y. ar vykdomo vežimo duomenys nėra saugomi tuose pačiuose eFTI vartuose;
 - b. siunčia paieškos užklausą į kitus aktyvius eFTI vartus;
4. Vyksta asinchroninė paieška, atsakius visiems eFTI vartams, besikreipiantys eFTI vartai apibendrina gautus atsakymus ir pateikia juos pareigūnui (pvz. kaip UIS sąrašą arba atvaizduotus eFTI);
5. Procesas užbaigiamas.

9 pav.: eFTI duomenų užklausa naudojant UIS

Dalyviai: KI pareigūnai.

eFTI komponentai: KI prieigos taškas, eFTI vartai.

1. KI pareigūnas identifikuojamas, autentifikuojamas ir autorizuojamas;
2. KI pareigūnas eFTI kontrolei skirtoje aplikacijoje, žiniatinklio paslaugoje (ar kitame analogišką funkciją suteikiančiame sprendime) įveda/nuskaito EVV pateiktą UIS. Užklausa prieiti prie eFTI per UIS pateikiama eFTI vartams;
3. eFTI vartai tikrina, ar UIS užkoduotas adresas priklauso tai pačiai šaliai, ar kitai:
 - a. tuo atveju, jei UIS priklauso tai pačiai šaliai, eFTI vartai kreipiasi į UIS nurodytą eFTI platformą ir pateikia užklausą eFTI, kuriuos pagal savo autorizaciją gali matyti užklausą pateikęs KI pareigūnas. eFTI platforma pateikia eFTI, o eFTI vartai juos perduoda į KI pareigūno eFTI kontrolei skirtą aplikaciją;
 - b. jei UIS priklauso kitai šaliai, eFTI vartai teikia užklausą UIS užkoduotiems eFTI vartams, kurie įvykdo duomenų užklausą ir grąžina užklauskos vykdymo rezultatus ją pateikusiems eFTI vartams. Užklausą pateikę vartai perduoda eFTI į KI pareigūno eFTI kontrolei skirtą aplikaciją;
4. procesas užbaigiamas.

4.3. Konceptinė funkcinė Lietuvos eFTI vartų architektūra

Vadovaujantis atlikta EK DA ir JA pateikiamų techninių reikalavimų analize, parengta Lietuvos eFTI vartų architektūros koncepcija.

Koncepcinė Lietuvos eFTI vartų architektūra parengta atsižvelgiant į:

1. pavyzdines eFTI ekosistemos architektūras, reikalavimus bei rekomendacijas pateikiamas EK DA ir JA;

2. esamus VMI valdomų i.VAZ ir i.MAS funkcionalumus:

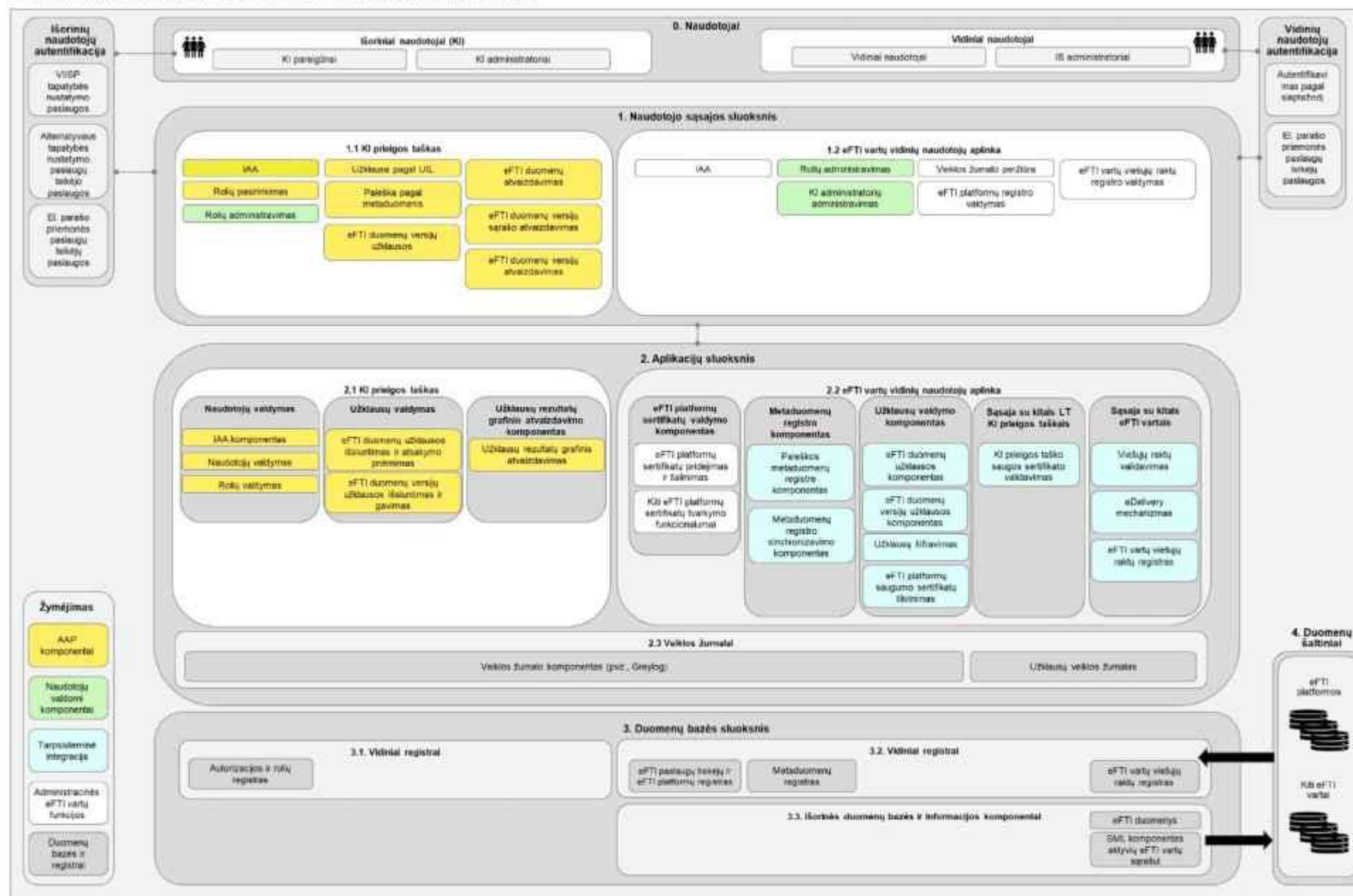
- a. i.MAS ir i.VAZ kartu sudaro bendrą informacinę sistemą, atitinkančią principą, kuomet KI prieigos taškas yra integruotas į eFTI vartus. Šiuo atveju i.MAS modernizuojamas atitikti reikalavimus keliamus KI prieigos taškui, o i.VAZ modernizuojamas atitikti reikalavimus keliamus eFTI vartams;
- b. galimi kiti KI prieigos taškai, valdomi vienos ar kelių KI, atitinkamai, eFTI vartų komponente numatomi funkcionalumai, kurių reikalaujama sąveikai su išoriniais KI prieigos taškais;

3. DA ir JA reikalaujamus komponentus:

- a. Lietuvoje sertifikuotų eFTI paslaugų teikėjų ir eFTI platformų registrą tvarko VMI, naudodama tam skirtą eFTI vartų funkcinį komponentą. Pastebėtina, kad šio komponento detaliu aprašymui kol kas nepakanka informacijos, plačiau aprašoma poskyryje 3.3.4 „Žinomi neapibrėžtumai“;
- b. Lietuvos eFTI vartuose bus įgyvendintas funkcionalumas ieškoti eFTI pagal metaduomenis.

Toliau esančiame paveiksle pateikiama rekomenduojama Lietuvos eFTI vartų architektūros schema.

10 pav.: Rekomenduojama Lietuvos eFTI vartų architektūros schema

Koncepcinę eFTI vartų architektūrą sudaro:

Naudotojų sąsaja, užtikrinanti galimybę:

Identifikuotis, autentifikuotis ir autorizuoti naudotojams;

Naudotojams atlikti veiksmus:

rolių administravimą;

eFTI vartų ir su jais susijusių registrų valdymą;

atlikti eFTI duomenų, duomenų versijų paiešką ir užklausas (skanuoju kodą, įvedant paieškos metaduomenis);

peržiūrėti užklausų rezultatus.

Naudotojo sąsaja gali būti:

- bendra visiems naudotojams, atvaizduojant konkrečiam naudotojui pagal jo rolę prieinamus funkcionalumus;
- atskira išoriniams ir vidiniams naudotojams.

Atlikti sistemos ir jos naudotojų administravimo veiksmus.

Funkciniai komponentai, užtikrinantys numatytų funkcionalumų įgyvendinimą:

Priskirtini KI prieigos taškui:

Naudotojų valdymas:

1. valdyti naudotojams, numatant, kad KI turės savo administratorių galintį tvarkyti konkrečios organizacijos naudotojus, jų roles;
2. tinkamai identifikuoti, autentifikuoti ir autorizuoti naudotojams, užtikrinant principą, kad KI pareigūnai gali prieiti tik prie jų kompetencijoje esančių eFTI duomenų.

Užklausų valdymas:

1. sudaryti ir išsiųsti autorizuotos pagal rolę apimties eFTI duomenų užklausas naudojančios UIS;
2. ieškoti autorizuotos pagal rolę apimties eFTI duomenų pagal metaduomenis;
3. gauti autorizuotos pagal rolę apimties eFTI duomenis;
4. grafiškai atvaizduoti gautus eFTI duomenis, kad KI pareigūnas galėtų juos peržiūrėti.

Priskirtini eFTI vartams:

Registrų valdymas:

1. eFTI platformų sertifikatų registro valdymo komponentas, skirtas tvarkyti Lietuvoje sertifikuotų eFTI platformų kriptografiniams sertifikatams;
2. *eFTI vartų viešųjų raktų registro valdymo komponentas - šio registro sudarymo ir valdymo principai nėra apiburti dabartinėje EK DA ir JA versijoje. Šis funkcionalumas gali būti automatizuotas arba tvarkomas centralizuotai, tačiau numatytas šio registro arba jo kopijos saugojimas kiekvienuose eFTI vartuose.*

Automatiniai informacijos apdorojimo ir sąsajų su kitomis sistemomis komponentai, kuriuos atlieka eFTI vartai per tarpsistemines integracijas (angl. *system to system*):

1. Metaduomenų registras, kuriame saugomi eFTI platformų teikiami duomenys, susiję su aktyviais vežimais. Šis registras turi priimti eFTI platformų teikiamus duomenis bei šių duomenų atnaujinimus. Į registrą gali kreiptis jį saugantys ar bet kurie kiti eFTI vartai per metaduomenų paieškos mechanizmą.;
2. Užklausų valdymo komponentas, skirtas perduoti eFTI platformoms KI sukurtas eFTI duomenų užklausas (tuo atveju jei užklausa formuojama pagal UIS) arba atlikti metaduomenų paiešką ir tuomet pateikti eFTI duomenų užklausa. Komponentas turi gebėti išsiųsti užklausas ir grąžinti atsakymus:
 - a. iš integruoto bei išorinių, su konkrečiais eFTI vartais susietų KI prieigos taškų;
 - b. iš kitų eFTI vartų.
3. Sąsaja su kitais su konkrečiais eFTI vartais susietais KI prieigos taškais bei jos funkcionalumas, skirtas validuoti besikreipiančių KI prieigos taškų saugos sertifikatus;

4. Sąsaja su kitais eFTI vartais. Komponentas įgyvendinamas naudojantis eDelivery. Vadovaujantis JA 2 priede pateikiama aukšto lygmens eFTI ekosistemos architektūra laikytina, kad joje bus SML komponentas skirtas saugoti aktyvių eFTI vartų sąrašą bei adresus, kur saugomi šių eFTI vartų sertifikatai/viešieji raktai. Sąsaja tarp eFTI vartų turi būti įgyvendinta taikant eDelivery naudojamą A54 tarp sisteminės integracijos protokolą. Šio sąrašo komponentai 3 ir 4 gali būti grupuojami kartu.

Vidiniai registrai:

1. Rolių registras, skirtas prieigos prie eFTI duomenų autorizavimo valdymui. Registre turėtų būti integruota aktuali pagrindinio eFTI duomenų rinkinio ar eFTI duomenų rinkinio sudedamųjų dalių versija. Registre taip pat gali būti saugomos eFTI vartų naudotojų rolės, pvz., administratorių, KI administratorių, VMI darbuotojų atsakingų už registrų tvarkymą ir pan. Šis registras arba aktualios jo dalys taip pat galėtų būti dalis išoriniams KI prieigos taškams pateikiamos techninės specifikacijos, tam, kad būtų užtikrinamas vienodas rolių valdymas visuose KI prieigos taškuose.;
2. eFTI paslaugų tiekėjų ir eFTI platformų registras, skirtas saugoti aktyvių eFTI platformų kriptografinius sertifikatus. Vadovaujantis eDelivery principais, galimas techninis sprendinys yra, kad sertifikatus išduoda eFTI vartai, šie sertifikatai yra saugomi SMP komponentuose, o SML komponente saugomas aktyvių eFTI platformų sąrašas.;
3. Metaduomenų registras, kaip tai aprašyta prie Automatinių informacijos apdorojimo ir sąsajų su kitomis sistemomis komponentų 1 punkto aukščiau šiame poskyryje.;
4. *eFTI vartų viešųjų raktų registras - šio registro sudarymo ir valdymo principai nėra apibrėžti dabartinėje EK DA ir JA versijoje. Šis funkcionalumas gali būti automatizuotas arba tvarkomas centralizuotai, tačiau numatytas šio registro arba jo kopijos saugojimas kiekvienuose eFTI vartuose.*

Išorinės duomenų bazės ir kiti informacijos komponentai:

1. eFTI platformose saugomi eFTI duomenys;
2. SML komponente saugomas aktyvių eFTI vartų sąrašas. Registre taip pat gali būti saugomas aktyvių eFTI platformų sąrašas. Šio registro sudarymo ir valdymo principai nėra apibrėžti dabartinėje EK DA ir JA versijoje. Šis funkcionalumas gali būti automatizuotas arba tvarkomas centralizuotai, tačiau numatytas šio registro arba jo kopijos saugojimas kiekvienuose eFTI vartuose.

5. Funkciniai reikalavimai

SUTARTIS vykdoma vadovaujantis aktualiomis EK darbo grupių parengtų DA ir JA versijomis. KONKURSO vykdymo metu UŽSAKOVUI buvo prieinamos tarpinės EK DA ir JA, reglamentuojančių eFTI vartų įgyvendinimą, versijos.

EK darbo grupėms ir / ar EK nustačius ir / arba patikslinus išsamius eFTI duomenų rinkinius ir išsamias specifikacijas dėl eFTI platformų ir eFTI vartų sąveikumo:

1. turės būti vadovaujamosi aktualiomis šių techninių dokumentų redakcijomis;
2. jei aktualiose redakcijose bus pateikiami reikalavimai papildantys, keičiantys ar kitaip turintys įtakos šioje techninėje specifikacijoje pateikiamiems reikalavimams, detalios analizės metu suderinus su UŽSAKOVU atitinkamų funkcinų reikalavimų galima bus atsisakyti (jei jų įgyvendinimui nebus poreikio) arba jie turės būti įgyvendinti kitu su UŽSAKOVU suderintu būdu, kaip to reikalaus aukščiau minėtos išsamios specifikacijos.

Šios nuostatos galioja ir žemiau aprašomiems nefunkciniams reikalavimams.

5.1. Reikalavimai kompetentingų institucijų prieigos taškui

Aukšto lygio koncepcinėje funkcinėje eFTI ekosistemos architektūroje (poskyris 4.2) numatytas komponentas KI prieigos taškas (angl. *authority access point*), skirtas KI pareigūnų, kurie vykdys eFTI platformose tvarkomų duomenų kontrolę, identifikavimui, autentifikavimui ir autorizavimui, KI pareigūnų darbui su eFTI.

KI prieigos taško ir eFTI vartų sąsajos techninis įgyvendinimas gali būti realizuotas pakartotinai panaudojant ir pagal reikalavimus modernizuojant esamus i.MAS / i.VAZ sprendimus, kuriuos KI naudoja peržiūrint i.VAZ duomenis tiek GUI, tiek API kreipiantis iš kitų institucijų IS

Nr.	Reikalavimas
5.1.1.	Detalios analizės metu turi būti įvertinti esami i.MAS / i.VAZ naudotojų identifikavimo, autentifikavimo ir autorizavimo sprendimai ir, nustačius poreikį atlikti modifikavimo darbus, realizuoti eFTI ekosistemos funkcinėje architektūroje numatyti identifikavimo ir autentifikavimo mechanizmo funkcionalumai, naudotojų prieigos prie eFTI teisių valdymo sprendimai.
5.1.2.	Detalios analizės metu turi būti įvertinti esami i.MAS / i.VAZ funkcionalumai, skirti valdyti naudotojų rolėms. Turi būti įvertinta, ar esami funkcionalumai pakankami užtikrinti: 1) eFTI techninėse specifikacijose numatomas funkcijas, skirtas suteikti KI pareigūnams prieigą prie jų kompetencijoje esančių duomenų; 2) rolių administravimo funkcijas, įskaitant galimybę priskirti rolių administratorius KI lygmenyje.
5.1.3.	Modernizuotų i.MAS ir i.VAZ atliekamos funkcijos turi užtikrinti KI prieigos taško funkcionalumus: 1. KI pareigūno identifikavimą ir autentifikavimą. Tai galėtų būti atliekama naudojant slaptažodį, lustinę kortelę, biometrinį patikrinimą, kredencialus arba bet kokią formą, pagal kurią būtų galima unikaliai identifikuoti atskirus KI pareigūnus; 2. KI pareigūno autorizavimas (teisių matyti tam tikrą eFTI suteikimas). Autorizacija suteikiama atsižvelgiant į atskiriems KI pareigūnams pavestas funkcijas, atitinkančias jų vykdymo užtikrinimo pareigas, susijusias su ES ir nacionalinės teisės nuostatomis, patenkančiomis į eFTI reglamento taikymo sritį; 3. eFTI duomenų paieškos ir prieigos prie eFTI duomenų, saugomų eFTI ekosistemoje, funkcionalumus: - o eFTI užklausų pateikimą pagal UIS, atliekant metaduomenų paiešką; - o atsakymų į eFTI užklausas peržiūrą; - o užklauso patikslinti eFTI (prašymą EVV pateikti naują eFTI versiją)

Nr.	Reikalavimas
	pateikimą; ○ eFTI versijų užklauskos peržiūros pateikimą ir atsakymo peržiūrą; ○ veiksmų, atliktų su eFTI duomenimis, sąrašo užklauskos pateikimą ir atsakymo peržiūrą; 4. KI pareigūnams, turintiems teisę peržiūrėti jau įvykusių krovinių vežimų duomenis audito tikslais, eFTI duomenų prieigos funkcionalumas: ○ eFTI užklauskų pateikimą pagal UIS; ○ atsakymų į eFTI užklauskas peržiūrą; ○ eFTI versijų užklauskos peržiūros pateikimą ir atsakymo peržiūrą; ○ veiksmų, atliktų su eFTI duomenimis, sąrašo užklauskos pateikimą ir atsakymo peržiūrą;
5.1.4.	Turi būti įgyvendintas funkcionalumas duomenų bazėje saugoti atliktų patikrinimų istoriją funkcionalumas: 1. gali būti įgyvendinamas esamo funkcionalumo pagrindu; 2. KI pareigūnas turi turėti galimybę peržiūrėti atliktų patikrinimų informaciją (pvz., datą, EVV) ir patikrintus eFTI duomenų rinkinius; 3. detalios analizės metu turi būti įvertintas poreikis ir galimybė automatiškai susieti atliktą patikrinimą su Lietuvoje veikiančiu EVV ir MMR registre saugoma informacija; 4. detalios analizės metu turi būti įvertintas poreikis ir galimybė automatiškai užpildyti su UŽSAKOVU suderintą užsienio EVV informaciją pagal gautus eFTI duomenis; 5. turi turėti galimybę parametrizuoti duomenų saugojimą trukmę.
5.1.5.	Detalios analizės metu turi būti apibrėžti ir suderinti KI pareigūnų naudojamos žiniatinklio paslaugos veikimo principai, veiksmai, veiksmų įgyvendinimo trukmė vykdant eFTI užklauskas. Turi būti numatyta galimybė keisti veiksmų įgyvendinimo trukmę (pvz., per kiek laiko įvykdoma eFTI užklausa, per kiek laiko pateikiamas atsakymas, kad užklausa neatlikta), atsižvelgiant į EK DA ir JA, techninėse specifikacijose pateikiamus reikalavimus.
5.1.6.	Turi būti įgyvendintas funkcionalumas, užtikrinantis patogią gautų eFTI duomenų peržiūrą tuo atveju, kai tam pačiam vežimui gaunamas daugiau nei vienas UIS, pvz., laikinas visų gautų eFTI duomenų saugojimas, kad KI pareigūnui atidarant unikalius UIS nebūtų atskiromis užklausomis pakartotinai kreipiamasi į eFTI vartus. Techninis sprendinys suderinamas su UŽSAKOVU detalios analizės metu.
5.1.7.	Turi būti įgyvendintas funkcionalumas, kurio pagalba būtų galima patogiai įvesti eFTI duomenų paieškos parametrus pvz.: skanuoti UIL pagal EK DA ir JA pateikiamas rekomendacijas suformuotuose brūkšninuose arba QR koduose; panaudoti transporto priemonių valstybinių numerių duomenis, kurie fiksuojami esamų i.VAZ funkcionalumų pagalba (valstybinių numerių skenavimas vykdomas keliuose esančiomis kameromis). Duomenų paieškos parametrai ir jų panaudojimo metodas turės būti detalizuotas ir suderintas detalios analizės metu.
5.1.8.	Sukūrus eFTI vartus, prieigos prie jų turi būti sutvarkomos pagal šiuos reikalavimus: 1. Prieigos teisių suteikimas prie eFTI vartų turi būti paremtas rolių pagrindu, kai teisė naudotis konkrečia eFTI vartų tvarkoma informacija suteikiama konkrečiam eFTI vartų naudotojui ar naudotojų grupei; 2. Jei eFTI vartų modulis skirtas administruoti, jis turi būti papildytas administratoriaus role, suteikiančia teisę administruoti eFTI vartų funkcijas be teisės tvarkyti mokesčių mokėtojų duomenis; 3. Visos eFTI vartų naudotojų rolės, įskaitant ir administratorių, ir joms priskirtos teisės turi būti suderintos su eFTI vartų duomenų valdymo įgaliojiniu.
5.1.9.	Kiekvienas eFTI vartų naudotojas turi būti unikalčiai identifikuojamas ir autentifikuojamas.

Nr.	Reikalavimas
5.1.10.	Turi būti panaudoti i.MAS administravimo komponento bendrieji funkcionalumai. Esant poreikiui dėl eFTI vartų specifikos, turi būti sukurti nauji arba papildyti jau įdiegti i.MAS administravimo komponento bendrieji funkcionalumai.
5.1.11.	Naudotojų identifikavimas, autentifikavimas, autorizavimas ir naudotojų valdymas turi būti realizuotas vaidmenų (angl. <i>Role Based Access Control - RBAC</i>) pagrindu. Naudotojų kūrimas, autorizavimas, autentifikavimas ir teisių valdymas užtikrinamas naudojant i.MAS naudotojų administravimo komponentą ir realizuotus sprendimus, kurie apima: • vidinių naudotojų kūrimą; • naudotojų teisių, reikalingų i.VAZ funkcijoms bei duomenų tvarkymui, nustatymą, naudojant i.MAS realizuotą integraciją su Tapatybių ir teisių valdymo informacine sistema; • išorinių naudotojų prisijungimas ir autentifikavimas vykdomas naudojant CAS (angl. <i>Central authentication system</i>) ir i.MAS realizuotus sprendimus.
5.1.12.	Visų naudotojų prisijungimas (identifikavimas, autentifikavimas, autorizavimas) prie eFTI vartų turi būti realizuotas integruojantis su VMI išoriniu CAS (specifikuoti reikalavimai) ir esamus i.MAS sprendinius (alternatyvi autentifikacija per VIISP, neveikiant CAS). i.VAZ ir CAS integracijoje turi būti užtikrintas naudotojo sesijos ir atstovavimo duomenų gavimas bei jų aktualizavimas CAS pusėje, vadovaujantis CAS integracijos reikalavimais. Sprendimas turi būti suderintas su EK deleguotų darbų grupių parengtomis eFTI specifikacijomis. Dokumentacija apie egzistuojančius i.MAS naudotojo prisijungimo ir autentifikavimo ir kitus susijusius VMI IS sprendimus nėra viešai platinama, todėl su ja galima susipažinti atvykus į VMI prie FM. Atvykimo laiką prašome suderinti su kontaktiniu asmeniu: VMI prie FM Informacinių išteklių valdymo departamento Informacinių išteklių administravimo skyriaus vedėju Raimundu Puodžiūnu (tel.: 85 2687 860, el. paštas: raimondas.puodziunas@vmi.lt).
5.1.13.	eFTI vartai turi automatiškai nutraukti naudotojo darbo seansą praėjus parametrais apibrėžtam naudotojo neaktyvumo laikotarpiui ir pranešimu informuoti naudotoją apie atjungimo priežastį. Turi būti galimybė keisti neaktyvumo laikotarpio parametro reikšmę.
5.1.14.	Turi būti galimybė nustatyti naudotojo neteisingų prisijungimų skaičių, po kurio naudotojui būtų laikinai neleidžiama bandyti prisijungti. Turi būti galimybė keisti prisijungimų skaičiaus parametro reikšmę.
5.1.15.	Naudotojų perėjimas iš i.VAZ į kitą i.MAS posistemę ar kitą VMI IS, teikiančią e. paslaugas, neturi reikalauti papildomos autentifikacijos ir turi leisti vykdyti funkcijas, priklausančias nuo i.MAS posistemėse ir kitų VMI IS turimų teisių / rolių rinkinių bei suteiktų atstovavimų.
5.1.16.	i.VAZ naudotojo (vidinių naudotojų ir išorinių institucijų naudotojų) sąsaja turi būti papildyta duomenų tvarkymo priežasties įvedimo elementu, kuriame i.VAZ naudotojai turėtų galimybę nurodyti duomenų peržiūros ir/ar tvarkymo priežastį.

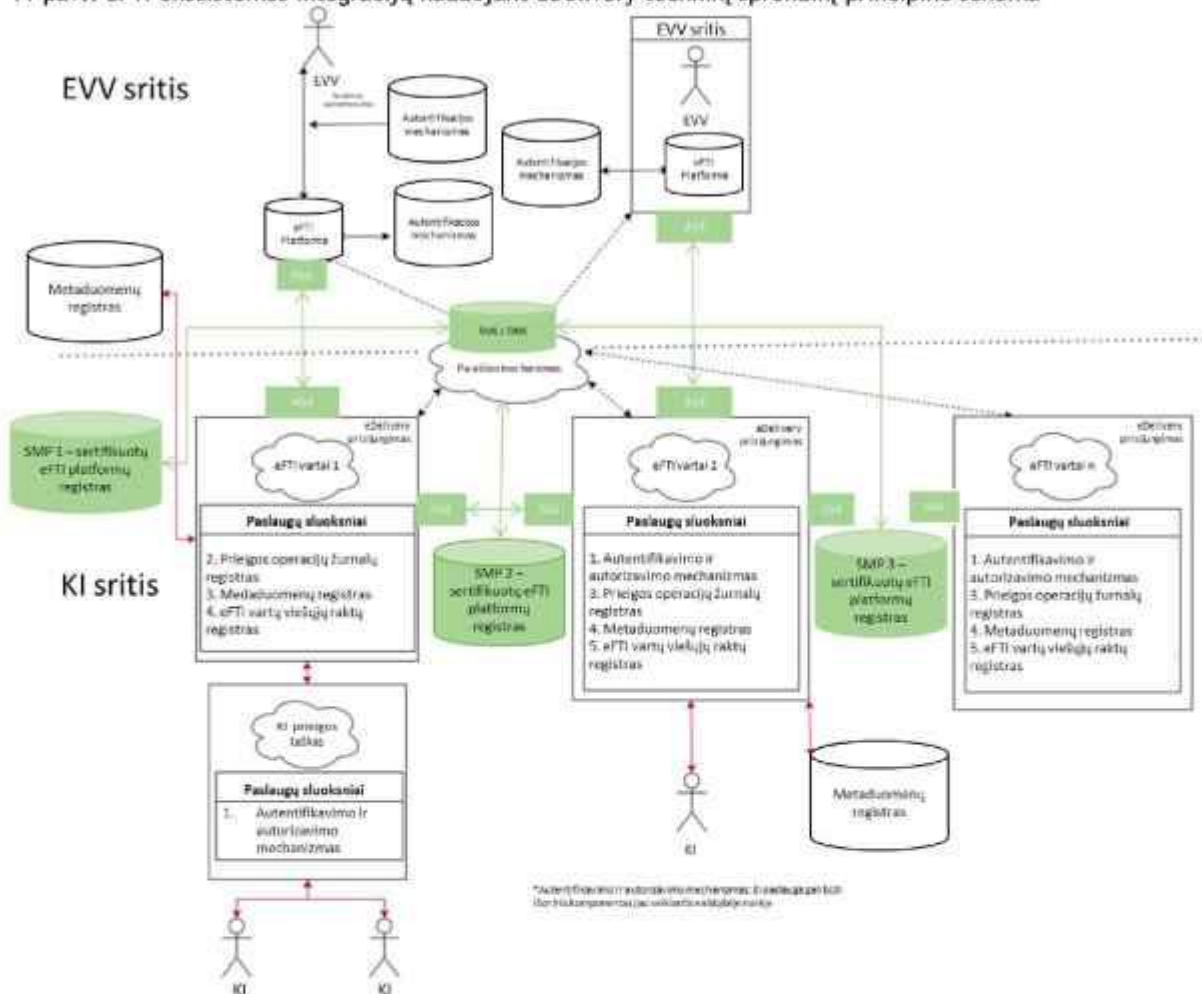
5.2. Reikalavimai eFTI vartams

KI pareigūnų eFTI užklauskos vykdomos per eFTI vartus, kuriuose įgyvendinami eFTI duomenų paieškos ir prieigos prie eFTI duomenų, saugomų eFTI platformose, funkcionalumai, tvarkomi integruoti ar susiję registrai (apie registrus plačiau rašoma poskyriuose 5.3. - 5.6.).

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos atveju pasirinkta įgyvendinti KI prieigos taško komponentą, eFTI vartai atlieka tarpusistemines integracijos bei komunikacijos perdavimo tarp KI prieigos taško bei eFTI platformų vaidmenį, užtikrina apsaugos informaciją saugumą. Numatoma, kad šioms

tarpsisteminėms integracijoms bus naudojamas EK eDelivery techninis sprendinys, kurio principinė schema pateikiama paveiksle žemiau.

11 pav.: eFTI ekosistemos integracijų naudojant eDelivery techninį sprendinį principinė schema

Nr.	Reikalavimas
5.2.1.	eFTI vartai turi atitikti techninius reikalavimus, apsikeitimo žinutėmis procesus bei saugumo reikalavimus, pateikiamus aktualiose EK DA ir JA versijose bei kitose EK pateikiamose įgyvendinimo techninėse specifikacijose.
5.2.2.	Tarpsisteminės žinutės tarp eFTI komponentų (KI prieigos taško, eFTI vartų ir eFTI platformų) turi atitikti struktūrą, pateikiamą EK DA ir JA, techninėse specifikacijose.
5.2.3.	Tarpsisteminėms integracijoms su kitais eFTI vartais ir eFTI platformomis, Lietuvos eFTI vartuose turi būti įdiegti ir adaptuoti eDelivery techninio sprendinio komponentai. Detalios analizės metu turi būti pasiūlyti efektyviausi variantai, kaip kuriuose eFTI vartuose: a) būtų integruojamas eDelivery prieigos taškas; b) įgyvendinamas AS4 tarpsisteminės integracijos protokolas. Šio tipo sąsajos turi būti įgyvendinamos integracijai tarp Lietuvos eFTI vartų ir kitų eFTI vartų bei tarp Lietuvos eFTI vartų ir Lietuvos eFTI vartams priskirtų eFTI platformų. Reikalavimai eDelivery diegimui pateikiami skyriuje 6.8 Tarpsisteminės integracijos, kurioms taikomas eDelivery.

Nr.	Reikalavimas
5.2.4.	Detalios analizės metu, atsižvelgiant į EK DA ir JA pateikiamas aktualias eFTI techninių specifikacijų versijas, turi būti įgyvendinami kiti eDelivery funkcionavimui reikalingi komponentai ar integracijos su ES lygmeniu sukurtais bendro naudojimo komponentais, tokiais kaip paslaugų metaduomenų lokatoriaus (SML) ir paslaugų metaduomenų leidėjas (SMP).
5.2.5.	Detalios analizės metu suderintiems funkcionalumams (preliminarijai, eFTI vartuose integruotiems ir su eFTI vartais susijusiems registrams, nurodomiems šio poskyrio poskyriuose 5.3, 5.4 ir 5.5), turi būti galimybė gauti / teikti duomenis iš kitų (-oms) informacinių sistemų (-oms) automatinio būdu, naudojant tinklines paslaugas ar kitus duomenų mainų integracinius sprendinius, suderintus su duomenų gavėjais ar teikėjais.
5.2.6.	eFTI vartuose duomenų klasifikatoriai turi būti realizuoti panaudojant esamo administravimo komponento funkcionalumus. Klasifikatorių sąrašas ir jų administravimo galimybės turi būti suderinti su UŽSAKOVU. Turi būti užtikrinta galimybė panaudoti VMI informacinėse sistemose ir kituose i.MAS, i.VAZ posistemiuose esamus klasifikatorių duomenis, nedubliuojant duomenų įvedimo rankiniu būdu. eFTI vartuose naudojami nauji klasifikatoriai su UŽSAKOVU turi būti suderinti detalios analizės metu.

5.3. Reikalavimai eFTI platformų ir eFTI platformų paslaugų teikėjų registrai

Kompiuterizuojamas veiklos procesas susijęs su aukšto lygio preliminarioje eFTI ekosistemos funkcinėje architektūroje numatytu mechanizmu - eFTI paslaugų tiekėjų ir eFTI platformų registru - skirtu tvarkyti informaciją apie eFTI ekosistemoje dalyvaujančias eFTI platformas, susietas su Lietuvos eFTI vartais.

Nr.	Reikalavimas
5.3.1.	Detalios analizės metu, pagal aktualias EK DA ir JA versijas, turi būti įvertintos galimos registro tvarkymo alternatyvos: 1) jei sertifikavimo procesą centralizuotai tvarkys priskirta institucija (pvz. Nacionalinis akreditacijos biuras), tai šių duomenų tvarkymo funkcionalumai gali būti realizuoti duomenis gaunant automatinio būdu iš išorinių IS; 2) jei registras turės būti tvarkomas eFTI vartuose, detalios analizės metu turi būti sukurtas mechanizmas, skirtas sertifikuotų eFTI platformų registravimo ir registrinių duomenų tvarkymui. Šis mechanizmas gali būti įgyvendintas kaip sudėtinė eFTI vartų dalis arba kaip integruotas komponentas.
5.3.2.	Mechanizmas, skirtas sertifikuotų eFTI platformų registravimo duomenų tvarkymui, turės užtikrinti eFTI platformų viešųjų raktų tvarkymą, informacijos apie sertifikuotas eFTI platformas ir šių platformų paslaugų teikėjus tvarkymą.
5.3.3.	eFTI platformų registravimo duomenis galės tvarkyti tik tam skirtas prieigos teisės turintys vidiniai arba išoriniai naudotojai (jei Lietuvoje nustačius eFTI platformų sertifikavimo tvarką, būtų racionaliau eFTI platformų registravimo duomenis tvarkyti sertifikatus išduodančios įstaigos priskirtiems specialistams).
5.3.4.	Mechanizmas skirtas sertifikuotų eFTI platformų registravimo duomenų tvarkymui, turės užtikrinti platformų sertifikavimo statuso duomenų tvarkymą (pvz. kada pasikeitė statusas,

Nr.	Reikalavimas
	koks yra esamas statusas.)
5.3.5.	Mechanizmas turės užtikrinti, kad eFTI apskaitimo ekosistemoje galėtų dalyvauti tik tinkamą sertifikavimo statusą turinčios eFTI platformos, kitu atveju grąžinant EK DA ir JA bei techninėse specifikacijose nurodytas klaidos žinutes.
5.3.6.	Duomenų perdavimo į eFTI platformų ir eFTI paslaugų tiekėjų registrą, registrinių duomenų tvarkymo mechanizmo veikimo būdas (GUI/API arba abu), turės būti suderintas detalios analizės metu.

5.4. Reikalavimai eFTI platformų tvarkomų metaduomenų registrui ir duomenų paieškos mechanizmui

Kompiuterizuojamas veiklos procesas, susijęs su aukšto lygio preliminarinioje eFTI ekosistemos funkcinėje architektūroje numatyto mechanizmu - metaduomenų registru - skirtu gauti ir saugoti su konkrečiais vartais susijusių eFTI platformų pateikiamus metaduomenis. Metaduomenys yra sukuriami ir tvarkomi eFTI platformose, aktualioje EK DA ir JA versijoje išskiriami du metaduomenų tipai:

1. eFTI vartuose saugomi metaduomenys, įgalinantys konkretaus vežimo eFTI paiešką. Paieškos mechanizmo funkcija - suteikti galimybę eFTI mainų aplinkos šalims rasti eFTI duomenis ir prie jų prieiti tam tikroje eFTI platformoje, remiantis unikalios elektronine identifikavimo sąsaja (UIS).
eFTI vartuose saugomas metaduomenų registras leistų KI atlikti užklausas ir gauti prieigą prie konkretios informacijos, susijusios su tam tikra transporto operacija ar duomenų rinkiniu, naudojant sutartų metaduomenų tipus kaip identifikatorius, visų pirma susijusius su transporto priemone (pvz., valstybinio numerio, vagono identifikatorius ir kt.). Naudojant metaduomenis ir metaduomenų registrus (indeksavimą) KI pareigūnams būtų galima atlikti paiešką pagal identifikatorius, nenaudojant tiesioginės nuorodos (UIS). Taip būtų galima patikrinti dokumentus, nesustabdant transporto priemonės arba neužmezgus tiesioginio kontakto su vairuotoju.
Metaduomenis, prasidėjus vežimui, eFTI vartams pateikia eFTI platformos. Vežimo eigoje, priklausomai nuo krovinių vežimo įvykių (pvz., vežimo pabaiga, vežimo eFTI redagavimas), metaduomenys gali būti atnaujinami, aktualias versijas taip pat pateikia eFTI platformos.
2. eFTI platformose saugomi, tačiau pateikiami KI pareigūnui kontrolės metu metaduomenys apie konkretaus vežimo eFTI (pvz., sukūrimo data, redagavimo datos, pasirašymo faktas). Atliekant paiešką pagal metaduomenis, KI pareigūnas turi galimybę peržiūrėti su konkrečiu vežimu susijusius metaduomenis (pvz., redagavimo istoriją) bei su konkrečia metaduomenų versija susijusią vežimo eFTI versiją.

Nr.	Reikalavimas
5.4.1.	eFTI vartuose turi būti įgyvendintas metaduomenų registras. Šis registras gali būti įgyvendintas kaip sudėtinė eFTI vartų dalis arba kaip integruotas komponentas. Įgyvendinimo būdas parenkamas detalios analizės metu, suderinant su UŽSAKOVU.
5.4.2.	Metaduomenų registre turi būti užtikrinti žemiau nurodyti funkcionalumai bei kiti funkcionalumai, nurodyti EK DA ir JA bei techninių specifikacijų aktualiose versijose: 1. priimti metaduomenis bei metaduomenų atnaujinimus iš eFTI platformų, susisietų su Lietuvos eFTI vartais; 2. atlikti paiešką metaduomenų registre pagal KI pareigūno nurodytą(-us) identifikatorių(-ius). Užklausa turi būti įvykdoma per bendrai ES mastu suderintą laiko tarpą, preliminarai, 60 sekundžių; 3. saugoti metaduomenis. Turi būti numatyta galimybė nustatyti ir keisti metaduomenų saugojimo periodą. Detalios analizės metu turi būti numatytas ir su UŽSAKOVU

Nr.	Reikalavimas
	suderintas automatinis duomenų archyvavimas ir/ar šalinimas, pasibaigus numatytam saugojimo periodui.

Reikalavimai dėl duomenų saugumo nuo praradimo užtikrinimo pateikiami skyriuose 6 Bendrieji ir nefunkciniai reikalavimai bei 7 Reikalavimai kūrimui ir diegimui.

5.5. Reikalavimai viešųjų raktų registrui

Kompiuterizuojamas veiklos procesas susijęs su aukšto lygio preliminarinioje eFTI ekosistemos funkcinėje architektūroje numatyto mechanizmu, skirtu tvarkyti eFTI platformų ir eFTI vartų viešuosius kriptografijos raktus, taip pat atlikti prašymų suteikti prieigą prie eFTI mainų aplinkos patvirtinimo patikras, grindžiamas saugomais viešaisiais saugumo (kriptografijos) raktais. Kriptografijos raktai taip pat naudojami apsaugoti informaciją tarp eFTI vartų ir eFTI platformų, kaip dalis eDelivery.

eFTI vartai suteikia tinkamai identifikuotiems, autentifikuotiems ir autorizuotiems KI pareigūnams prieigą prie eFTI. Šiame procese viešųjų raktų registras naudojamas:

1. kai prašymas bus pateiktas iš kitų (besikreipiančių) eFTI vartų dėl prieigos prie duomenų, saugomų užklausa gaunančioje valstybėje narėje sertifikuotoje eFTI platformoje, gaunantys vartai patikrins prašančiųjų vartų viešojo rakto galiojimą.
2. kai prašantieji eFTI vartai gauna atsakymą iš eFTI platformos, ji pateikia užklausa per kitus (gaunančius) eFTI vartus, eFTI vartai taip pat atliks tų vartų saugumo rakto patikrinimą, prieš perduodami atsakymą KI pareigūnui.

Pastaba: eFTI platformų sertifikatai saugomi atskirame registre kaip nurodoma 5.3 Reikalavimai eFTI platformų ir eFTI platformų paslaugų teikėjų registrui.

Nr.	Reikalavimas
5.5.1.	Detalios analizės metu turi būti detalizuotas ir realizuotas EK DA ir JA bei techninės specifikacijos atitinkantis eFTI vartų viešųjų raktų registro mechanizmas, kuris užtikrintų keitimosi informacija saugumą, t.y. turėtų būti naudojami saugūs protokolai, užtikrinantys, kad eFTI perduodamas tarp patikimų eFTI ekosistemos dalyvių, kaip tai numatoma pagal eDelivery techninius reikalavimus.
5.5.2.	Visi eFTI vartai turi turėti visų kitų eFTI vartų viešųjų raktų registrą arba prieigą prie šio registro, jei jis būtų įgyvendintas kaip centralizuotas sprendinys. Jei aktualesiose EK DA ir JA techninių specifikacijų versijose būtų numatytas kitoks įgyvendinimo principas, atliekant detalią analizę vadovaujamasi aktualia versija.
5.5.3.	Duomenų perdavimo į eFTI vartų viešųjų raktų registrą ir registrinių duomenų tvarkymo mechanizmo būdas (pvz., GUI/API arba abu) turės būti suderintas detalios analizės metu pagal aktualią EK DA ir JA bei techninių specifikacijų versiją.

5.6. Reikalavimai operacijų, kurios atliekamos per eFTI vartus, audito sekos registrui

Kompiuterizuojamas veiklos procesas, susijęs su aukšto lygio preliminarinioje eFTI ekosistemos funkcinėje architektūroje numatyto mechanizmu - veiklos žurnalu - skirtu tvarkyti informaciją apie operacijas (patikrų), kurios atliekamos per eFTI vartus, audito seką. Veiklos žurnalas apima duomenų srautą su KI, AAP, kitais eFTI vartais, eFTI platformomis ir metaduomenų registrui.

Nr.	Reikalavimas
5.6.1.	Bendrieji reikalavimai veiklos žurnalo funkcionalumams, kurie turi užtikrinti, kad būtų fiksuojami: • naudotojų identifikatoriai (pvz., identifikaciniai kodai), kad būtų užtikrinamas visų su eFTI atliekamų veiksmų atsekamumas; • naudotojų veiksmai. Kiekvienas veiksmas turi turėti atliktą veiksmą atspindintį pavadinimą. Be to turi būti pateiktas detalus fiksuojamų veiksmų žinynas. • įvykiai, atlikti automatinio duomenų teikimo techninėmis priemonėmis, ir su jais susiję duomenys turi būti kaupiami įvykių žurnaluose su veiksmo esmę nurodančiais pavadinimais, kurie bus suderinti detalios analizės metu.
5.6.2.	Reikalavimai eFTI vartų veiklos žurnalo funkcionalumams. Kadangi kiekvienas eFTI vartų naudotojas turi būti unikalčiai identifikuojamas ir autentifikuojamas. t.y. turi būti fiksuojamas duomenis pateikęs / tikrinęs (daręs užklausas) i.VAZ naudotojas, atitinkamai eFTI vartų veiklos žurnale turi būti fiksuojama: 1. visos KI pareigūnų užklausos dėl eFTI patikros, metaduomenų užklausos; 2. užklausos pateikimo (įvedimo) data ir laikas; 3. duomenų šaltinis; 4. IS ir jos naudotojas, kurie formavo duomenų užklausą; 5. gauti atsakymai į užklausas (turi būti saugomi unikalūs užklausos, pagal kurią teikiamas atsakymas, identifikatoriai; atsakymo pateikimo laikas ir data; atsakymo pateikimo KI pareigūnui laikas ir data bei kiti kartu su atsakymu pateikti duomenys bei metaduomenys); 6. tarpsteminės komunikacijos atsakymai, tiek teigiami (laukiami atsakymai), tiek neigiami (klaidos ir problemos). Fiksuojamų duomenų aibė, registravimo nuostatų pakeitimai bei registravimo įrašų saugojimo tvarka turės būti detalizuoti detalios analizės metu.
5.6.3.	Reikalavimai integruoto KI prieigos taško veiklos žurnalo funkcionalumams. Integruoto KI prieigos taško veiklos žurnale turėtų būti fiksuojama: 1. naudotojų identifikavimo, autentifikavimo ir autorizavimo veiksmai, data ir laikas; 2. naudotojų atsijungimo data ir laikas; 3. atliktų eFTI užklausų tipas (preliminarijai, užklausa pagal UIS, paieška pagal metaduomenis, užklausa pateikti komentarą patikrintiems eFTI duomenims), data ir laikas. KI prieigos taške turi būti numatyta galimybė išsaugoti į KI pareigūnų užklausas gautus atsakymus. Turi būti galimybė pasirinkti, kurie gauto atsakymo komponentai išsaugomi (pvz., UIS, pagal kurią teikta užklausa, unikalūs eFTI duomenis perdavusių eFTI vartų ir eFTI platformos identifikatoriai, atsakymo gavimo laikas, gauti eFTI duomenys).
5.6.4.	Suderinus su UŽSAKOVU, veiklos žurnalo funkcionalumas gali būti įgyvendinamas panaudojant jau esamas i.MAS/i.VAZ veiklos žurnalų funkcijas ir sprendimus, atitinkamai juos modifikuojant.
5.6.5.	Suderinus su UŽSAKOVU, veiklos žurnalo funkcionalumas gali būti įgyvendintas numatant bendrą veiklos žurnalą Lietuvos eFTI vartuose integruoto KI prieigos taško ir pačių eFTI vartų veiklai fiksuoti.
5.6.6.	eFTI vartuose turi būti įgyvendintas funkcionalumas tinkamas prieigos teises turintiems naudotojams peržiūrėti veiklos žurnalą bei su juo atlikti detalios analizės metu suderintus veiksmus (pvz., atlikti paiešką, eksportuoti pasirinktus veiklos žurnalo segmentus peržiūrai kitose sistemose ar pan.).
5.6.7.	Detalios analizės metu turi būti numatytas funkcionalumas audito tikslais ar KI atliekant tyrimą prieiti prie audito sekos įrašų apie jau užbaigtus vežimus. Įrašų prieinamumo KI

Nr.	Reikalavimas
	laikotarpis bei apimtis, įrašų saugojimo trukmė turi atitikti aktualios EK DA ir JA, techninių specifikacijų versijos reikalavimus.
5.6.8.	Igyvendinant veiklos žurnalo funkcionalumą turi būti numatyta galimybė nustatyti ir keisti įrašų saugojimo periodą. Detalios analizės metu turi būti numatytas ir su UŽSAKOVU suderintas automatinis duomenų archyvavimas ir/ar šalinimas, pasibaigus numatytam saugojimo periodui.
5.6.9.	i.VAZ naudotojų veiksmų žurnalinių įrašų valdymas turi būti realizuotas naudojant i.MAS naudotojų veiksmų auditavimo komponentą ir jo specifikuotus bei realizuotus sprendimus, skirtus duomenims fiksuoti, išlaikant audituojamų duomenų struktūrą. Turi būti fiksuojami ir perduodami tinkamu formatu i.MAS auditavimo komponentui šie įrašai: 1. posistemio ir / ar jo elementų, įskaitant audito funkciją, įjungimas ir išjungimas ar perkrovimas; 2. sėkmingi ir nesėkmingi bandymai prisijungti ir atsijungti; 3. visi naudotojų vykdomi veiksmai, apimant veiksmus su duomenimis, naudotojų ar jų grupių bei administratorių teisių naudotis posistemio ištekliais pakeitimus, posistemio parametrų, laiko ir / ar datos pakeitimus ir kitus veiksmus; 4. kiti VMI prie FM nurodyti įrašai apie elektroninės informacijos saugai svarbius įvykius. Detalios analizės metu, paaiškęjus, kad dėl eFTI vartų koncepcijos būtinas naudotojų atliekamų veiksmų auditavimo sprendimo išplėtimas, jis turi būti papildytas
5.6.10	Kiekvienas fiksuojamas įrašas turi apimti šiuos duomenis: 1. veiksmą atlikusio naudotojo vardą (prisijungimo identifikatorių); 2. atliktą veiksmą (turi būti fiksuojamas naudotojo sąsajoje atliktas veiksmas); 3. su kokio asmens (-ų) duomenimis atliktas veiksmas; 4. objekto, su kuriuo atliktas veiksmas, identifikatorių; 5. naudotojo įvestą asmens duomenų naudojimo tikslą, įvykio rūšį / pobūdį; 6. veiksmo arba įvykio datą ir tikslų laiką; 7. įvykio rezultatą ir kitą informacijos saugai svarbią informaciją (suderintą su VMI)
5.6.11	Audituojamų įrašų laiko žymos turi būti sinchronizuotos ne mažiau kaip vienos sekundės tikslumu ir turi būti naudojami mažiausiai 2 laiko sinchronizavimo šaltiniai.

5.7. Ataskaitų formavimo funkciniai reikalavimai

Nr.	Reikalavimas
5.7.1.	Turi būti realizuoti ataskaitų funkcionalumai, reikalingi ataskaitų generavimui, jų peržiūrai, eksportavimui, spausdinimui, išsaugojimui. Detalios analizės metu turi būti detalizuoti paieškos parametrai ir duomenų aibė reikalinga ataskaitoms (Pvz. kiek iš viso atlikta patikrų pagal KI, atitinkamu laikotarpiu (nuo sistemos pradžios, praėjusiais kalendoriniais metais, einamaisiais kalendoriniais metais), ir panašiai. ▪ Preliminarus ataskaitų skaičius - 2 *Nurodytas orientacinis ataskaitų kiekis, kuris bus užsakomas tik pagal faktinį UŽSAKOVO poreikį, todėl negali būti pagrindas reikalauti iš UŽSAKOVO užsakyti visą ataskaitų kiekį. UŽSAKOVAS pasilieka teisę užsakyti daugiau ataskaitų nei numatyta, tačiau bendras ataskaitų kiekis negali būti didesnis nei 6. SUTARTIES vertė negali viršyti SUTARTIES 2.2 p. nurodytos sumos. Apmokėjimas bus vykdomas pagal faktinį ataskaitų skaičių, lentelėje nurodytais į kainiais.
5.7.2.	Ataskaitas užsisakiusiems i.APS naudotojams, rezultatas turi būti pateikiamas i.MAS (ataskaitų srityje) / i.APS GUI su galimybe jas eksportuoti suderintu formatu* (*.xlsx, *.pdf, *.csv, *. docx ir kt. detalios analizės metu suderintu formatu). Detalios analizės metu turi būti suderinta, kurios ataskaitos skirtos vidiniams naudotojams, o kurios išoriniams naudotojams.

Nr.	Reikalavimas
	Detalios analizės metu TIEKĖJAS gali pasiūlyti ir suderinus su UŽSAKOVU kitas priemones ataskaitų rezultatų pateikimui.

6. Bendrieji ir nefunkciniai reikalavimai

6.1. Teisės aktai

Kuriant i.VAZ eFTI vartų paslaugas turi būti vadovaujama šiais teisės aktais:

1. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);

2. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu;

3. Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymu;

4. Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu;

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu;

6. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu;

7. Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu;

8. Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymu;

9. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymu;

10. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymu;

11. Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

12. Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodika, patvirtinta Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. T-29 „Dėl Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos patvirtinimo“;

13. Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodikos patvirtinimo“;

14. Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo pakeitimo“;

15. Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“;

16. Neįgaliesiems pritaikytų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių kūrimo, testavimo ir įvertinimo metodinės rekomendacijos, patvirtintomis Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2004 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. T-40 „Dėl Neįgaliesiems pritaikytų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių kūrimo, testavimo ir įvertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“;

17. Kuriamų viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų tinkamumo naudotojams užtikrinimo priemonių metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. T-65 „Dėl Kuriamų viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų tinkamumo naudotojams užtikrinimo priemonių metodinių rekomendacijų patvirtinimo“. IVPK metodikoje aprašomų priemonių pavyzdžiais ir Tinkamumo problemų sprendimo gairėmis paskelbtais Informacinės visuomenės plėtros komiteto interneto puslapyje <https://ivpk.lrv.lt/lt/ivpk-leidiniai/viesuju-ir-administraciniu-elektroniniu-paslaugu-patogumo-naudotojams-metodiniai-dokumentai>;

18. Elektroninių paslaugų kūrimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 3-416(1.5 E) „Dėl metodinių dokumentų patvirtinimo“;

19. Sudėtinių elektroninių paslaugų kūrimo ir teikimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 3-416(1.5 E) „Dėl metodinių dokumentų patvirtinimo“;

20. Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos nuostatais, patvirtintais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. VA-30 „Dėl Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“;

21. Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės informacinių išteklių steigimo, kūrimo, diegimo, priežiūros ir likvidavimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. V-216 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės informacinių išteklių steigimo, kūrimo, diegimo, priežiūros ir likvidavimo taisyklių, Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų, kitų valstybės informacinių išteklių, registrų ir jų duomenų valdymo įgaliotinių sąrašų patvirtinimo“;

22. Valstybinės mokesčių inspekcijos projektų valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. V-48 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos projektų valdymo taisyklių patvirtinimo“;

23. Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatais, patvirtintais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2005 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-197 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“;

24. Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto ir intraneto svetainių (e.VMI portalo) tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2014 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-307 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto ir intraneto svetainių (e.VMI portalo) tvarkymo“;

25. Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų saugos reikalavimais ir reikalavimais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių sistemų bei taikomosios programinės įrangos kokybės garantijai ir priežiūros paslaugoms, patvirtintais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-390 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų saugos reikalavimų ir reikalavimų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių sistemų bei taikomosios programinės įrangos kokybės garantijai ir priežiūros paslaugoms“.

6.1.1. Tarptautiniai teisės aktai

eFTI reglamento įgyvendinimą ES mastu papildė EK darbo grupių parengti DA ir JA bei techninės specifikacijos. Diegimo metu turi būti vadovaujasi:

1. aktualiomis lentelėje žemiau pateikiamų dokumentų versijomis;
2. kitais EK darbo grupių parengtais, eFTI reglamento įgyvendinimą detalizuojančiais DA ir JA, išleistais PASLAUGOS teikimo metu.

4 lentelė: EK darbo grupių parengti DA ir JA bei techninės specifikacijos

#	Dokumento pavadinimas (lietuviškai)	Dokumento pavadinimas (angliškai)
1	Europos Komisijos deleguotasis aktas papildantis Reglamentą ES 2020/1056, patikslinantis 1 priedo B dalį bei nustatantis bendrą eFTI duomenų rinkinį ir eFTI duomenų poaibius	COMMISSION DELEGATED REGULATION supplementing Regulation (EU) 2020/1056 by amending its Annex I Part B and establishing the eFTI common data set and eFTI data subsets
1.1	1 priedas prie Europos Komisijos deleguotojo akto, papildantis Reglamentą ES 2020/1056, patikslinantis 1 priedo B dalį bei nustatantis bendrą eFTI duomenų rinkinį ir eFTI duomenų poaibius	Annex 1 to the COMMISSION DELEGATED REGULATION supplementing Regulation (EU) 2020/1056 by amending its Annex I Part B and establishing the eFTI common data set and eFTI data subsets
1.2	2 priedas prie Europos Komisijos deleguotojo akto, papildantis Reglamentą	Annex 2 to the COMMISSION DELEGATED REGULATION supplementing Regulation (EU)

#	Dokumento pavadinimas (lietuviškai)	Dokumento pavadinimas (angliškai)
	ES 2020/1056, patikslinanti 1 priedo B dalį bei nustatanti bendrą eFTI duomenų rinkinį ir eFTI duomenų poaibius	2020/1056 by amending its Annex I Part B and establishing the eFTI common data set and eFTI data subsets
2	Europos Komisijos įgyvendinimo aktas nustatantis bendras procedūras ir išsamias taisykles dėl KI prieigos prie elektroninės krovinių vežimo informacijos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1056	COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION laying down common procedures and detailed rules for access by competent authorities to electronic freight transport information in accordance with Regulation (EU) 2020/1056 of the European Parliament and of the Council
3	Techninė eFTI įgyvendinimo specifikacija	eFTI Technical Implementation Specifications
3.1	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 1 priedas: Išsamus verslo procesų modelis eFTI naudojimo atvejams	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 1 - Detail Business Process Model for eFTI use cases
3.2	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 2 priedas: Paieškos mechanizmas	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 2 - Search Mechanism
3.3	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 3 priedas: Apsikeitimas sistemos žinutėmis	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 3 - Message Exchange
3.4	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 4 priedas: Detali sistemos žinučių struktūra	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 4 - Detailed Message Structure
3.5	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 5 priedas: Saugos raktų valdymas	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 5 - Security Key Management
3.6	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 6 priedas: Kompetentingų institucijų identifikavimas, autentifikavimas ir autorizavimas (IAA)	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 6 - Identification, Authentication and Authorization (IAA) for Competent Authorities
3.7	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 7 priedas: Kaštų įvertinimas	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 7 - Cost Assessment
3.8	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 8 priedas: Pagalbos naudotojams tinklas	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 8 - Network of Helpdesks
3.9	Techninės eFTI įgyvendinimo specifikacijos 9 priedas: Informacijai keliami eFTI registravimo ir įrodymų reikalavimai	eFTI Technical Implementation Specifications Annex 9 - Information Requirements for eFTI Logging and Evidence
4	2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1056 dėl elektroninės krovinių vežimo informacijos (Tekstas svarbus EEE)	Regulation (EU) 2020/1056 of the European Parliament and of the Council of 15 July 2020 on electronic freight transport information (Text with EEA relevance)

Aktualias dokumentų versijas suteikia UŽSAKOVAS.

6.2. Reikalavimai PROJEKTO valdymui

Numeris	Reikalavimas
6.2.1.	PROJEKTO valdymo procedūros, PROJEKTO metu rengiami dokumentai, darbo ir UŽSAKOVO bei TIEKĖJO bendradarbiavimo principai bus aprašyti, suderinti ir abiejų šalių patvirtinti PROJEKTO valdymo plane. UŽSAKOVAS per 30 darbo dienų nuo SUTARTIES įsigaliojimo dienos, raštiškai su TIEKĖJU suderina VMI informacinių išteklių grupių ir reikalingų teisių sąrašą. PROJEKTO valdymo planą, pateikia kitus PASLAUGAI teikti reikalingus dokumentus.
6.2.2.	Pateiktuose reikalavimuose vartojamos sąvokos „turi būti galimybė“, „turi būti galima“, „turi būti realizuota“ ar kitos lygiavertės sąvokos reiškia, kad tokia funkcija turi būti pateikta ir įdiegta kartu su siūloma i.VAZ, ir i.VAZ naudotojas (jei naudotojui suteiktos atitinkamos teisės) turi turėti galimybę vykdyti funkciją be papildomų i.VAZ modernizavimo (arba kūrimo) darbų ir be kitų papildomų veiksmų ir sąnaudų, kai i.VAZ bus modifikuota. Pateiktuose reikalavimuose vartojamos sąvokos „tvarkyti duomenis“ ar kitos lygiavertės sąvokos reiškia, kad PROJEKTO metu turės būti aprašyti, suderinti su UŽSAKOVU ir įgyvendinti sprendimai taisyklės / algoritmai duomenų išsaugojimui, paieškai, peržiūrai ir kitiems naudotojo veiksmams, kurie aprašomi ir specifikuojami kartu su UŽSAKOVU konkrečiuose taikymuose.
6.2.3.	Pateiktuose reikalavimuose minimi pavyzdžiai ar informacijos detalizavimas yra informacinio pobūdžio, t. y., nėra pateikiami baigtiniai sąrašai, ir i.VAZ modernizavimo PROJEKTO metu turės būti detalizuoti atsižvelgiant į naudotojų poreikius bei suderinti su UŽSAKOVU.
6.2.4.	Pagal pateiktus reikalavimus TIEKĖJAS be papildomo mokesčio turės realizuoti visus detalizuotinus nefunkcinius ir funkcinius reikalavimus, nustatytus ir suderintus detalios analizės ir projektavimo bei atskirų dalių diegimo metu, taip pat parengti nurodytus dokumentus ir ataskaitas. TIEKĖJAS bus atsakingas už trūkumų, nustatytų i.VAZ, pašalinimą, jei TIEKĖJAS, teikdamas pasiūlymą ar atlikdamas PROJEKTO įgyvendinimo darbus, vartos nesuderintas su UŽSAKOVU sąvokas ar sutrumpinimus, kurie neatitiks UŽSAKOVO pateiktos informacijos ir tokiu būdu skirsis nuo UŽSAKOVO įsivaizduojamos ir aprašomos i.VAZ modernizavimo vizijos. TIEKĖJAS turi vartoti UŽSAKOVO pateiktas sąvokas ar sutrumpinimus arba suderinti su UŽSAKOVU ir gauti leidimą vartoti kitas sąvokas ar sutrumpinimus, siekdamas teisingai ir visapusiškai suprasti ir realizuoti reikalavimus.
6.2.5.	TIEKĖJAS bus atsakingas už visų nustatytų būtinų i.VAZ sprendimų neatitikimų taisyms ir pakeitimus, vykdamas naujų i.VAZ pažeidimų vertinimą po i.VAZ tarpinių (perduotų eksploatacijai) ir galutinių sprendimų įdiegimo. Naujų i.VAZ funkcijų pažeidimų vertinimas bus atliktas nepriklausomo vertintojo, kurio paslaugos bus įsigyjamos atskiru viešuoju pirkimu, vadovaujantis šio PROJEKTO finansavimo sutarties nuostatomis.
6.2.6.	Siekiant tinkamai apskaityti ir valdyti PROJEKTO metu sukuriamus, PROJEKTO reikalavimuose ir valdymo dokumentuose numatytus rezultatus bei užtikrinti vykdytų ir vykdomų i.MAS projektų (i.SAF, i.VAZ, i.SAF-T, i.APS, i.KON, i.EKA) tęstinumą ir patirtį (pvz. naudota Confluence ir Jira programinės priemonės), TIEKĖJAS turi: • turėti ir naudoti PROJEKTO valdymo sistemą Confluence, programinės įrangos kūrimo valdymo bei testavimų rezultatų (klaidų ir incidentų valdymo) sistemą JIRA kartu su įskiepiu JIRA Capture. PROJEKTO ir incidentų valdymo sistemos turi turėti sąryšį. • užtikrinti galimybes UŽSAKOVO atstovams naudoti šias priemones PROJEKTO veiklų vykdymui bei komandinio darbo užtikrinimui. Turi būti suteikta neribotas naudotojų (angl. user) paskyrų kiekis naudoti abi sistemas (PROJEKTO ir incidentų valdymo), o kokybės garantijos laikotarpiu – ne mažiau nei 2 UŽSAKOVO atstovams. Esant poreikiui, PROJEKTO pabaigoje TIEKĖJAS turi pateikti visą PROJEKTO

Numeris	Reikalavimas
	valdymo sistemoje užfiksuotą informaciją į VMI Confluence importuojamu ar kitu sutartu formatu.
6.2.7.	UŽSAKOVAS siekdamas tinkamai įvertinti TIEKĖJO pasiūlytą konkrečios PASLAUGOS dalies apimtį, pasilieka teisę reikalauti TIEKĖJO pateikti detalią darbų užduoties suvestinę, kurioje turi būti: • tiksliai įvardinami ir detalios aprašomi planuojami atlikti darbai ir kiekvieno jų trukmė valandomis; • vykdant PASLAUGOS dalį dalyvausiantys ekspertai; • kiekvieno eksperto darbo laikas, skiriamas konkrečiam PASLAUGOS dalies elementui atlikti (pvz., kiek valandų numatoma skirti dokumentacijos parengimui, programavimui, testavimui ir pan.).

6.3. Privalomi pagrindiniai reikalavimai dokumentacijai

Numeris	Reikalavimas
6.3.1.	Turi būti parengta specifikacija (-os), kuria (-omis) vadovaujantis trečiųjų šalių (KI) IS diegėjai / eFTI platformų diegėjai bei kitų (užsienio) eFTI vartų diegėjai galėtų atlikti atitinkamus specifikuotus realizuotus žingsnius per eFTI vartų API. Specifikacija rengiama lietuvių ir anglų kalbomis.
6.3.2.	Jeigu, naudojantis PASLAUGA, paaiškės, kad TIEKĖJO perduota su PASLAUGA susijusi dokumentacija yra ne visa ir jos nepakanka tam, kad būtų galima įvykdyti kokį nors iš SUTARTYJE numatytų PASLAUGOS tikslų, visus su tuo susijusius VMI prie FM nuostolius (įskaitant dokumentacijos sutvarkymo išlaidas) padengia TIEKĖJAS
6.3.3.	PASLAUGOS teikimo ir / ar kokybės garantijos metu modernizavus i.VAZ (eFTI vartų), TIEKĖJAS, suderinęs su UŽSAKOVU pateikia ir / arba atitinkamai pagal poreikį pakeičia esamus tokius dokumentus (dokumentų privalomumas nurodytas Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės informacinių išteklių steigimo, kūrimo, diegimo, priežiūros ir likvidavimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. V-216 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės informacinių išteklių steigimo, kūrimo, diegimo, priežiūros ir likvidavimo taisyklių, Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų, kitų valstybės informacinių išteklių, registrų ir jų duomenų valdymo įgaliotinių sąrašų patvirtinimo“ 1 priede)): R2 – PROJEKTO valdymo planą; R7 – PROJEKTO valdymo susirinkimų protokolus; R8 – Nenumatytų darbų / užsakymų / pokyčių sąvadą; R9 – Reikalavimų išpildymo matricą; R10 – Terminų žodyną; R11 – Kokybės garantijos paslaugos teikimo tvarkos aprašą / Techninės priežiūros ir kokybės garantijos paslaugos teikimo tvarkos aprašą; R14 – Darbo grupių posėdžių protokolus; R15 – Naudotojų poreikių tyrimo ataskaitą; R16 – Tikslinės naudotojų grupės aprašą; R17 – Paslaugos schemas; R18 – Interaktyvų naudotojo sąsajos prototipą; R19 – Svetainės medis / informacijos struktūrą; R20 – Naudotojo sąsajos gaires; R21 – Tinkamumo vertinimo ataskaitą; R22 – Dizaino komponentų biblioteką (UI) ir dizaino maketus; R24 – Informacijos saugumo rizikos vertinimo ataskaitą;

Numeris	Reikalavimas
	R25 – Nenumatytų darbų / užsakymų / pokyčių dokumentus; R26 – Funkcinių reikalavimų dokumentus; R27 – Techninė architektūra; R28 – Duomenų struktūrų aprašymą; R29 – Modulių aprašymą; R30 – Naudotojų teisių ir rolių aprašą; R31 – Integracijų specifikacijas; R32 – Duomenų tvarkymo / perkėlimo ataskaitą; R33 – Informacinės sistemos veiklos testinimo planą; R34 – Nuostatų pakeitimo projektą; R35 – Specifikacijos pakeitimo projektą; R36 – Administratoriaus vadovą; R37 – Naudotojo vadovą; R38 – Interaktyvią pagalbą („on-line help“); R39 – Programų tekstus / nekodotas programines priemones; R40 – Testavimo planą ir metodiką; R41 – Testavimo scenarijus; R42 – Vidinio testavimo ataskaitą; R43 – Priėmimo testavimo ataskaitą; R44 – Bandomosios eksploatacijos planą; R45 – Bandomosios eksploatacijos ataskaitą; R46 – Apkrovos ir greitaveikos testavimo ataskaitą; R47 – Atsparumo įsilaužimams testavimo ataskaitą; R48 – Ergonomiškumo testavimo ataskaitą; R49 – Mokymų planą; R50 – Mokymų medžiagą (naudotojams); R51 – Mokymų medžiagą (administratoriams); R52 – Mokymų dalyvių sąrašą; R53 – Mokymų protokolą; R54 – Diegimo strategiją; R55 – Diegimo planą; R56 – Diegimų žurnalą (CO sąvada); R57 – Instaliavimo instrukciją; R58 – Instaliacinį paketą; Kitus su UŽSAKOVU suderintus dokumentus.
6.3.4.	TIEKĖJAS, kurdamas sprendimus ir rengdamas dokumentus, turi vadovautis su jais susijusių teisės aktų aktualiomis redakcijomis, patvirtintomis ne vėliau nei detalios analizės ir projektavimo etape.
6.3.5.	Visa su i.VAZ modifikavimu susijusi medžiaga ir dokumentai turi būti teikiami lietuvių kalba bei vartojant dalykinės srities terminiją. Anglų kalba gali būti teikiama standartinių produktų dokumentacija bei TIEKĖJO ir UŽSAKOVO suderinti dokumentai pvz., integracijų specifikacijos ir struktūrų aprašai, kiti techniniai dokumentai, aktualūs trečiųjų šalių naudotojams / eFTI platformų diegėjams bei kitų (užsienio) eFTI vartų diegėjams užtikrinantiems integravimą su i.VAZ eFTI vartais.
6.3.6.	TIEKĖJAS su UŽSAKOVU privalo suderinti visų pateikiamų rezultatų turinį ir formą prieš pateikdamas dokumentų projektus UŽSAKOVUI. TIEKĖJAS turi pateikti parengtus dokumentų projektus UŽSAKOVO darbo grupei derinti. Projektai pristatomi ir aptariami UŽSAKOVO ir TIEKĖJO darbo grupių susitikimuose. UŽSAKOVUI išreiškus poreikį, pasitarimuose papildomai naudojama projektų medžiaga skaidrių formatu;

Numeris	Reikalavimas
6.3.7.	Visoje perduodamoje dokumentacijoje esančios teksto šaltinių nuorodos turi nukreipti arba į kitą perduodamo dokumento skyrių, arba į kitą perduodamą dokumentą, bet ne į TIEKĖJO aplinkoje valdomą dokumentaciją.
6.3.8.	TIEKĖJAS visus su UŽSAKOVU suderintus dokumentus turi įkelti į UŽSAKOVO naudojamą SVN, panaikinęs nuorodas į TIEKĖJO valdomą aplinką.
6.3.9.	TIEKĖJAS visus su UŽSAKOVU suderintus dokumentus turi pateikti patalpindamas į UŽSAKOVO naudojamą SVN, o esant poreikiui – ir PROJEKTO valdymo sistemoje;
6.3.10.	TIEKĖJAS turės pateikti visą modernizuotos i.MAS / i.VAZ dalies dokumentaciją kartu su išeities kodais ir diegimo instrukcijomis, kurios turi būti struktūrizuojamos ir su komentarais. Atnaujinta dokumentacija, programinės įrangos atnaujinimo paketai ir programinis kodas talpinami į UŽSAKOVO naudojamą SVN, išlaikant UŽSAKOVO nurodytą failų struktūrą. Pateikiama PASLAUGOS programinė įranga ir dokumentacija turi užtikrinti galimybę palaikyti ir modernizuoti i.VAZ, nepriklausomai nuo TIEKĖJO.
6.3.11.	Visi PROJEKTO rezultatai aktualizuojami ir pateikiami į UŽSAKOVO naudojamą SVN pagal suderintą apimtį ir struktūrą.

6.4. Reikalavimai duomenų importavimui, eksportavimui, įvedimui ir naudojimui

Nr.	Reikalavimas
6.4.1.	Detalios analizės metu suderintiems funkcionalumams, turi būti galimybė gauti / teikti duomenis iš kitų (-oms) IS (-oms) automatiškai būdu, naudojant tinklines paslaugas ar kitus duomenų mainų integracinius sprendinius suderintus su duomenų gavėjais ar teikėjais.
6.4.2.	Duomenų tvarkymo vykdymas naudotojams vykdomas realiu laiku, užtikrinant specifikacijoje nustatytą tvarkomų duomenų kokybę.
6.4.3.	Pildomose formose duomenis turi būti leidžiama pateikti tik tada, kai užpildomi visi privalomi laukai ir pateikti duomenys atitinka turinio ir formos taisykles.
6.4.4.	Pildomose formose turi būti automatiškai pagal su UŽSAKOVU suderintas taisykles užpildomi nustatyti duomenys iš i.MAS ir kitų IS. Taikoma detalios analizės metu suderintiems funkcionalumams.
6.4.5.	Detalios analizės metu suderintų funkcionalumų apimtyje, i.VAZ duomenų įrašams turi automatiškai suteikiami unikalūs numeriai (pagal nustatytas taisykles), naudojami jų identifikavimui ir valdymui. Vykdamas duomenų keitimus turi būti užtikrintas istorinių duomenų fiksavimas.
6.4.6.	Kiekvienas i.VAZ naudotojas turi būti unikalčiai identifikuojamas ir autentifikuojamas, t.y., turi būti registruojamas duomenis pateikęs / tikrinęs (daręs užklausas) i.VAZ naudotojas, duomenų pateikimo (įvedimo) data ir laikas, duomenų šaltinis, IS ir jos naudotojas, kuri formavo duomenų užklausą.
6.4.7.	Detalios analizės metu suderintų funkcionalumų apimtyje, i.VAZ naudotojo sąsajoje nustatytu dažnumu turi būti išsaugomi tarpiniai naudotojų veiksmai (pildomi duomenys), kurių tvarkymą naudotojas galėtų pratęsti atstačius i.VAZ veikimą po trukdžių arba po sesijos nutraukimo, naudotojo atsijungimo.
6.4.8.	i.VAZ turi būti įgyvendintos kontrolės priemonės, užtikrinančios perduodamų ar gaunamų duomenų vientisumą ir konfidencialumą, kad duomenys nebuvo iškraipyti ar neleistinai atskleisti jų perdavimo metu. Detalios analizės metu gali būti nuspręsta, kad viešaisiais

Nr.	Reikalavimas
	ryšių tinklais perduodamos elektroninės informacijos konfidencialumas turi būti užtikrintas, naudojant šifravimą.

6.5. Reikalavimai duomenų bazių valdymo sistemai, naudojamai i.VAZ sprendimams ir jos duomenims

Nr.	Reikalavimas
6.5.1.	DBVS turi pasižymėti sprendinio įgyvendinimui reikalingu aukštu našumo lygiu užtikrinančiu optimalų operatyvios atminties, procesoriaus (-ių) išteklių panaudojimą, duomenų apdorojimo (duomenų įrašymo, filtravimo, rūšiavimo, agregavimo ir kt. naudojimo) greitį ir pajėgumų plėtimo galimybes, patikimą ir saugų darbą su dideliais duomenų kiekiais.
6.5.2.	DBVS turi turėti pagalbinių ir administravimo priemonių rinkinį. Pagalbinių ir administravimo priemonių sąveikos su DBVS sąsaja turi būti realizuota grafinės naudotojo sąsajos ir komandinės eilutės būdu.
6.5.3.	Jei kuriamo sprendimo funkcionalumams užtikrinti bus reikalinga licencijuojama programinė įranga (duomenų bazės ar kito programinio sprendimo), ji turi būti pateikta su gamintojo techniniu palaikymu. Licencijų kaina turi būti įtraukta į pasiūlymo kainą. Šis reikalavimas neriboja atviro kodo programinės įrangos naudojimo. Teisiniu požiūriu atvirasis kodas – tai programiniai produktai, kurių naudojimas, platinimas ir modifikavimas yra nustatytas atvirojo kodo licencijomis bei jų sąlygomis, su kuriomis sutinkantis naudotojas produktu gali disponuoti tiek, kiek jam suteikia licencija. TIEKĖJAS turi pateikti reikiamas DBVS licencijas, užtikrinant visapusišką i.VAZ naujų komponentų veikimą ir šios techninės specifikacijos reikalavimų išpildymą, jei siūloma naudoti DBVS programinę įrangą nepatenka į valstybės debesijos numatytas teikti paslaugas (PaaS, SaaS). Kai teikiama kaip valstybės IT debesijos paslauga detalizuoti poreikius suderinant su teikiamomis valstybės IT debesijos paslaugomis. Žr. https://servicedesk.vtc.lt/docs/pages/viewpage.action?pageId=3768653
6.5.4.	Visi kūrimo sprendimai turi būti realizuoti atsižvelgiant į kūrimui naudojamos licencinės programinės įrangos licencijavimo taisykles bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 12 straipsnyje nustatytais intelektinės nuosavybės teisėmis, nereikalauti iš UŽSAKOVO papildomų investicijų ir būti pateikti su licencinės programinės įrangos gamintojo palaikymu, kuris turi būti ne trumpesnis nei kokybės garantija. Jų galiojimas (licencijos gali būti siūlomos tiek terminuotos, tiek neterminuotos) neturi būti apribotas nepriklausomai nuo to, ar UŽSAKOVAS įsigyja programinės įrangos techninio aptarnavimo paslaugas ar ne. Visos licencijos turi būti perduotos perkančiajai organizacijai ir užregistruotos jos vardu, jeigu gamintojas reikalauja jų registracijos
6.5.5.	Detalios analizės metu suderintų funkcionalumų apimtyje, turi būti numatytos atstatymo po gedimo ir atsarginio duomenų išsaugojimo procedūros.
6.5.6.	PASLAUGOS įgyvendinimui kuriami programiniai sprendimai turi užtikrinti pilną duomenų mainų suderinamumą ir integralumą su i.VAZ (eFTI vartai) ir susijusių IS sprendimais bei tvarkomų duomenų panaudojimu i.VAZ (eFTI vartai) ir susijusiose IS.

6.6. Reikalavimai rezerviniam kopijavimui

Nr.	Reikalavimas
6.6.1.	i.VAZ turi būti automatinio IS rezervinio kopijavimo galimybė visai duomenų imčiai (apimant ir funkcinį (veiklos) lygmenį). i.VAZ eFTI vartų duomenų rezervinis kopijavimas turi būti integruotas su esama VMI infrastruktūra ir naudojamais rezervinio kopijavimo sprendimais. Rezervinio kopijavimo sprendimai diegiami VMI infrastruktūroje arba <i>Valstybės debesijos paslaugų teikimo infrastruktūroje</i> , užtikrinant duomenų atstatymą ir rezervines duomenų kopijas. Atstačius duomenis turi būti užtikrintas ir išlaikytas duomenų vientisumas.
6.6.2.	Turi būti galimybė daryti rezervines kopijas tiek veikiančioje, tiek neveikiančioje i.VAZ eFTI vartų (šalta ir karšta kopija).
6.6.3.	i.VAZ eFTI vartų turi turėti galimybę nustatyti rezervinio kopijavimo: - Periodiškumą ir (arba) laiką; - Informacijos saugojimo vietą.
6.6.4.	Turi būti galimybė duomenų bazės atsargines kopijas daryti, saugoti ir sunaikinti, vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatais, patvirtintais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2005 m. spalio 10 d. įsakymą Nr. V-197 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ TIEKĖJAMS bus suteikta galimybė susipažinti su minėtomis taisyklėmis.

6.7. Reikalavimai integracinėms sąsajoms su kitomis informacinėmis sistemomis

Skyriuje pateikiami šio KONKURSO apimtyje planuojami i.VAZ duomenų srautai, kuriuos turės realizuoti TIEKĖJAS (nepriklausomai, kuri IS yra duomenų teikėjas). Duomenų srautai skirstomi į i.MAS vidinius srautus, vidinius srautus su VMI informacinėmis sistemomis, išorinius srautus su mokesčių mokėtojų eFTI platformomis ir kitomis sistemomis, bei išorinius srautus su KI ir kitais eFTI vartais. Srautai aprašomi lentelėje, apibūdinant šiuos parametrus:

1. Nr. – duomenų srauto numeris.
2. Teikėjas / šaltinis – nurodomas duomenų teikėjas: informacinė sistema, posistemis ar registras.
3. Gavėjas – nurodomas duomenų gavėjas: informacinė sistema, posistemis ar registras.
4. Srauto tipas – perduodamo duomenų srauto tipas. Galimos reikšmės:
 - a. i.MAS vidinis tarp posistemų – srautas tarp i.VAZ (eFTI vartų) ir kitų i.MAS posistemų;
 - b. vidinis su VMI IS – duomenų srautas tarp i.VAZ ir kitų VMI informacinių sistemų;
 - c. išorinis su MM eFTI platformomis ir kitomis IS – duomenų srautas tarp i.VAZ ir MM sistemos;
 - d. išorinis su kitų kontroliuojančių institucijų IS – duomenų srautas tarp i.VAZ ir Kompetentingų institucijų informacinių sistemų;
 - e. išorinius su kitais eFTI vartais.
5. Perduodami duomenys – perduodamų duomenų aprašymas.
6. Periodiškumas / būdas – numatomas duomenų apsikeitimo periodiškumas / būdas.

5 lentelė: i.VAZ duomenų srautai

Nr.	Teikėjas / šaltinis	Gavėjas	Srauto tipas	Perduodami duomenys	Periodiškumas / būdas
1.	i.MAS	i.MAS (i.VAZ	i.MAS vidinis	EVV, naudotojų,	Pagal poreikį

Nr.	Teikėjas / šaltinis	Gavėjas	Srauto tipas	Perduodami duomenys	Periodiškumas / būdas
		eFTI vartai)	tarp posistemių	sistemos žinytų ir kiti susiję duomenys, i.MAS bendrieji duomenys	
2.	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	MMR	Vidinis su VMI IS	EVV ir kiti susiję duomenys	Periodiškai ir / ar pagal poreikį
3.	MMR	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	Vidinis su VMI IS	EVV ir kiti susiję duomenys (kiti duomenys šiuo metu negaunami esama sąsaja)	Pagal poreikį
4.	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	i.MAS	i.MAS vidinis tarp posistemių	Duomenų tvarkymas bendrųjų funkcijų veikimui eFTI informacijos patikros rezultatai	Pagal poreikį
5.	MM (eFTI platformos ir kitos IS)	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	Išorinis	MM eFTI platformose ir kitose IS tvarkomi eFTI krovinių gabenimo duomenys	Periodiškai ir / ar pagal poreikį
6.	KI IS	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	Išorinis	KI IS naudotojų duomenys, užklausų duomenys identifikatoriai ir autorizacijos informacija, užklausų duomenys	Pagal poreikį
7.	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	KI IS įskaitant išorinius KI prieigos taškus)	Išorinis	eFTI krovinių gabenimo duomenys;	Pagal poreikį
8.	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	Kiti eFTI vartai	Išorinis	eFTI krovinių gabenimo duomenys;	Pagal poreikį
9.	Kiti eFTI vartai	i.MAS (i.VAZ eFTI vartai)	Išorinis	eFTI krovinių gabenimo duomenys;	Pagal poreikį

Per i.VAZ eFTI vartus duomenis turi būti galima teikti visoms tokią teisę turinčioms institucijoms (pvz., Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, ir kt.). Duomenys turi būti teikiami naudojant standartizuotą duomenų teikimo procesą. Integracijas su kitomis sistemomis reikalinga kurti tuo atveju, kai į i.VAZ yra gaunami duomenys iš MM naudojamų eFTI platformų, kitų eFTI vartų, valstybės informacinių sistemų ar registų, o duomenų teikimas iš i.VAZ kitoms, tokią teisę turinčioms institucijoms (esant duomenų teikimo sutarčiai), turi būti realizuotas žiniatinklio paslaugomis, GUI ar kitomis suderintomis priemonėmis. Lentelėse pateikti duomenų perdavimo būdai yra rekomendacinio pobūdžio, i.VAZ modernizavimo PROJEKTO metu duomenų srautų realizavimo būdai turi būti derinami su VMI bei i.MAS architektūriniais sprendimais, užtikrinant optimalius technologinius ir verslo proceso realizavimo būdus ir priemones.

Tikslūs duomenų srautai, metodai, būdai bei periodiškumas turės būti suderinti su UŽSAKOVU detalios analizės metu. Suderintas duomenų srautų skaičius priklausys nuo EK deleguotų darbų grupių parengtų eFTI specifikacijų, taip pat kitų i.MAS bendrųjų funkcijų ir gali skirtis nuo pateikiamo 5

lentelėje, tačiau papildomai numatytų integracijų skaičius neviršys numatyto reikalavimuose skaičiaus.

Numeris	Reikalavimas
6.7.1.	Modifikuojant i.VAZ posistemį turi būti realizuotos integracinės sąsajos su informacinėmis sistemomis, išvardintomis 4 lentelėje. PROJEKTO metu TIEKĖJAS turi parinkti optimalią integracijų realizaciją arba pasiūlyti savo integracijų realizavimo būdą toms integracijoms, kurios neturi būti realizuotos naudojant eDelivery.
6.7.2.	Integracinės sąsajos turi būti realizuotos tokia apimtimi, kokia yra reikalinga su UŽSAKOVU suderintų eFTI vartų veiklos procesų vykdymui taip, kaip tai nurodoma EK darbo grupių pateikiamuose DA ir JA, techninėse specifikacijose
6.7.3.	Integracijų su kitomis informacinėmis sistemomis nustatymas ir valdymas turi būti suderintas su bendrais i.MAS sprendiniais bei eDelivery reikalavimais (asinchroninį apsiųtimą žinutėmis). Tuo atveju, jeigu duomenų atidavimas nepavyksta dėl kitos sistemos neveikimo, duomenų atidavimas turi būti vykdomas pakartotinai sistemos administratoriaus nustatytą kiekį kartų ir nustatytu dažnumu, taip atsižvelgiant į eDelivery reikalavimus.
6.7.4.	Realizuojant i.VAZ eFTI vartų funkcinius reikalavimus turi būti realizuotos integracinės sąsajos su VMI prie FM IS. Integracinės sąsajos turi būti realizuotos tokia apimtimi, kokia yra reikalinga su UŽSAKOVU suderintų i.VAZ eFTI vartų veiklos procesų vykdymui. Detalios analizės metu nustatčius poreikį, galimos papildomos integracijos su ne daugiau nei 3 duomenų grupėmis. Detalios analizės metu nustatčius, kad tam tikros integracinės sąsajos neaktualios, suderinus su UŽSAKOVU bus sprendžiama dėl jų realizavimo atsisakymo.
6.7.5.	IS duomenų gavimas į i.VAZ posistemį turėtų būti realizuotas taip, kad vienos iš IS neveikimas nesutrikdytų korektiško i.VAZ darbo. Integracinių sąsajų sprendimai duomenų gavimui ir išsaugojimui bei i.VAZ eFTI duomenų naudojimo sprendimai turi būti realizuoti taip, kad nedarytų įtakos i.MAS posistemų ir susijusių IS veikimui.
6.7.6.	i.VAZ posistemyje tvarkomų eFTI duomenų teikimas kitiems duomenų gavėjams turi būti realizuotas automatinio duomenų teikimo techninėmis priemonėmis (pvz., žiniatinkliu (angl. <i>web service</i>)).

6.8. Tarp sisteminės integracijos, kurioms taikomas eDelivery

eDelivery - techninių ir paslaugų sprendinių kompleksas, sukurtas pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonės programą ir toliau plėtojamas pagal Skaitmeninės Europos programą, tiek, kiek šios techninės specifikacijos ir standartai sutampa su ISO 15000-2 standartu. eDelivery sprendinys sukurtas standartizuoti apsiųtimui duomenims tarp šalių narių. Numatoma, kad šiuo protokolu bendraus paslaugų portalai bei duomenų paslaugos.

Paskatinti eDelivery naudojimui, EK suteikia prieigą prie atviro kodo sprendinių bei galimybę naudoti standartinius eDelivery komponentus, modifikuojant juos tik tiek, kai tai būtina konkrečiam naudojimo atvejui. eFTI įgyvendinimo kontekste, eDelivery numatytas kaip tarp sisteminio duomenų apsiųtimo protokolas tarp:

1. eFTI vartų;
2. eFTI vartų ir eFTI platformų.

Aukšto lygmens architektūroje (plačiau skyriuje 4 Sistemos koncepcija) numatoma, kad sprendinys bus įgyvendintas panaudojant šiuos eDelivery komponentus:

1. paslaugų metaduomenų lokatorių (SML);
2. paslaugų metaduomenų leidėją (SMP);
3. prieigos tašką;

4. tarpsisteminės integracijos protokolą AS4.

Lentelėje žemiau pateikiami preliminarūs reikalavimai eDelivery sprendiniui, kurie turės būti tikslinami detalios analizės metu, atsižvelgiant į aktualias EK DA ir JA versijas bei technines specifikacijas.

Numeris	Reikalavimas
6.8.1.	Įgyvendinant eDelivery, prioritetas turi būti teikiamas EK arba kitos institucijos, paskirtos valdyti ES eFTI tinklą, rekomenduojamiems techniniams komponentams ir, jei taikoma, konkrečioms jų versijoms. Šie standartizuoti atviro kodo komponentai sudaro eDelivery sprendinio pagrindą ir gali būti modifikuojami, pritaikant konkrečiam naudojimui atvejui. Detalios analizės metu turi būti įvertintas modifikavimo poreikis tam, kad komponentai būtų tinkamai integruoti su Lietuvos eFTI vartais ir ES eFTI tinklu.
6.8.2.	eFTI vartuose turi būti įgyvendintas eDelivery prieigos taško funkcionalumas. Prieigos taškas - informacijos perdavimo komponentas, kuris yra elektroninio pristatymo paslaugos „eDelivery“ dalis ir yra grindžiamas techninėmis specifikacijomis ir standartais, įskaitant AS4 tarpsisteminės integracijos protokolą siųsti tarpsisteminiais pranešimais ir pagalbines paslaugas. eDelivery prieigos taškas turės būti sukonfigūruotas ir integruotas su ES lygmens eFTI tinklu, pagal EK arba kitos institucijos, paskirtos valdyti šį tinklą, reikalavimus, reikalingus bendram veikimui su kitų eFTI vartų ir eFTI platformų prieigos taškais.
6.8.3.	Atlikus detalią analizę, turi būti parinktas optimalus techninis sprendinys. Preliminariai, svarstomos šios alternatyvos: 1. EK pateikiamą atviro kodo, pavyzdinė implementacija „Domibus“. Daugiau informacijos apie „Domibus“ pavyzdinį įgyvendinimą prieinama: https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/wikis/display/TDD/1.+Once-Only+Technical+System+High+Level+Architecture+-+Q1+2023#id-1.OnceOnlyTechnicalSystemHighLevelArchitectureQ12023-7.4.eDelivery bei https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/wikis/display/DIGITAL/Domibus 2. NORDIC INSTITUTE FOR INTEROPERABILITY SOLUTIONS sukurtas atviro kodo sprendinys „Harmony“ https://edelivery.digital/components Priklausomai nuo suderinamumo su kitais eFTI vartais ir ES lygmens suderinamumo reikalavimais, gali būti pasirinktas kitas techninis sprendinys.
6.8.4.	eFTI vartai turės būti sukonfigūruoti ir integruoti tinkamai veikti su EK arba kitos institucijos, paskirtos valdyti ES eFTI tinklą, nurodytu/sukurtu paslaugų metaduomenų lokatoriumi (SML). Daugiau informacijos ir techniniai reikalavimai prieinama: https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/wikis/display/DIGITAL/SML+software
6.8.5.	Turės būti įdiegtas ir tinkamai sukonfigūruotas pagal EK arba kitos institucijos, paskirtos valdyti ES eFTI tinklą, reikalavimus, paslaugų metaduomenų leidėjas (SMP). Daugiau informacijos ir techniniai reikalavimai prieinama: https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/wikis/display/DIGITAL/SMP+software
6.8.6.	Tarpsisteminei integracijai tarp eFTI vartų bei Lietuvos eFTI vartų ir su jais susietų eFTI platformų turi būti naudojamas AS4 apsikeitimo tarpsisteminėmis žinutėmis protokolas. Daugiau informacijos ir techniniai reikalavimai prieinama: https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/wikis/display/DIGITAL/

Numeris	Reikalavimas
	<u>eDelivery+AS4++1.15</u>

6.9. Reikalavimai architektūrai

Numeris	Reikalavimas
6.9.1.	i.VAZ eFTI vartai turi būti realizuoti / modernizuoti naudojant atsižvelgiant į esamą i.VAZ architektūrą, t.y į paslaugas orientuotos architektūros sprendimus (angl. <i>Service oriented architecture (SOA)</i>). Taip pat atsižvelgiant į naujus VMI naudojamus technologinius sprendinius (pvz. konteinerių platforma) ir VITC teikiamas IT debesijos paslaugas, ateityje sudarant galimybę i.VAZ sprendimus perkelti į VITC.
6.9.2.	i.VAZ eFTI vartai turi būti realizuoti pagal trijų lygmenų daugiasluoksnės architektūros reikalavimus. Sistemos funkcinę struktūrą turi sudaryti: • Naudotojo sąsajos / integracijos lygmuo; • Funkcinis ir duomenų prieigos lygmuo; • Duomenų lygmuo.
6.9.3.	Turi būti laikomasi šių modernizavimo principų: • Plečiamumo (angl. „<i>scalability</i>“): papildomų komponentų įdiegimas neturi sumažinti patikimumo ir našumo lygių. i.VAZ eFTI vartų pajėgumus turi būti galima didinti įsigyjant papildomą techninę įrangą ir nekeičiant programinės įrangos išeities tekstų. Programinė įranga neturi būti ribojantis veiksnys didinant i.VAZ eFTI vartų našumą. • Keičiamumo (angl. „<i>changeability</i>“) ir papildomumo (angl. „<i>extensibility</i>“): komponentai turi būti įdiegti taip, kad užtikrintų galimybę lengvai modernizuoti esamas i.VAZ funkcijas ir įtraukti į i.VAZ naujas funkcijas. i.VAZ eFTI vartai turi būti atviri naujų funkcionalumų kūrimui ir esamų modernizavimui. i.VAZ komponentų ir funkcionalumų išskaidymas gali būti derinamas detalios analizės ir projektavimo metu. • Atsparumo (angl. „<i>robustness</i>“): komponentai turi būti įdiegti tokiu būdu, kuris užtikrintų atsparumą sutrikimams. Tam tikrų komponentų klaidos neturi neišvengiamai paveikti kito i.VAZ funkcionalumo
6.9.4.	i.VAZ eFTI vartai turi būti suprojektuoti ir realizuoti taip, kad realizavus funkcionalumo pakeitimus vienoje ar kelsese funkcinėse srityse tai netaptų viso i.VAZ perkūrimo priežastimi
6.9.5.	i.VAZ eFTI vartų sprendimai turi būti suderinti su i.MAS posistemėmis (i.SAF, i.VAZ, i.APS ir kitais diegiamais i.MAS posistemėmis) architektūra taip pat Europos sąjungos Komisijos deleguotų darbų grupių parengtomis eFTI specifikacijomis.
6.9.6.	i.VAZ eFTI vartų sprendimai turi būti siūlomi ir kuriami numatant galimybę juos diegti Valstybės debesijos paslaugų teikimo infrastruktūroje, atsižvelgiant į teikiamas valstybinio centro IT paslaugas. (https://servicedesk.vitc.lt/docs/pages/viewpage.action?pagelId=3768653). Jei šio PROJEKTO vykdymo metu nebūtų galimybės naudoti Valstybės debesijos paslaugų teikimo infrastruktūrą, nauji (eFTI vartų) i.VAZ sprendimai turės būti suderinti diegimui VMI IT infrastruktūroje. Šiuo metu i.VAZ veikia VMI IT infrastruktūroje.
6.9.7.	TIEKĖJAS turi nurodyti planuojamus reikalingus techninės įrangos pajėgumus i.VAZ eFTI vartų veikimui 3-5 metų perspektyvoje. Turi būti įvertinti Valstybės debesijos paslaugų teikimo infrastruktūros (nesant galimybės naudoti Valstybės debesijos paslaugų teikimo infrastruktūrą – VMI arba alternatyvios IT infrastruktūros) reikalavimai, atsižvelgiant į TIEKĖJO siūlomos technologinės platformos specifiką, planuojamas i.VAZ eFTI vartų duomenų apimtį ir i.VAZ eFTI vartams keliamus našumo reikalavimus tiek paslaugų naudojimui, tiek kaupiamų duomenų naudojimui, numatant atskirą duomenų saugojimą

Numeris	Reikalavimas
	(tais atvejais kai didelė imties duomenų naudojimas darytų įtaką duomenų registravimo ir tvarkymo sprendiniui)
6.9.8.	Jeigu siūlomam sprendimui yra reikalinga kita papildoma programinė įranga nei 3 lentelėje įvardinta VMI turima programinė įranga, TIEKĖJAS į pasiūlymą turi įtraukti programinės įrangos ar kito tipo licencijų (ar bet kokio licencijų išplėtimo) kainą bei VMI darbuotojų apmokymo kaštus. Priklausomai nuo TIEKĖJO pasiūlytos programinės įrangos panaudojimo i.VAZ eFTI vartų tikslams ir atsižvelgiant į i.VAZ veikimo užtikrinimą 24/7 režimu, kiekvienos pasiūlytos programinės įrangos administravimui reikės apmokyti 3 asmenis.
6.9.9.	Turi būti detalizuoti reikalavimai būtinai informacinių technologijų įrangai ir / ar infrastruktūrai, resursams, standartinei programinei įrangai, licencijoms (siūlant bei naudojant licencijuojamą programinę įrangą), kurios bus reikalingos naujų i.VAZ sprendimų diegimui ir veikimui, užtikrinant aukštą paslaugų prieinamumą. Reikalavimai turi būti rengiami atsižvelgiant į i.MAS naudojamą ir Valstybės debesijos paslaugų teikimo infrastruktūras bei resursų plečiamumo poreikį (priežiūros ir kokybės garantijos laikotarpiu bei augant i.VAZ kaupiamų ir apdorojamų duomenų kiekiui).
6.9.10.	i.VAZ eFTI vartų sprendimai ir programinė įranga turi būti diegiami nestabdant (angl. CI/CD- continuous integration and continuous delivery) i.VAZ ir jo paslaugų ir kitų i.MAS posistemių veikimo, išnaudojant VMI turimą programinę įrangą (JENKINS, ANSIBLE ar kt.)
6.9.11.	Bendrieji i.MAS funkcionalumai ir esami i.VAZ funkcionalumai turi būti panaudoti ir naudojami modifikuojamiems i.VAZ funkcionalumams, tokiu būdu išvengiant šių funkcionalumų dubliavimo.
6.9.12.	i.VAZ nauji komponentai turi patikimai veikti UŽSAKOVO turimoje techninėje platformoje, vietiniuose (LAN) ir teritoriniuose (WAN) kompiuterių tinkluose bei infrastruktūroje skirtose i.VAZ eFTI vartams maksimaliai išnaudojant įdiegtus ir naudojamus programinius sprendimus ir technologijas, t. y. i.VAZ naujų komponentų (PASLAUGOS dalių) įdiegimas negali reikalauti iš UŽSAKOVO jokių papildomų (neįtrauktų į pasiūlymo kainą) išlaidų;
6.9.13.	i.VAZ eFTI vartams turi būti sukurtos ir prieinamos naudoti kelios naudotojo aplinkos (Gamybinė, testavimo, vertinimo (demo) aplinka skirta eFTI platformų diegėjams ir Kompetentingoms institucijoms) šių aplinkų sukūrimo terminai ir apimtys derinamos su UŽSAKOVU. Kūrimo, testinės, vertinimo (demo) ir gamybinės aplinkos turi būti atskirtos.
6.9.14.	i.VAZ eFTI vartų sprendimuose turi būti palaikomas Unicode UTF-8 standartas.

6.10. Reikalavimai i.VAZ eFTI vartų apkrovai ir greitaveikai, veikimo sąlygoms ir paslaugų prieinamumui

Numeris	Reikalavimas
6.10.1.	Šio KONKURSO i.VAZ eFTI vartų sprendiniai turi būti kuriami taip, jog būtų galima netrukdomai dirbti su i.VAZ, kol vykdomi kiti darbai (kitos šiuo metu veikiančios i.VAZ paslaugos ir funkcionalumai). T. y., vieno naudotojo veiksmai neturi blokuoti kito naudotojo veiksmų ir nedaryti įtakos susijusių i.MAS posistemių greitaveikai, išlaikant posistemio veikimo greitaveikos reikalavimus.
6.10.2.	Vienu metu i.VAZ eFTI vartai turi gebėti aptarnauti iki 100 vidinių naudotojų imtinai ir iki 1000 išorinių naudotojų (eFTI platformų, KI naudotojų (taikoma API / GUI)) imtinai, vykdančių duomenų tvarkymo veiksmus.
6.10.3.	80 % i.VAZ eFTI vartų naudotojų užklausų turi vidutiniškai trukti: Paieškos / filtravimo / grupavimo / rūšiavimo duomenyse (pagal mokesčių

Numeris	Reikalavimas
	mokėtoją, laikotarpį ir kt.) trukmė – iki 3 sekundžių imtinai; • Navigacijos tarp skirtingų i.VAZ naudotojo sąsajos elementų trukmė – iki 1 sekundės imtinai. Vertinant duomenų kiekį, duomenų paieškos / filtravimo / grupavimo / rūšiavimo ir duomenų rinkmenos naudojimo atvejus, specifinėms užklausoms detalios analizės ir projektavimo metu turi būti suderinti rodikliai ir jų reikšmės. Diegiami sprendimai turi užtikrinti reikalaujamų ir analizės / projektavimo metu suderintų rodiklių atitikimą i.VAZ eFTI vartų eksploatavimo laikotarpiu bei užtikrinantys duomenų ir paslaugų prieinamumą.
6.10.4.	Atsižvelgiant, kad e. paslauga teikiama Kompetentingoms institucijoms, turi būti užtikrintas nepertraukiamas i.VAZ eFTI vartų veikimas 24 valandas per parą 7 dienas per savaitę. Prieinamumas ne mažiau kaip 99,5 % per metus.
6.10.5.	Laikas, kiek gali neveikti i.VAZ eFTI vartų teikiamos išorinės paslaugos ir integracijų sprendimai (RTO) – 30 min. (nuo tričio pradžios iki veikimo atstatymo) imtinai. Likusiems i.VAZ komponentams RTO – 1 val. imtinai.
6.10.6.	Siekiant užtikrinti i.VAZ eFTI vartų duomenų kokybę, naujiems funkcionalumams i.VAZ turi būti realizuota: a) Posistemo naudotojui atlikus neteisingą (neleidžiamą) veiksmą, mėginant importuoti neleistino formato ar struktūros rinkmeną arba nekorektiškai įvedus duomenis, i.VAZ turi naudotojui riboti neleistinų veiksmų vykdymą, rodyti atitinkamus ir aiškius klaidų pranešimus ir / ar perspėjimus; b) turi būti galimybė nustatyti naudotojo neteisingų prisijungimų skaičių, po kurio naudotojui būtų laikinai neleidžiama bandyti prisijungti. Turi būti galimybė keisti prisijungimų skaičiaus parametro reikšmę; c) Posistemyje pateikiami duomenys turi būti išsaugomi tik tada, kai korektiškai užpildomi visi privalomi laukai, pagal analizės metu nustatytas taisykles; d) i.VAZ eFTI vartai turi automatiškai nutraukti naudotojo darbo seansą praėjus parametrais apibrėžtam naudotojo neaktyvumo laikotarpiui ir pranešimu informuoti naudotoją apie atjungimo priežastį. Turi būti galimybė keisti neaktyvumo laikotarpio parametro reikšmę.

6.11. Reikalavimai naudotojo sąsajai ir ergonomiškumui

Numeris	Reikalavimas
6.11.1.	i.VAZ eFTI vartų naudotojo grafinė sąsaja turi atitikti i.MAS ir i.VAZ išdėstymo struktūrą, šriftus, elementus, piktogramas ir kitus grafinius elementus, pasirinktos kalbos taikymus. Panaudoti i.VAZ esamus ir naudojamus sukurtus rezultatus.
6.11.2.	Projekte turės būti vadovaujamas i.MAS PROJEKTO metu sukurtomis Naudotojo grafinės sąsajos gairėmis (i.APS PROJEKTO rezultatas Naudotojo grafinės sąsajos dokumentas).
6.11.3.	i.VAZ eFTI vartų turi pagal naudotojo tipą bei teises personalizuoti darbo sritis ir pateikti aktualias funkcijas pagal naudotojo turimas teises. Naudotojui neturi būti rodomos jam neaktualios funkcijos.

Numeris	Reikalavimas
6.11.4.	i.VAZ eFTI vartų išorinio naudotojo sąsaja turi būti pritaikyta veikti mobiliuose įrenginiuose bet kokio dydžio įrenginių ekranams (angl. <i>responsive design</i>), atitikti diegimo etapo pradžios metu esančius naujausius technologinius mobiliųjų įrenginių standartus, prisitaikyti prie išmaniųjų įrenginių palaikomų skirtingų naršyklių bei ekrano rezoliucijų (desktop, planšetės ir mobiliojo), įskaitant ekrano pozicijos pakeitimą (horizontalus arba vertikalus vaizdas). Nepriklausomai nuo ekrano pozicijos, paslaugų portalas turi būti atvaizduojamas per visą ekrano plotį (turiniui peržiūrėti neturi būti reikalingas horizontalios slinkties juostos naudojimas), grafiniai elementai tinkamai atvaizduojami keičiant puslapio išdidinimą.
6.11.5.	Turi būti realizuotos išorinio ir vidinio naudotojo sąsajos, kuriose bendrai naudojamų elementų išdėstymas ir vizualinis atvaizdavimas turi būti vienodas.
6.11.6.	i.VAZ eFTI vartų išorinio naudotojo sąsaja turi būti realizuota, susiejant su kitų i.MAS posistemių ir esamų i.VAZ išorinių naudotojų sąsajų sprendimais ir užtikrinant naudotojo nukreipimą tarp posistemių ir paslaugų.
6.11.7.	Vidinių naudotojų sąsaja turi būti realizuota, susiejant su kitų i.MAS posistemių vidinių naudotojų sąsajų sprendimais ir užtikrinant naudotojo nukreipimą tarp posistemių ir paslaugų.
6.11.8.	i.VAZ eFTI vartų posistemyje paieškos rezultatų ir kiti sąrašai turi būti puslapiuojami, užtikrinant i.VAZ realizuotų duomenų prieigos ir puslapiavimo savybių veikimą.
6.11.9.	Naudotojai turi turėti galimybę vienu metu dirbti daugiau nei su vienu i.VAZ funkcionalumu, atidarant juos kitame naršyklės lange arba inicijuojant atskirą sesiją be pakartotinio naudotojo autentifikavimosi.
6.11.10.	Vidinio naudotojo sąsajos, sukurtos i.VAZ modifikavimo PROJEKTO metu, turi būti pateikiamos lietuvių kalba, standartinių produktų administravimo priemonių (pvz., duomenų bazių valdymo sistemos) sąsajos turi būti pateikiamos lietuvių arba anglų kalba (esant ribojimams teikimui lietuvių kalba).
6.11.11.	Informacija turi būti pateikiama ta kalba, kuri nurodyta i.VAZ išorinio naudotojo nustatymuose su galimybe pasirinkti kitą kalbą.
6.11.12.	i.VAZ eFTI vartai turi užtikrinti situacijų, kurias sukėlė neteisingi naudotojo veiksmai, valdymą. Naudotojui posistemyje atlikus nekorektiškus veiksmus arba įkėlus neteisingus duomenis, i.VAZ eFTI vartų turi naudotojui rodyti atitinkamus klaidų pranešimus. Klaidų pranešimai turi pateikti pakankamai informacijos tolimesniems naudotojo veiksmams.
6.11.13.	Turi būti užtikrintas naudotojo sąsajų, pagrįstų žiniatinklio (angl. <i>web</i>) principu, suderinamumas su paplitusiomis (gamintojų palaikomomis) interneto naršyklėmis ir jų versijomis mobiliems įrenginiams: • Microsoft Edge; • Mozilla Firefox; • Apple Safari; • Google Chrome; • Opera Browser; • arba kitas iki i.VAZ eFTI vartų diegimo etapo pradžios nurodytų gamintojų išleistas interneto naršyklės.
6.11.14.	i.VAZ eFTI vartai, detalios analizės metu nustatčius poreikį, turi panaudoti i.MAS e. paslaugų portale sukurta pranešimų dėžutę, kurioje naudotojo (ūkio subjekto) paskirti atstovai turi dėžutėje pateiktų atitinkamų posistemių pranešimų tvarkymo / peržiūros teises. Pranešimai i.VAZ eFTI vartų naudotojui turi būti formuojami, naudojant i.MAS administravimo komponento funkcionalumus pagal i.MAS integracijų reikalavimus.

Numeris	Reikalavimas
6.11.15.	i.VAZ eFTI vartų naudotojo sąsajoje turi būti struktūrizuotai pateikiama visa su i.VAZ eFTI vartų funkcionalumais susijusi informacija bei techninė informacija dėl naudojimosi žiniatinklio paslaugomis, duomenų teikimo reikalavimus suderinant su i.MAS sprendimais.
6.11.16.	i.VAZ eFTI vartų naudotojo sąsajos struktūra (angl. <i>site map</i>) turi būti matoma bendroje i.MAS portalo struktūroje (angl. <i>site map</i>). Posistemos struktūra turi būti reguliariai automatiškai atnaujinama pagal sistemoje saugomus metaduomenis.
6.11.17.	i.VAZ eFTI vartų išorinio ir vidinio naudotojo sąsajoje turi būti naudojama kontekstinės pagalbos teikimo naudotojui funkcija. Kontekstinė pagalba, turi būti pateikiama prie kiekvieno naudotojo pildomo formos lauko bei kitų sąsajos elementų.
6.11.18.	Turi būti galimybė i.VAZ eFTI vartų kontekstinės pagalbos pranešimus tvarkyti atitinkamas teises posistemyje turintiems naudotojams.
6.11.19.	Kuriant i.VAZ eFTI vartų naudotojo sąsają, turi būti vadovaujama Neįgaliesiems pritaikytų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių kūrimo, testavimo ir įvertinimo metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2004 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. T-40 „Dėl Neįgaliesiems pritaikytų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių kūrimo, testavimo ir įvertinimo metodinės rekomendacijų patvirtinimo“. Neįgaliesiems skirta i.VAZ naudotojo sąsaja turi atitikti Pasaulinio saityno konsorciumo (angl. <i>World Wide Web Consortium</i>) parengtus saityno turinio pritaikymo neįgaliesiems reikalavimus: Web Content Accessibility Guidelines, WCAG 2.1 ne žemesniu nei AA lygiu.
6.11.20.	i.VAZ eFTI vartų naudotojo sąsajos kūrimo procesas turi būti vykdomas vadovaujantis metodika ir gerąja praktika: Viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų patogumo naudotojams Informacinės plėtros komiteto skelbiamais metodiniais dokumentais: „E. paslaugų tinkamumo naudotojams metodika“ ir „Tinkamumo problemų sprendimo gairės“, LST EN ISO 9241 serijos standartais: „Žmogaus ir sistemos sąveikos ergonomika. 110 dalis. Dialogo principai(LST EN ISO 9241-110:2020)“; „Žmogaus ir sistemos sąveikos ergonomika. 210 dalis. Į žmogų orientuotas sąveikiųjų sistemų projektavimas (LST EN ISO 9241-210:2019)“.
6.11.21.	i.VAZ eFTI vartų paslaugos gavėjo grįžtamojo ryšio dėl gautos elektroninės paslaugos pateikimo galimybė turi būti realizuota iš karto po paslaugos suteikimo. Paslaugą įvertinant vertinimo skalėje ir įrašant komentarą. Detalios analizės metu nustatčius poreikį ir galimybę galima panaudoti esamus i.VAZ sprendimus.
6.11.22.	Turi būti galimybė įjungti arba išjungti vertinimo skalės ir / arba komentavimo galimybę. Gauti apibendrintus ir detalius paslaugos gavėjų grįžtamojo ryšio duomenis.
6.11.23.	e. paslaugų gavimas turi būti realizuotas per i.VAZ eFTI vartų naudotojo sąsają (GUI) ir / ar API, atsižvelgiant į PASLAUGOS reikalavimus.
6.11.24.	Derinant su kituose posistemiuose realizuotais i.MAS sprendimais, kai naudotojas prisijungęs prie i.MAS e. paslaugų portalo turi galėti peržiūrėti, koku naudotojo vardu yra prisijungęs, kokį asmenį (JA / FA) atstovauja, turi turėti galimybę pakeisti atstovaujamą asmenį, jei i.VAZ atstovauja daugiau nei vieną paslaugų gavėją.
6.11.25.	i.MAS e. paslaugų portale turi būti paruošta ir struktūrizuotai pateikiama visa informacija apie teikiamas i.VAZ eFTI vartų e. paslaugas, paslaugų užsakymo reikalavimai ir instrukcijos, kontaktinė ir kita su e. paslaugų teikimu susijusi informacija. Turi būti pateikiama taip pat techninė informacija dėl naudojimosi tinklinėmis paslaugomis, duomenų teikimo standartų ir reikalavimų (lietuvių ir anglų kalbomis).
6.11.26.	i.VAZ eFTI vartų portale turi būti realizuota TAB klavišo seka, kai spaudžiant klavišą turi būti einama per įvedimo laukus numatyta seka, kuri bus suderinta detalios analizės metu.

Numeris	Reikalavimas
6.11.27.	i.VAZ eFTI vartų e. paslaugų portale e. paslaugų gavėjui teikiamos paslaugos turi būti pateikiamos vedlio principu: nuosekliai pateikiant informaciją ir būtinus atlikti veiksmus. Sprendimai turi būti realizuoti, vadovaujantis naudotojų patirties tyrimais, atsižvelgiant į tikslinių naudotojų grupių poreikius ir vertinimą.
6.11.28.	i.VAZ eFTI vartų e. paslaugų portalas turi turėti automatizuotos informacinės pagalbos teikimo naudotojui funkciją. Informacinę pagalbą, esant poreikiui, turi būti galima pateikti prie pasirinktų (kiekvieno) naudotojo pildomo lauko, formos, funkcijų bei kitų sąsajos elementų. Detalios analizės metu turi būti suderinta, prie kurių naudotojo sąsajos elementų turi būti galimybė pateikti informacinę pagalbą.
6.11.29.	Realizuojant kontekstinės pagalbos sprendimus i.VAZ eFTI vartų e. paslaugų portale, turi būti atsižvelgiama į i.MAS / i.VAZ realizuotus sprendimus (pvz., kontekstinės pagalbos teikimas paspaudus kontekstinės pagalbos mygtuką, pažymėtą klaustuko simboliu). Atitinkamas teises sistemoje turintis naudotojas turi galėti sukurti ir tvarkyti i.VAZ eFTI vartų funkcionalumų kontekstinę pagalbą pagal i.MAS / i.VAZ realizuotus sprendimus.
6.11.30.	i.VAZ eFTI vartų duomenų grupėms, kurios nenumatytos funkcinių reikalavimų apimtyse, duomenų peržiūrai turi būti įgyvendinti paieškos, grupavimo, filtravimo ir kiti funkcionalumai, suderinti detalios analizės metu.
6.11.31.	Pranešimai i.VAZ eFTI vartų e. paslaugų gavėjui turi būti formuojami ir pateikiami, panaudojant jau esamus i.MAS administravimo komponento funkcionalumus (elektroninio pašto adreso patvirtinimas, i.MAS pranešimų dėžutės naudojimas, pranešimų prenumerata) i.MAS pranešimų dėžutėje, užtikrinant informuojančio elektroninio laiško siuntimą apie gautą i.VAZ pranešimą naudotojo nurodytu el. pašto adresu.
6.11.32.	Vidinių naudotojų prieiga prie jiems skirtų i.VAZ eFTI vartų funkcionalumų turi būti realizuota vidiniame i.VAZ portale pagal numatytus funkcinius reikalavimus. Vidiniams naudotojams turi būti užtikrintas išorinio naudotojo funkcionalumų naudojimas be duomenų įvedimo ir tvirtinimo funkcionalumų.
6.11.33.	Prie i.VAZ eFTI vartų vidinio portalo turi būti jungiamasi per interneto naršyklę, išnaudojant i.MAS bendruosius sprendinius vidinių naudotojų autentifikavimui ir autorizavimui.
6.11.34.	Turi būti panaudoti i.MAS administravimo komponento bendrieji funkcionalumai. Esant poreikiui dėl i.VAZ eFTI vartų specifikos, turi būti sukurti nauji arba papildyti jau įdiegti i.MAS administravimo komponento bendrieji funkcionalumai.
6.11.35.	Duomenų įvedimo formos turi palaikyti tokias duomenų įvedimo galimybes: ▪ Duomenų įvedimas i.VAZ pateikiamais iš anksto parengtais klasifikatoriais; ▪ Pasirinkimo iš fiksuoto sąrašo laukas; ▪ Žymimųjų langelių tipo laukas (angl. <i>check box</i>); ▪ Pasirinkimo langelių tipo laukas (angl. <i>radio button</i>); ▪ Teksto įvedimo tipo laukas; Automatinis duomenų laukų užpildymas (pvz., duomenų pateikimo datos, su paslaugos gavėju susiję duomenys, i.MAS turimi duomenys).

6.12. Reikalavimai paslaugų kokybei²

Numeris	Reikalavimas
6.12.1.	PASLAUGOS kokybė turi atitikti PASLAUGAI keliamus reikalavimus, kurie numatyti paslaugos techninėje specifikacijoje;
6.12.2.	Jeigu PASLAUGOS sudėtyje esanti programinė įranga negalės tinkamai veikti dėl to, kad TIEKĖJAS neįtraukė į PASLAUGOS kainą visų reikalingų su taikomosios programinės įrangos eksploatacija susijusių išlaidų už laikotarpį nuo SUTARTIES pasirašymo dienos iki PASLAUGOS rezultatų kokybės garantijos pabaigos, programinės įrangos veikimas bus atstatomas TIEKĖJO sąskaita
6.12.3.	Jei PASLAUGOS rezultatų, kurių kokybės garantinius įsipareigojimus pagal SUTARTĮ vykdo vienas TIEKĖJAS, modernizavimą ir / ar plėtrą atliko kitas TIEKĖJAS, pastarajam pereina visi funkciškai glaudžiai tarpusavyje susijusių PASLAUGOS rezultatų kokybės garantiniai įsipareigojimai.
6.12.4.	Tuo atveju, jeigu TIEKĖJAS atlieka bendrųjų i.MAS / i.VAZ ir / ar kitų VMI prie FM IS dalių modernizavimą, TIEKĖJAS privalo perimti modernizuotų i.MAS / i.VAZ ir / ar kitų VMI prie FM IS komponentų kokybės užtikrinimo garantiją ir klaidų taisymą bei savo sąskaita ištaisyti visas jo modernizuotų i.MAS / i.VAZ ir / ar kitų VMI prie FM IS dalių klaidas, o jeigu dėl tokių klaidų būtų pažeistas i.MAS / i.VAZ ir / ar kitų VMI prie FM IS saugumas, jam būtų taikomos sankcijos proporcingos patirtai žalai.
6.12.5.	Paslaugos gavėjas, turi galėti peržiūrėti atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus, susijusius su konkrečia elektronine paslauga (klausimai ir atsakymai gali būti pateikiami vienoje vietoje arba prie konkrečių duomenų įvedimo laukų).
6.12.6.	Elektroninės paslaugos inicijavimo formoje privalomi duomenų įvedimo laukai turi būti pažymėti vienodai.
6.12.7.	Elektroninės paslaugos inicijavimo formoje klaidų pranešimai pateikiami šalia įvedimo lauko (kiek tai leidžia pasirinktas techninis sprendimas). Nesant galimybės klaidos pranešimo pateikti šalia lauko – klaidos pranešimas turi būti iš karto matomas naudotojui ir suprantamas kuriam klaidingai užpildytam laukui jis skirtas.
6.12.8.	Elektroninės paslaugos inicijavimo formoje klaidų pranešimai paaiškina, kaip ištaisyti klaidas.
6.12.9.	Paslaugos gavėjas turi turėti galimybę išsaugoti užsakomos elektroninės paslaugos pildomą inicijavimo formos juodraštį (pvz., galimybę grįžti prie formos pildymo kitą dieną). Taikoma nustačius poreikį detalios analizės metu.
6.12.10.	Paslaugos gavėjo neturi būti prašoma pateikti duomenų, dokumentų, kurių duomenys yra VMI ar kitų institucijų valdomose IS ir / ar registruose.
6.12.11.	Prie kiekvieno elektroninės paslaugos inicijavimo formos automatiškai užpildyto lauko turi būti pateikiama informacija apie informacijos šaltinį, iš kur gauti duomenys.
6.12.12.	Prie kiekvieno pasirenkamo (pildomo) elektroninės paslaugos inicijavimo formos duomenų įvedimo lauko turi būti pateikiama kontekstinė pagalba (rekomendacijos dėl pildymo, naudojamų sąvokų paaiškinimas, pavyzdžiai ir pan.).
6.12.13.	Paslaugos gavėjas turi būti informuojamas apie elektroninės paslaugos vykdymo procesą ir (arba) būklę, pvz., pateikiant tarpines elektroninės paslaugos teikimo būsenas.

² Reikalavimai nustatyti atsižvelgiant į Elektroninių paslaugų kūrimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 3-416(1.5 E) „Dėl metodinių dokumentų patvirtinimo“ bei į pažangioms e. paslaugoms keliamus reikalavimus ir privalomą visoms i.VAZ kuriamioms e. paslaugoms. Tuo atveju, jei reikalavimas kuriamai e. paslaugai negali būti taikomas dėl paslaugos ypatybių, tuomet tai e. paslaugai reikalavimas neaktualus.

Numeris	Reikalavimas
6.12.14.	Paslaugos gavėjas turi būti informuojamas apie suteiktą elektroninę paslaugą ar atliktą veiksmą.
6.12.15.	Turi būti galimybė i.VAZ paslaugos gavėjui pateikti grįžtamąjį ryšį dėl gautos elektroninės paslaugos.

6.13. Reikalavimai stebėsenai

Numeris	Reikalavimas
6.13.1.	TIEKĖJAS turi užtikrinti i.VAZ eFTI vartų aplikacijų vykdymo sisteminių žurnalinių įrašų (logs) kaupimą i.MAS centralizuotame žurnalinių įrašų (logs) surinkimo serveryje, kuriame naudojamas atviro kodo įrankis – Graylog, surinktų log įrašų analizei ir stebėsenos vykdymui bei iškilus problemoms ar kilus trikdžiams informavimui apie juos i.MAS ir/ar i.VAZ administratorius.
6.13.2.	Turi būti galimybė vykdyti nekorektiško i.VAZ eFTI vartų veikimo prevenciją, atliekant i.VAZ eFTI vartų techninių komponentų (aplikacijų, procesų, duomenų bazių, serverių) veikimo ir parametrų (apimant ir šioje techninėje užduotyje numatytus parametrus) stebėseną, naudojant i.MAS stebėsenos įrankį Zabbix ir / arba kitą stebėsenos įrankį. Turi būti vykdoma analogiška komponentų ir parametrų stebėseną kaip i.MAS (esami i.SAF ir i.VAZ, i.EKA). Stebėjimo rezultatai turi būti pateikti grafinėje naudotojo sąsajoje (pvz., Zabbix). Suderintiems stebimiems komponentams ir parametrams pasiekus nustatytas ribas, turi būti užtikrintas už i.VAZ sprendimų veikimą atsakingų asmenų (nurodytų Zabbix priemonėje) informavimas.
6.13.3.	Turi būti fiksuojami ir naudotojo grafinėje sąsajoje pateikiami paslaugų teikimo kokybės ir greitaveikos rodikliai, panaudojant VMI turimą stebėsenos įrankį Zabbix . Rodikliai derinami ir papildomi viso PROJEKTO vykdymo metu, siejant su i.VAZ realizuotais sprendimais.

6.14. Reikalavimai atstatymui avarijos atveju

Numeris	Reikalavimas
6.14.1.	Po i.VAZ modifikavimo turi būti užtikrintas korektiškas avarinių situacijų valdymas. Posistemio naudotojui atlikus neteisingą (neleidžiamą) komandą, nekorektiškai įvedus duomenis, integracijos arba kito sistemos nekorektiško veikimo atvejais, i.VAZ turi fiksuoti vykdymo rezultatus ir atitinkamas teises turinčiam naudotojui rodyti vykdymo rezultatus ir atitinkamus klaidos pranešimus bei nustatyti periodiškumu pakartotinai vykdyti nustatytus veiksmus (pvz., integracijų vykdymo).
6.14.2.	Atkūrimo reikalavimai yra nustatyti Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatais, patvirtintais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2005 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-197 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ bei atliekami naudojant rezervinio kopijavimo metu suformuotas duomenų kopijas pagal 6.5 dalies reikalavimus.
6.14.3.	Sugadintų bei prarastų i.VAZ duomenų atstatymą, kai incidento priežastis yra TIEKĖJO pateiktos (įdiegtos) priemonės (programinė įranga, sukurta duomenų bazė, įdiegta technologija ir pan.) netinkamas veikimas arba jos neveikimas, TIEKĖJAS atlieka savo lėšomis arba iš savo lėšų padengia su duomenų atstatymu susijusias išlaidas. Be to, kompensuoja UŽSAKOVO patirtus nuostolius, atsiradusius dėl šių sugadintų arba prarastų duomenų.

7. Reikalavimai kūrimui ir diegimui

7.1. Reikalavimai testavimui

Numeris	Reikalavimas
7.1.1.	Testavimas negali būti vykdomas su realiais duomenimis, išskyrus būtinus atvejus, suderintus su UŽSAKOVU, kurių metu naudojamos organizacinės ir techninės duomenų saugumo priemonės, užtikrinančios realių duomenų saugumą. Organizacinės ir techninės duomenų saugumo priemonės turi būti nustatytos informacijos rizikos analizės ataskaitoje.
7.1.2.	i.VAZ eFTI vartų kūrimo, testinė, vertinimo (demo) ir gamybinės aplinkos turi būti atskirtos.
7.1.3.	TIEKĖJAS kartu su UŽSAKOVU PROJEKTO metu sukurtą i.VAZ eFTI vartų sprendinį ar atskiras dalis (modulius) privalo visų pirma išbandyti testinėje aplinkoje ir tik po to pagal UŽSAKOVO patvirtintas versijų valdymo ir pakeitimų procedūras įdiegti vertinimo (demo) / gamybinėje aplinkoje.
7.1.4.	TIEKĖJAS sukurtą i.VAZ eFTI vartų sprendinį ar atskiras dalis privalo UŽSAKOVUI pateikti diegti gamybinėje aplinkoje tik prieš tai jas išbandęs testinėje aplinkoje, užtikrindamas, kad diegiama programinė įranga yra be kenksmingo programinio kodo, neautorizuotos prieigos galimybių ir / ar kitų pažeidžiamumų. Tai turi būti patvirtinta TIEKĖJO atsakingų asmenų.
7.1.5.	Testavimo metu turi būti patikrintas optimalus i.VAZ eFTI vartų funkcijų veikimas, apimant, tačiau neapsiribojant šiais klausimais: • Ar yra tenkinami visi SUTARTYJE, šioje specifikacijoje ir i.VAZ naujų komponentų techninėje dokumentacijoje keliama reikalavimai; • Ar i.VAZ naujų komponentų proceso seka atitinka suderintą detalios analizės metu; • Ar skirtingas teises turintys vidiniai ir išoriniai naudotojai gali atlikti jiems pagal teises leidžiamas atlikti funkcijas; • Ar vidiniai ir išoriniai naudotojai negali matyti ar tvarkyti daugiau duomenų nei priklauso pagal jų turimas teises; • Ar galimybė, vidiniams ir išoriniams naudotojams atlikti numatytas operacijas, yra tinkamai dokumentuota; • Ar vidinių ir išorinių naudotojų atliekamos operacijos yra tinkamai fiksuojamos; • Ar užtikrinamas įvestos elektroninės informacijos tikslumas, užbaigtumas ir patikimumas.
7.1.6.	Testavimo metu turi būti atlikti šie bandymai (testai): • TIEKĖJO atliekamas vidinis i.VAZ naujų komponentų funkcijų testavimas, apimantis visų lygių (modulinį, sisteminių, integracinį (i.MAS ribose bei apimant kitų šaltinių duomenų panaudojamumą)) ir skirtingų tipų (funkcinį, nefunkcinį, struktūrinį) testavimus, įskaitant TIEKĖJO vidinį testavimą UŽSAKOVO testinėje aplinkoje. • i.VAZ eFTI vartų funkcijų integracinis testavimas, apimantis žiniatinklio paslaugų (angl. <i>web service</i>) ir integracijos su kitomis IS ar registrais testavimą (atliekamas TIEKĖJO kartu su UŽSAKOVU); • i.VAZ eFTI vartų apkrovos ir greitaveikos testavimas (naudotojai gali būti prilyginami automatiškai generuojamoms užklausoms) bei apkrovos ir greitaveikos rodiklių vertinimas gamybinėje arba testinėje, arba vertinamojoje aplinkoje (bandomosios eksploatacijos ir kokybės garantijos etapo metu su realiais naudotojais) (atliekamas TIEKĖJO atsižvelgiant į apkrovai ir greitaveikai keliamus reikalavimus bei paruošiant automatines priemones ar sprendinius PASLAUGOS dalies etapo Nr. 1.6. priėmimo testavimo metu, testavimo plane ir metodikoje numatytoje aplinkoje bei įrankiais); • i.VAZ eFTI vartų funkcijų priėmimo testavimas (atliekamas UŽSAKOVO, TIEKĖJAS

Numeris	Reikalavimas
	turi dalyvauti priėmimo testavimo metu ir ištaisyti UŽSAKOVO identifikuotas klaidas); - i.VAZ eFTI vartų funkcijų atsparumo įsilaužimams testavimas atliekamas: - TIEKĖJO, paskutinės PASLAUGOS dalies etapo Nr. 1.6. priėmimo testavimo metu, Testavimo plane ir metodikoje numatytoje aplinkoje bei įrankiais – siekiant užtikrinti, kad TIEKĖJAS sukurtų ir įdiegtų pakankamai saugius sprendimus; - nepriklausomo tiekėjo (jį UŽSAKOVAS užsako savarankiškai) – patikrinti, ar TIEKĖJO įdiegtas sprendimas yra pakankamai saugus. Nepriklausomam TIEKĖJUI nustatčius pažeidžiamumus, TIEKĖJAS juos turi ištaisyti ir pakartotinai patikrinti.
7.1.7.	TIEKĖJAS su UŽSAKOVU suderina Testavimo planą ir metodiką (pradinę Testavimo plano ir metodikos versiją pateikia UŽSAKOVAS) iki pirmos PASLAUGOS dalies vidinio testavimo pradžios.
7.1.8.	Kiekvieno testavimo atveju TIEKĖJAS parengia ir su UŽSAKOVU suderina vidinio ir priėmimo testavimo ataskaitas, kuriose būtų nurodyta testavimo laikotarpis, testavimo apimtis, testavimo aplinka, testavimą atlikę asmenys, fiksuotų incidentų informacija (aprašas, kritiškumas, numatoma ištaisyimo data)
7.1.9.	TIEKĖJAS turi sukurti / sukonfigūruoti UŽSAKOVO testavimui skirtą testinę aplinką. Testinė aplinka sukuriamą: - TIEKĖJAS dokumentuoja reikalavimus UŽSAKOVO testinei aplinkai nurodydamas reikalingas integracijas su kitomis IS bei registrais; - TIEKĖJAS pateikia testinės aplinkos instaliacijos paketą užtikrindamas suderinamumą su automatinio diegimo sprendimais; - TIEKĖJAS paruošia testavimo duomenis; - Esant poreikiui TIEKĖJAS atlieka konfigūracinius nustatymus UŽSAKOVO testinėje aplinkoje bei užtikrina kitas būtinas sąlygas testavimams atlikti.
7.1.10.	TIEKĖJO vidinio testavimo pabaigos ir priėmimo testavimo pradžios sąlygos: - Turi būti TIEKĖJO parengti ir su UŽSAKOVU suderinti testavimo scenarijai. Testavimo scenarijai turi būti aiškūs ir išsamūs, t. y. parengti taip, kad juos galima būtų įvykdyti be papildomų dokumentų pagalbos ar veiklos specialistų konsultacijų; - Turi būti TIEKĖJO paruošti PASLAUGOS dalių testinių duomenų rinkiniai; - Turi būti parengta UŽSAKOVO testavimui skirta testinė aplinka. - Turi būti TIEKĖJO atliktas visų PASLAUGOS dalių vidinis testavimas ir ištaisytos visos jo metu identifikuotos klaidos; - Turi būti TIEKĖJO parengtos ir su UŽSAKOVU suderintos visų PASLAUGOS dalių vidinio testavimo ataskaitos.
7.1.11.	Priėmimo testavimo pabaigos ir i.VAZ eFTI vartų funkcijų (ar jų grupių – darbo paketų) perdavimo į bandomąją eksploataciją sąlygos: - Turi būti atlikti PASLAUGOS dalių visi nurodyti i.VAZ bandymai (testai) pagal visus suderintus PASLAUGOS dalių testavimo scenarijus; - PASLAUGOS dalies priėmimo testavimas pagal atitinkamą scenarijų laikomas sėkmingai užbaigtu, jei to scenarijaus visi žingsniai įvykdyti sėkmingai ir tenkina nustatytus vertinimo kriterijus, t. y. kiekvieno atlikto scenarijaus žingsnio laukiamas rezultatas atitinka i.VAZ eFTI vartų funkcijų gautą rezultatą. Kitu atveju fiksuojamos klaidos; - Visos kritinės, didelės ir vidutinės klaidos turi būti išspręstos; - Likusios mažos klaidos, kurios neturi įtakos testavimo rezultatų priėmimui, bus TIEKĖJO išspręstos iki bandomosios eksploatacijos etapo pabaigos;

Numeris	Reikalavimas
	Turi būti TIEKĖJO parengtos ir su UŽSAKOVU suderintos visų PASLAUGOS dalių priėmimo testavimo ataskaitos.
7.1.12.	Iki paskutinės PASLAUGOS dalies etapo Nr. 1.6 bandomosios eksploatacijos pabaigos, bet ne vėliau kaip 1 mėn. iki PROJEKTO pabaigos turi būti atlikti i.VAZ eFTI vartų apkrovos ir greitaveikos bei atsparumo įsilaužimams testavimai (vertinimai), TIEKĖJO parengtos ir su UŽSAKOVU suderintos apkrovos ir greitaveikos bei atsparumo įsilaužimams testavimo (vertinimo) ataskaitos, kuriose pateiktos rekomendacijos dėl tinkamo i.VAZ eFTI vartų apkrovos ir greitaveikos lygio pasiekimo, atsparumo įsilaužimams ir saugumo reikalavimų įgyvendinimo.
7.1.13.	Priėmimo testavimo metu identifikuoti incidentai klasifikuojami: - Kritinė klaida – i.VAZ eFTI vartų funkcijų ar atskiros dalies veikimas blokuojamas arba nutrūksta, naudotojas negali vykdyti numatytų būtinų funkcijų ir nežinomas joks kitas alternatyvus funkcijos vykdymas; - Didelė klaida – nuolat pasikartojanti i.VAZ eFTI vartų funkcijų ar atskiros dalies veikimo klaida, dėl kurios i.VAZ eFTI vartų funkcijų veikimas tampa nestabilus ir (ar) nesaugus ir kuri kliudo naudotojui vykdyti būtinas funkcijas, tačiau yra žinomas alternatyvus funkcijos vykdymas, taip pat, jei klaida yra susijusi su duomenų sauga; - Vidutinė klaida – retai pasikartojanti i.VAZ eFTI vartų funkcijų ar atskiros dalies veikimo klaida, kuri sukelia sunkumų naudotis i.VAZ eFTI vartų funkcijomis, bet nedaro įtakos veiklos proceso vykdymui, arba pastebimas nedidelis trūkumas ar defektas (nedidelis poveikis atitinkamam komponentui); - Maža klaida – nustatomi smulkūs i.VAZ eFTI vartų dokumentacijos trūkumai, nežymūs i.VAZ eFTI vartų funkcijų ar atskiros dalies veikimo arba grafinės naudotojo sąsajos neatitikimai i.VAZ dokumentacijai, netrukduojantys numatytam veiksmui atlikti.
7.1.14.	UŽSAKOVO veiklos ir testavimo specialistai testavime dalyvauja pagal savo kompetencijas.
7.1.15.	TIEKĖJAS turės užtikrinti, kad išorės įmonių ir organizacijų atstovai, dalyvaujantys i.VAZ eFTI vartų sprendimų testavime vertinimo aplinkoje turėtų galimybę tiesiogiai registruoti klaidas TIEKĖJO pasiūlytoje klaidų registravimo bei valdymo programinėje priemonėje. TIEKĖJAS turės atlikti šių klaidų vertinimą ir palaikyti atgalinį ryšį su išorės įmonių ir organizacijų atstovais bei UŽSAKOVU.
7.1.16.	Testavimo principai ir procedūros turi būti apibrėžtos ir suderintos su UŽSAKOVU PROJEKTO valdymo plane/testavimo plane ir / ar metodikoje. Juose turi būti numatyta, kad testavimo metu TIEKĖJAS privalo: - Dalyvauti testavime; - Pildyti klaidų registrą; - Šalinti testavimo metu identifikuotas klaidas ir trūkumus; - Atlikti pakartotinius (angl. <i>re-testing</i>) ir regresinius (angl. <i>regression</i>) testavimus; - Informuoti UŽSAKOVĄ apie klaidų šalinimo planus ir eigą; - Pildyti pakeitimų registrą bei dokumentuoti pakeitimus; - Teikti pagalbą ir konsultuoti testavime dalyvaujančius UŽSAKOVO atstovus bei testavime dalyvaujančias įmones ir organizacijas testavimo klausimais.

7.2. Reikalavimai bandomajai eksploatacijai

Numeris	Reikalavimas
7.2.1.	Visiems priimamiems i.VAZ eFTI vartų PASLAUGOS dalies etapams Nr. 1.1.-1.6 taikoma bandomoji eksploatacija, kuri trunka ne mažiau nei 1 mėnesį ir kuri skaičiuojama nuo PASLAUGOS dalies etapo pagrindinių funkcionalumų įdiegimo į gamybinę aplinką. UŽSAKOVO ir TIEKĖJO sutarimu bandomosios eksploatacijos laikas gali būti pailgintas jei

Numeris	Reikalavimas
	nustatomos klaidos arba sutrumpintas, jei nenustatoma klaidų. UŽSAKOVO ir TIEKĖJO sutarimu bandomoji eksploatacija gali būti vykdoma testinėje, arba vertinamojoje, arba gamybinėje aplinkoje.
7.2.2.	Bandomosios eksploatacijos metu TIEKĖJAS privalo taisyti mažas klaidas, registruotas ir neišspręstas priėmimo testavimo metu, ir klaidas, registruotas bandomosios eksploatacijos metu. Bandomoji eksploatacija negali būti laikoma baigta, jei TIEKĖJAS neištaisė visų priėmimo testavimo metu identifikuotų klaidų ir kritinių, didelių bei vidutinių klaidų, identifikuotų bandomosios eksploatacijos metu. Mažos klaidos, nustatytos ir neištaisytos bandomosios eksploatacijos metu, turi būti ištaisytos ne vėliau nei per 1 mėn. nuo kokybės garantijos pradžios. Jei nustatytais terminais klaidos neištaisomos, gali būti taikomos netesybės.
7.2.3.	Kai neįmanoma ištaisyti i.VAZ eFTI vartų funkcijų klaidų iki bandomosios eksploatacijos pabaigos, TIEKĖJO ir UŽSAKOVO sutarimu bandomosios eksploatacijos terminas gali būti pratęstas iki tol, kol bus ištaisytos 7.2.2 papunktyje nurodytos klaidos ir i.VAZ visa apimtimi atitiks nustatytus reikalavimus. Kai ištaisytos visos klaidos, bandomosios eksploatacijos terminas gali būti sutrumpintas.
7.2.4.	Atskirais atvejais, kai įdiegiami PASLAUGOS dalies elementai, kurie nuo jų įdiegimo momento negali būti eksploatuojami (dėl kitų susijusių UŽSAKOVO IS kūrimo ar modernizavimo rezultatų vėlavimo, dėl eFTI platformų ar kitų eFTI vartų neparuošimo eksploatacijai ir pan.), tuomet bandomoji eksploatacija UŽSAKOVO ir TIEKĖJO sutarimu atidedama iki realios tokio PASLAUGOS rezultato elemento eksploatavimo pradžios arba gali būti vykdoma vertinamojoje aplinkoje imituojant realius duomenis.
7.2.5.	I bandomosios eksploatacijos trukmę neįskaičiuojamas laikas, kai dėl i.VAZ esminių klaidų bandomoji eksploatacija PASLAUGOS rezultato elementui negalėjo vykti.
7.2.6.	Bandomosios eksploatacijos metu nustačius klaidas, kilusias dėl to, kad projektavimo ir programavimo metu TIEKĖJAS jų nenumatė, TIEKĖJAS nemokamai atlieka reikalingus taisymus.
7.2.7.	Bandomosios eksploatacijos metu identifikuoti incidentai klasifikuojami: • Kritinė klaida – i.VAZ naujų komponentų funkcijų veikimas blokuojamas arba nutrūksta, naudotojas negali vykdyti numatytų būtinų funkcijų ir nežinomas joks kitas alternatyvus funkcijos vykdymas; • Didelė klaida – nuolat pasikartojanti i.VAZ naujų komponentų funkcijų veikimo klaida, dėl kurios i.VAZ veikimas tampa nestabilus ir (ar) nesaugus ir kuri kliudo naudotojui vykdyti būtinas funkcijas, tačiau yra žinomas alternatyvus funkcijos vykdymas, taip pat, jei klaida yra susijusi su duomenų sauga; • Vidutinė klaida – retai pasikartojanti i.VAZ naujų komponentų funkcijų veikimo klaida, kuri sukelia sunkumų naudotis i.VAZ naujų komponentų funkcijomis, bet nedaro įtakos veiklos proceso vykdymui, arba pastebimas nedidelis trūkumas ar defektas (nedidelis poveikis atitinkamam komponentui); • Maža klaida – nustatomi smulkūs i.VAZ dokumentacijos trūkumai, nežymūs i.VAZ naujų komponentų funkcijų veikimo arba grafinės naudotojo sąsajos neatitikimai i.VAZ dokumentacijai, netrukduojantys numatytam veiksmui atlikti.
7.2.8.	TIEKĖJAS privalo, prieš perduodamas i.VAZ naujų komponentų sprendinį, UŽSAKOVUI pateikti galutinės dokumentacijos ir i.VAZ naujų komponentų funkcijų išeities kodo versijas.
7.2.9.	i.VAZ naujų komponentų perdavimo-priėmimo aktas nesurašomas anksčiau negu, kai programinė įranga yra sukurta, įdiegta, tinkamai veikia (užbaigta jos bandomoji eksploatacija), TIEKĖJAS perdavė visus PROJEKTO metu TIEKĖJO ir UŽSAKOVO suderintus ir patvirtintus galutinius rezultatus ir dokumentaciją. Iki galutinio i.VAZ naujų komponentų perdavimo-priėmimo akto TIEKĖJO ir UŽSAKOVO sutarimu gali būti surašomi dalinai atliktų darbų perdavimo-priėmimo aktai, (pvz.

Numeris	Reikalavimas
	surašant dalinai atliktų darbų perdavimo-priėmimo aktą nebaigus bandomosios eksploatacijos, būtų taikomas 80% SUTARTYJE nurodytos kainos koeficientas, o likusi 20% kainos dalis būtų apmokama pasirašius galutinį i.VAZ naujų komponentų perdavimo-priėmimo aktą).

7.3. Reikalavimai i.VAZ eFTI vartų naudotojų mokymams

Numeris	Reikalavimas
7.3.1.	Turi būti parengtas naudotojo vadovas i.VAZ eFTI vartų naudotojams (išoriniams naudotojams ir VMI darbuotojams). Naudotojo vadove turi būti detaliai aprašytos visos i.VAZ eFTI vartų funkcijos, pateiktos detalios žingsnis-po-žingsnio jų naudojimo instrukcijos su sisteminio lango vizualizacijomis, pavaizduotais naudotojų ir i.VAZ bendravimo procesais bei kita medžiaga. Naudotojo vadovas turi būti pateiktas UŽSAKOVUI skaitmeniniu redaguojamu formatu. TIEKĖJAS, prieš rengdamas naudotojo vadovą, turi su UŽSAKOVU suderinti naudotojo vadovo dalis, struktūrą ir pateikimo būdą.
7.3.2.	Turi būti parengtas sistemos (kiek tai susiję su naujai įdiegtomis i.VAZ funkcijomis) administratoriaus vadovas i.VAZ administratoriaus funkcijas atliekantiems VMI darbuotojams.
7.3.3.	Turi būti surengti praktiniai i.VAZ administravimo mokymai posistemio administratoriams (3 VMI darbuotojai). Mokymų tikslas – mokymo aplinkoje praktiškai apmokyti atsakingus VMI darbuotojus dirbti su naujais i.VAZ funkcionalumais, administruoti i.VAZ ir suteikti jiems pakankamai žinių konsultuoti kitus su i.VAZ dirbančius VMI darbuotojus.
7.3.4.	Turi būti surengti praktiniai naudojimosi i.VAZ mokymai vidiniams naudotojams (VMI darbuotojams) – dalyvių skaičius (10 imtinai) suderinamas detalios analizė metu. Mokymų tikslas – suteikti būtinas žinias praktiniam darbui su i.VAZ ir praktiškai apmokyti naudotis naujomis i.VAZ funkcijomis, būtinomis veiklos procesams užtikrinti. Mokymų trukmė, temos ir apimtis suderinama su UŽSAKOVU.
7.3.5.	Mokymai turi būti filmuojami, ir filmuota medžiaga perduota kartu su mokymų medžiaga UŽSAKOVUI.
7.3.6.	Mokymų medžiaga turi būti parengta lietuvių kalba, mokymai turi būti vedami lietuvių kalba.
7.3.7.	Mokymų medžiaga turi būti iliustruota i.VAZ naudotojo sąsajos paveikslais.
7.3.8.	Mokymų medžiagoje turi būti pateikti visi duomenys, reikalingi praktinėms užduotims atlikti, jei tokias užduotis bus numatyta vykdyti.
7.3.9.	TIEKĖJAS likus 1 mėn. iki mokymų pradžios, turi suderinti su UŽSAKOVU mokymo formatą ir pasirūpinti visa mokymams reikalinga įranga. Mokymai gali būti vykdomi VMI patalpose su VMI kompiuteriais arba nuotoliniu būdu suderintoje nuotolinių susitikimų ir video konferencijų organizavimo platformoje (pvz. Zoom, MS Teams ar kt.). UŽSAKOVAS gali neturėti TIEKĖJO mokymams naudotinos specifinės įrangos. Visas mokymams naudotinos įrangos poreikis / sąrašas UŽSAKOVU ir TIEKĖJO bus sudarytas PROJEKTO įgyvendinimo metu.
7.3.10.	Suderinus su UŽSAKOVU mokymai gali būti vedami nuotolinių susitikimų ir video konferencijų organizavimo platformose (pvz., Zoon / MS Teams Meeting ar kt.), tokiu atveju dalyvių skaičius negali būti ribojamas.
7.3.11.	Turi būti parengta i.VAZ naujų komponentų naudotojų (išorinių naudotojų – MM, vidinių naudotojų – VMI darbuotojų) nuotolinio mokymo medžiaga interaktyviu ir patogiu naudotojui būdu, pvz., vedlio principu, pateikiant filmuotus žingsnius su svarbiausiomis

Numeris	Reikalavimas
	instrukcijomis ar kitu su UŽSAKOVU suderintu būdu. Mokymo medžiagos dalis ir struktūrą TIEKĖJAS turi suderinti su UŽSAKOVU prieš rengiant medžiagą.

7.4. Reikalavimai funkcionalumų techninei priežiūrai

Numeris	Reikalavimas
7.4.1.	Funkcionalumų techninė priežiūra ³ vykdoma per 24 mėn. nuo paskutinio PASLAUGOS dalies perdavimo –priėmimo akto pasirašymo dienos ir apima šiuos elementus: 1. UŽSAKOVO nurodytų darbuotojų konsultavimas darbo su i.VAZ klausimais (iki 300 konsultacijų imtinai, pateiktų per VMI prie FM Pagalbos tarnybą 2. i.VAZ darbingumo atstatymas ir / ar duomenų koregavimas (tvarkymas), kai gedimo priežastis yra ne TIEKĖJO pateiktos programinės įrangos netinkamas veikimas arba jos neveikimas, įvykus IS darbo sutrikimams. Darbų apimtis iki 300 val. imtinai priežiūros teikimo laikotarpiui. 3. Smulkūs modernizavimo darbai, nereikalaujantys esminių projektinių sprendimų keitimo, ir konsultacijos, bendroje sumoje nereikalaujantys iš TIEKĖJO daugiau kaip 40 žmogaus darbo valandų per mėnesį (konsultaciją prilyginant 0,5 val. arba daugiau). Suderinus su UŽSAKOVU, per mėnesį neišnaudojus 40 valandų, likutį smulkaus modernizavimo darbams atlikti galima perkelti į kitą mėnesį. Suderinus su UŽSAKOVU, esant poreikiui atlikti pakeitimą, kurio apimtis didesnė nei 40 valandų, tokie darbai gali būti suskaidyti į 40 valandų darbo paketus ir jų vykdymas išdėstytas per kelis mėnesius t.y. modernizavimo darbų paketų atlikimą galima perkelti į kitą mėnesį.
7.4.2.	PASLAUGOS TIEKĖJAS paslaugų teikimo metu turi užtikrinti sistemos veiklos nenutrūkstumą, darbingumą, patikimumą, greitą atstatymą. Visi su i.VAZ bei duomenimis susiję veiksmai turi būti fiksuojami.
7.4.3.	Techninės priežiūros paslaugoms tiek UŽSAKOVAS, tiek TIEKĖJAS paskiria pagalbos vadovus bei pasitvirtina PASLAUGOS teikimo tvarką (techninės priežiūros ir kokybės garantijos paslaugų teikimo tvarka) iki bandomosios eksploatacijos pabaigos.
7.4.4.	PASLAUGOS elementai turi būti inicijuojami, apskaitomi ir analizuojami naudojant Pagalbos tarnybą (Service desk) pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių technologijų procesų valdymo taisykles, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2008 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. V-299 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių technologijų procesų valdymo taisyklių patvirtinimo“.
7.4.5.	Incidentų išorės užduotys (External Task) sprendžiamos pagal jų registravimo tvarką (pirmiausia sprendžiamos anksčiausiai užregistruotos užduotys), įvertinus jų kritiškumą. Esant gamybinei būtinybei, UŽSAKOVAS, suderinęs su TIEKĖJU, gali pakeisti užduoties sprendimo prioritetą.
7.4.6.	i.VAZ pakeitimai vykdomi, TIEKĖJUI formuojant ir pateikiant diegimo paketus (kartu su diegimo instrukcijomis).
7.4.7.	Atlikus i.VAZ modernizavimo darbus, būtinus PASLAUGAI atlikti, UŽSAKOVUI pateikiami TIEKĖJO ir UŽSAKOVO suderinti ir patvirtinti rezultatai, kuriuose turi būti užtikrinamas dokumentų versijavimas, pakeitimų fiksavimas ir pakeitimų aprašymas: • Duomenų modelis, duomenų struktūrų aprašymas, jeigu buvo keičiami

³ Pastaba. Funkcionalumų techninės priežiūros paslaugų kaštai turi būti įtraukti į bendrą PASLAUGOS kainą, už Funkcionalumų techninę priežiūrą nebus atskirai apmokama.

Numeris	Reikalavimas
	duomenų bazės objektai; • Funkcinis modelis, modulių aprašymas, jeigu buvo keičiamas modulio funkcionalumas; • Naudojimo instrukcija, jeigu buvo keičiamas modulio funkcionalumas; • Aktualizuotos integracijų dokumentų versijos; • Diegimo instrukcija; • Duomenų rinkinių tvarkymo / perkėlimo taisyklės ir nekoduota duomenų rinkinių tvarkymo / perkėlimo programinė įranga (pvz., „skript'ai“), jeigu keičiama duomenų rinkinių tvarkymo / perkėlimo programinė įranga; • Demontuojamų modulių / funkcionalumų / duomenų perkėlimo instrukcija ir nekoduota duomenų perkėlimo programinė įranga (pvz., „skript'ai“); • Duomenų tvarkymo ataskaita; • Administratoriaus instrukcija, jeigu tokia instrukcija turėjo būti keičiama; • Ištaisytų komponentų nekoduoti programiniai tekstai; • kiti UŽSAKOVO pagrįstai reikalaujami dokumentai.
7.4.8.	Visi rezultatai aktualizuojami ir pateikiami pagal UŽSAKOVO naudojamą SVN struktūrą ir vadovaujantis suderinta PASLAUGOS teikimo tvarka (techninės priežiūros ir kokybės garantijos paslaugų teikimo tvarka).
7.4.9.	Klaidos klasifikuojamos: kritinė klaida (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas (1) „Labai skubus“) – kai nustatyta klaida, dėl kurios i.VAZ naudotojas negali vykdyti numatytų būtinų funkcijų, ir nežinomas joks kitas alternatyvus šios funkcijos vykdymas; didelė klaida (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas (2) „Skubus“) – tai nuolat pasikartojanti IS veikimo klaida, dėl kurios IS veikimas tampa nestabilus ir (ar) nesaugus ir kuri kliudo IS naudotojui vykdyti būtinas funkcijas, tačiau yra žinomas alternatyvus funkcijos vykdymas; (c) kita klaida (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas (3) „Neskubus“) – IS veikimo klaida, dėl kurios IS naudotojas funkcijų vykdymą atlieka, tačiau jos atliekamos kitokiu nei įprastas nuoseklumu arba gautas rezultatas yra nevisas, arba gautas rezultatas nesutampa su rezultatu, gautu kitais būdais, arba galimi kai kurių parametrų reikšmių nukrypimai nuo nurodytų IS dokumentuose, arba pastebėti dokumentacijos netikslumai, arba sulėtėja IS veikimas, arba gali susidaryti grėsmė elektroninės informacijos saugai;
7.4.10.	Užregistravus incidento išorės užduotį Pagalbos tarnyboje (Service desk), TIEKĖJAS privalo išanalizuoti jam nukreiptą užduotį ir pateikti UŽSAKOVUI incidento sprendimo variantą ir preliminarų numatomą užduoties išsprendimo terminą.
7.4.11.	TIEKĖJAS privalo išspręsti incidento išorės užduotį pagal tokius grafikus: • Kritinės klaidos atveju ne vėliau kaip per 8 valandas; • Didelės klaidos atveju ne vėliau kaip per 24 valandas; • Kitais klaidos atvejais ne vėliau kaip per 72 valandas. • TIEKĖJAS konsultaciją privalo suteikti ne vėliau kaip per 8 valandas
7.4.12.	Incidento išorės užduoties išsprendimo laikas – laikas nuo užduoties nukreipimo per Pagalbos tarnybą (Service desk) TIEKĖJUI iki TIEKĖJO sprendimo pateikimo fakto įregistravimo Pagalbos tarnyboje (Service desk), priskyrus užduočiai statusą „Išspręsta“. Tik UŽSAKOVAS gali fiksuoti incidento išsprendimo faktą.

Numeris	Reikalavimas
7.4.13.	Ataskaitos apie išspręstas, uždarytas ir neišspręstas užduotis turi būti atnaujinamos ir pateikiamos kartą per mėnesį.
7.4.14.	Aukščiau nurodyti terminai ir paslaugos teikimo valandos terminai skaičiuojami pagal oficialiai nustatytas UŽSAKOVO darbo valandas (pirmadieniais-ketvirtadieniais – nuo 8:00 iki 17:00, penktadieniais – nuo 8:00 iki 15:45). Šie terminai netaikomi Kritinės klaidos atveju.
7.4.15.	Jei TIEKĖJO pateiktas sprendimas netenkina UŽSAKOVO, incidento išorės užduotis grąžinama TIEKĖJUI. Suderinus raštiškai su UŽSAKOVU terminai gali būti keičiami, pvz., kai analizės metu išaiškėja papildomos aplinkybės, reikalaujančios esminių incidento išorės užduoties formulavimo patikslinimų.
7.4.16.	TIEKĖJAS už kiekvieną pavėluotą valandą, suėjusią pasibaigus 7.4.11 papunktyje nurodytam TIEKĖJO įsipareigojimų terminui, šalinant incidentą ar suteikiant konsultaciją, moka UŽSAKOVUI 0,0006 %, o kritinės klaidos atveju už kiekvieną pavėluotą valandą – 0,005 % SUTARTIES kainos be PVM dydžio baudą. Bauda negali būti mažesnė nei 4 Eurų už darbo valandą, kritinės klaidos atveju – mažesnė nei 30 Eurų už darbo valandą. Baudų suma negali viršyti 5 procentų visos SUTARTIES kainos be PVM. Klaidos ir / ar trikties sprendimo, bei konsultacijos vėlavimo terminai fiksuojami akte, kurį pasirašo TIEKĖJO ir UŽSAKOVO atstovai. Jeigu TIEKĖJO atstovas nepagrįstai atsisako pasirašyti aktą, TIEKĖJAS pripažįsta, kad UŽSAKOVO užfiksuotas klaidos ir / ar trikties sprendimo, ar konsultacijos suteikimo vėlavimo terminas yra teisingas.
7.4.17.	Funkcionalumų techninės priežiūros vykdymo laikotarpiu PASLAUGOS teikimui UŽSAKOVAS: • Patikslina VMI informacinių išteklių grupių ir reikalingų teisių sąrašą (paslaugai teikti reikalingas prieigas prie Pagalbos tarnybos (Service desk) iš TIEKĖJO buveinės); • Kaip įmanoma greičiau pateikia TIEKĖJUI visą PASLAUGOS teikimui reikalingą informaciją.

7.5. Reikalavimai kokybės garantijai

Numeris	Reikalavimas
Bendrieji reikalavimai	
7.5.1.	Likus 20 darbo dienų iki PROJEKTO pabaigos abi ŠALYS susiderina PASLAUGOS teikimo tvarką (techninės priežiūros ir kokybės garantijos paslaugų teikimo tvarka) bei, esant poreikiui, atnaujina VMI informacinių išteklių grupių ir reikalingų teisių sąrašą, pateikia kitus reikalingus dokumentus. Kokybės garantijos rezultatai turi būti inicijuojami, apskaitomi ir analizuojami tik naudojant VMI prie FM Pagalbos tarnybą vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių technologijų procesų valdymo taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2008 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. V-299 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių technologijų procesų valdymo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis;
7.5.2.	Per 1 mėnesį nuo kokybės garantijos pradžios TIEKĖJAS turi išspręsti visas likusias bandomosios eksploatacijos metu identifikuotas mažas klaidas ir VMI prie FM Pagalbos tarnybos nukreiptas klaidas. Nustatytais terminais neišsprendus klaidų, gali būti taikomos netesybos.
7.5.3.	Visi veiksmai su i.VAZ IS bei duomenimis turi būti fiksuojami.
7.5.4.	Visos TIEKĖJO vykdyti perduodamos diegimo instrukcijos turi būti nekodautos ir turi būti galimybė peržiūrėti jų turinį prieš vykdymą.
7.5.5.	i.VAZ nekoduoti programiniai tekstai pateikiami kartu su visomis perkompiliavimui reikalingomis bibliotekomis.
7.5.6.	i.VAZ dokumentaciją kartu su programiniu kodu bei diegimo instrukcijomis TIEKĖJAS pagal UŽSAKOVO ir TIEKĖJO tarpusavyje suderintoje Kokybės garantijos teikimo tvarkoje nurodytas nuostatas kelia į SVN, išlaikant i.MAS posistemų (i.VAZ) diegimo proceso principus.
7.5.7.	Kartu su PASLAUGOS priėmimo – perdavimo aktu turi būti pateikta atskira suvestinė, kurioje nurodoma visa SVN saugoma PASLAUGOS teikimo metu pateikta ir suderinta dokumentacija, instaliaciniai paketai, programinis kodas, diegimo instrukcijos, ataskaitos ir kita su PASLAUGOS teikimu susijusi informacija.
7.5.8.	Paslaugos turi būti teikiamos taip, kad sukurta ir (ar) modernizuota programinė įranga (PASLAUGOS rezultatai) galėtų funkcionuoti realaus laiko režimu, tiek vykdant tokios programinės įrangos bandomąją eksploataciją, tiek jai taikant kokybės garantiją.
Privalomi pagrindiniai reikalavimai PASLAUGOS kokybei	
7.5.9.	PASLAUGOS kokybė turi atitikti PASLAUGAI keliamus reikalavimus, kurie numatyti PASLAUGOS techninėje specifikacijoje.
7.5.10.	Jeigu PASLAUGOS sudėtyje esanti programinė įranga negalės tinkamai veikti dėl to, kad TIEKĖJAS neįtraukė į PASLAUGOS kainą visų reikalingų su taikomosios programinės įrangos eksploatacija susijusių išlaidų už laikotarpį nuo SUTARTIES įsigaliojimo dienos iki PASLAUGOS rezultato elementų kokybės garantijos pabaigos, programinės įrangos veikimas bus atstatomas TIEKĖJO sąskaita.
7.5.11.	Jei PASLAUGOS rezultato elementų, kurių kokybės garantinius įsipareigojimus pagal SUTARTĮ vykdo vienas TIEKĖJAS, modernizavimą ir / ar plėtrą atliko kitas TIEKĖJAS, PASLAUGOS techninėje specifikacijoje turi būti numatyta, kad pastarajam pereina visi funkciškai glaudžiai tarpusavyje susijusių PASLAUGOS rezultato elementų kokybės garantiniai įsipareigojimai.

Numeris	Reikalavimas
7.5.12.	Tuo atveju, jeigu TIEKĖJAS atlieka bendrųjų i.MAS ir / ar kitų UŽSAKOVO informacinių sistemų dalių modernizavimą, TIEKĖJAS privalo perimti modernizuotų i.MAS ir / ar kitų UŽSAKOVO informacinių sistemų komponentų kokybės užtikrinimo garantiją ir klaidų taisymą bei savo sąskaita ištaisyti visas jo modernizuotų i.MAS ir / ar kitų UŽSAKOVO informacinių sistemų dalių klaidas, o jeigu dėl tokių klaidų būtų pažeistas i.MAS ir / ar kitų UŽSAKOVO informacinių sistemų saugumas, jam būtų taikomos sankcijos proporcingos patirtai žalai.
Privalomi pagrindiniai reikalavimai kokybės garantijai	
7.5.13.	Visiems PASLAUGOS rezultato elementams (sudėtinėms dalims pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą (toliau – Civilinį kodeksas), kuriems pagal Civilinį kodeksą būtų galimybė sutartiniu įsipareigojimu suteikti kokybės garantijos terminą, SUTARTIMI suteikiamas 24 mėnesių kokybės garantijos terminas, kurio pradžia laikoma paskutinio PASLAUGOS dalies perdavimo – priėmimo akto pasirašymo diena. PASLAUGOS rezultato elementams, kurie yra priimami anksčiau negu paskutinis PASLAUGOS rezultato elementas, nuo bandomosios eksploatacijos pabaigos iki bendros kokybės garantijos pradžios taip pat galioja kokybės garantija.
7.5.14.	Kokybės garantijos objektas yra visi PASLAUGOS rezultato elementai, kurie yra perduoti UŽSAKOVUI, t. y. pasirašytas atitinkamos PASLAUGOS dalies priėmimo–perdavimo aktas.
7.5.15.	Kokybės garantiniai įsipareigojimai negali būti skaidomi į atskirus garantinius įsipareigojimus atskiriems funkciškai glaudžiai tarpusavyje susijusiems PASLAUGOS rezultato elementams (pvz., programinės įrangos moduliams), tai taip pat reiškia, kad: • baziniam funkcionalumui (moduliams, užtikrinantiems kitų modulių sąveiką, aprūpinantiems pastaruosius reikiama informacija, leidžiantiems valdyti kitų modulių funkcionavimą ir pan.) garantiniai įsipareigojimai taikomi ne trumpiau nei vėliausiai pasibaigiantys garantiniai įsipareigojimai priklausomiems moduliams; • atlikus vieno susijusio PASLAUGOS rezultato elemento modernizavimus ar sukūrus naują glaudžiai susijusį PASLAUGOS rezultato elementą, kokybės garantija pratęsiama visiems glaudžiai susijusiems PASLAUGOS rezultato elementams.
7.5.16.	Jeigu naudojimosi PASLAUGOS rezultatu metu paaiškės, kad UŽSAKOVUI atitenkantis TIEKĖJO perduotas PASLAUGOS rezultatas neturi savybių, kurios būtinos tokiam PASLAUGOS rezultato elementui, kad jį būtų galima naudoti pagal PASLAUGOS dokumentacijoje ar SUTARTYJE numatytą paskirtį, TIEKĖJAS tokį PASLAUGOS rezultatą taiso savo lėšomis ir resursais.
7.5.17.	Jei TIEKĖJAS nesilaiko PASLAUGOS atlikimo terminų, kokybės garantijos terminas pratęsiamas laikotarpiui nuo pranešimo per Pagalbos tarnybą (Service Desk) nukreipimo TIEKĖJUI apie PASLAUGOS rezultato elemento trūkumą (klaidą / triktį) iki tokio PASLAUGOS rezultato elemento trūkumo pašalinimo momento, kai UŽSAKOVAS patvirtina tokio trūkumo (klaidos / trikties) pašalinimą.
Privalomi pagrindiniai reikalavimai kokybės garantijos PASLAUGOS atlikimo terminams	
7.5.18.	Teikdamas kokybės garantiją, TIEKĖJAS privalo kaip įmanoma greičiau patikslinti informaciją apie trikties ir / ar klaidos rimtumą bei apie preliminarų numatomą trikties ir / ar klaidos pašalinimo terminą.
7.5.19.	Klaidos klasifikuojamos: a. kritinė klaida (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas (1) „Labai skubus“)– kai nustatyta klaida, dėl kurios i.VAZ naudotojas negali vykdyti numatytų būtinų funkcijų, ir nežinomas

Numeris	Reikalavimas
	joks kitas alternatyvus šios funkcijos vykdymas; b. didelė klaida (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas (2) „Skubus“) – tai nuolat pasikartojanti IS veikimo klaida, dėl kurios IS veikimas tampa nestabilus ir (ar) nesaugus ir kuri kliudo IS naudotojui vykdyti būtinas funkcijas, tačiau yra žinomas alternatyvus funkcijos vykdymas; c. kita klaida (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas (3) „Neskubus“) – IS veikimo klaida, dėl kurios IS naudotojas funkcijų vykdymą atlieka, tačiau jos atliekamos kitokiu nei įprastas nuoseklumu arba gautas rezultatas yra nevisas, arba gautas rezultatas nesutampa su rezultatu, gautu kitais būdais, arba galimi kai kurių parametrų reikšmių nukrypimai nuo nurodytų IS dokumentuose, arba pastebėti dokumentacijos netikslumai, arba sulėtėja IS veikimas, arba gali susidaryti grėsmė elektroninės informacijos saugai.
7.5.20.	Klaidos / konsultacijos atvejams numatomi tokie įvykdymo terminai, skaičiuojant nuo klaidos nukreipimo / konsultacijos užsakymo, per VMI prie FM Pagalbos tarnybą TIEKĖJUI momento iki klaidos pašalinimo / konsultacijos suteikimo (bei pakeičiant VMI prie FM Pagalbos tarnyboje incidento statusą į „Išspręstas“): a. kritinės klaidos atveju – ne daugiau kaip 3 valandos. Jei per 3 valandas kritinės klaidos atvejo pašalinti nepavyksta, TIEKĖJAS UŽSAKOVUI padeda įvykdyti reikiamas funkcijas alternatyviomis priemonėmis. Tokiu atveju TIEKĖJAS kritinę klaidą įsipareigoja pašalinti per 8 darbo valandas, skaičiuojant nuo kritinės klaidos pirminio nukreipimo per VMI prie FM Pagalbos tarnybą TIEKĖJUI momento; b. didelės klaidos atveju – ne daugiau kaip 16 darbo valandų. Jei per 16 darbo valandų didelės klaidos atvejo pašalinti nepavyksta, TIEKĖJAS UŽSAKOVUI padeda įvykdyti reikiamą funkciją alternatyviomis priemonėmis. Tokiu atveju TIEKĖJAS didelės klaidos atvejį įsipareigoja pašalinti per 40 darbo valandų, skaičiuojant nuo didelės klaidos pirminio nukreipimo per VMI prie FM Pagalbos tarnybą TIEKĖJUI momento; c. kitos klaidos atveju – ne daugiau kaip 40 darbo valandų. Jei per 40 darbo valandų klaidos atvejo pašalinti nepavyksta, TIEKĖJAS UŽSAKOVUI padeda įvykdyti reikiamą funkciją alternatyviomis priemonėmis. Tokiu atveju TIEKĖJAS klaidos atvejį įsipareigoja pašalinti per 80 darbo valandų, skaičiuojant nuo kitos klaidos pirminio nukreipimo per VMI prie FM Pagalbos tarnybą TIEKĖJUI momento; d. konsultacijos atveju – TIEKĖJAS labai skubios konsultacijos atveju (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas – 1) įsipareigoja suteikti konsultaciją per 8 darbo valandas, skubios konsultacijos atveju (VMI prie FM Pagalbos tarnyboje registruoto incidento nukreiptos išorės užduoties prioritetas – 2) įsipareigoja konsultaciją suteikti per 40 darbo valandų. Konkretų konsultacijos suteikimo laiką nustato UŽSAKOVAS.
7.5.21.	Konkretūs terminai, apibrėžti 7.5.20 papunktyje, nustatomi sutartiniu įsipareigojimu pagal i.VAZ eksploataavimo poreikius ir sprendimo galimybes. Šie terminai skaičiuojami atsižvelgiant, kad i.VAZ veikimas numatytas 24 valandas per parą 7 dienas. Klaidų taisymo terminai yra parengti pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų saugos reikalavimus ir reikalavimus Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių sistemų bei taikomosios programinės įrangos kokybės garantijai ir priežiūros paslaugoms, patvirtintais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-390 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų saugos reikalavimų ir reikalavimų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Numeris	Reikalavimas
	informacinių sistemų bei taikomosios programinės įrangos kokybės garantijai ir priežiūros paslaugoms“. Jeigu bus keičiamas šis teisės aktas, tai galios naujojo teisės akto nustatyti kokybės garantijos metu taikomi klaidų taisymo terminai.
7.5.22.	TIEKĖJAS už kiekvieną pavėluotą valandą, suėjusią pasibaigus 7.5.20 papunktyje nurodytam TIEKĖJO įsipareigojimų terminui, šalinant klaidą ar suteikiant konsultaciją, moka UŽSAKOVUI 0,0006 %, o kritinės klaidos atveju už kiekvieną pavėluotą valandą – 0,005 % SUTARTIES kainos be PVM dydžio baudą. Bauda negali būti mažesnė nei 4 Eurų už darbo valandą, kritinės klaidos atveju – mažesnė nei 30 Eurų už darbo valandą. Baudų suma negali viršyti 5 procentų visos SUTARTIES kainos be PVM. Klaidos ir / ar trikties sprendimo vėlavimo terminai fiksuojami akte, kurį pasirašo TIEKĖJO ir UŽSAKOVO atstovai. Jeigu TIEKĖJO atstovas nepagrįstai atsisako pasirašyti aktą, TIEKĖJAS pripažįsta, kad UŽSAKOVO užfiksuotas klaidos ir / ar trikties sprendimo vėlavimo terminas yra teisingas.
7.5.23.	Jei klaida nepašalinama per 7.5.20 papunktyje nurodytą terminą, baudą TIEKĖJAS sumoka UŽSAKOVUI mokėjimo pavedimu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo UŽSAKOVO raštu pateikto reikalavimo gavimo dienos.
7.5.24.	TIEKĖJUI pagal pirkimo SUTARTį pritaikytų sankcijų sumos negali būti dengiamos iš TIEKĖJUI pagal SUTARTį priklausančių gauti sumų;
7.5.25.	Baudos sumokėjimas neatleidžia TIEKĖJO nuo pareigos pašalinti klaidą.
7.5.26.	TIEKĖJAS privalo nedelsdamas atstatyti i.VAZ veikimą, įvykus klaidoms, susijusioms su naujai diegiamais funkcionalumais. Tokios klaidos klasifikuojamos kaip kritinės.

7.6. Duomenų saugos ir informacijos konfidencialumo reikalavimai

Numeris	Reikalavimas
7.6.1.	Jeigu PASLAUGOS vykdymo metu TIEKĖJUI bus būtina tvarkyti realius duomenis, TIEKĖJAS ir UŽSAKOVAS turės pasirašyti UŽSAKOVO Duomenų tvarkymo sutartį. TIEKĖJUI bus sudarytos sąlygos susipažinti su Duomenų tvarkymo sutarties tekstu ir teikti pasiūlymus dėl šios sutarties sąlygų. TIEKĖJAS turės teisę tvarkyti realius duomenis tik po Duomenų tvarkymo sutarties pasirašymo.
7.6.2.	i.VAZ turi būti įgyvendintos kontrolės priemonės, užtikrinančios perduodamų ar gaunamų duomenų vientisumą ir konfidencialumą, kad duomenys nebuvo iškraipyti ar neleistinai atskleisti jų perdavimo metu.
7.6.3.	i.VAZ kūrimas ir techninė priežiūra, įskaitant ir patį kuriamą posistemį, turi atitikti nustatytus valstybės IS kūrimo, plėtros, techninės priežiūros informacijos saugos reikalavimus, kurie taikomi pirmos kategorijos valstybės IS. TIEKĖJAS turi užtikrinti i.VAZ tvarkomų duomenų saugą, vadovaudamasis šiame punkte nurodytu ir žemiau išvardytais teisės aktais: 7.6.3.1. Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; 7.6.3.2. Lietuvos standartu LST ISO/IEC 27002, LST ISO/IEC 27001; 7.6.3.3. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu; 7.6.3.4. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu; 7.6.3.5. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymu; 7.6.3.6. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES)

Numeris	Reikalavimas
	2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas); 7.6.3.7. Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“; 7.6.3.8. Techniniais valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1V-832 „Dėl techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų patvirtinimo“; 7.6.3.9. Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatais, patvirtintais Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2005 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-197 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ (2020 m. vasario 10 d. įsakymo Nr. V-57 redakcija); 7.6.3.10. Kitais duomenų saugą reglamentuojančiais Europos Sąjungos, Lietuvos Respublikos bei UŽSAKOVO teisės aktais.
7.6.4.	PASLAUGOS vykdymui TIEKĖJO darbuotojams prieiga suteikiama tik iš UŽSAKOVO tam tikslui paruoštų darbo vietų per VMI įdiegtą Administratorių veiksmų kontrolės sistemą (AVKS), vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių sistemų naudotojų administravimo taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių sistemų naudotojų administravimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis (toliau – Naudotojų administravimo taisyklės). Nuotoliniai prisijungimai gali būti leidžiami tik atitinkamais teisės aktais bei Naudotojų administravimo taisyklėmis nustatyta tvarka.
7.6.5.	Visi sukurti ar modernizuoti programiniai moduliai, susiję su i.VAZ (eFTI vartų) kūrimu, plėtra ir/ ar technine priežiūra, į gamybinę i.VAZ aplinką turės būti diegiami vadovaujantis UŽSAKOVO patvirtinta versijų ir pakeitimų valdymo procedūromis.
7.6.6.	i.VAZ (eFTI vartai) turi būti apsaugotas nuo pagrindinių per tinklą vykdomų atakų: SQL įskverbties (angl. <i>SQL injection</i>), įterptinių instrukcijų atakų (angl. <i>Cross-site scripting</i>), atkirtimo nuo paslaugos (angl. <i>DOS</i>), paskirstyto atsisakymo aptarnauti (angl. <i>DDOS</i>). Pagrindinių per tinklą vykdomų atakų sąrašas skelbiamas Atviro tinklo programų saugumo PROJEKTO (angl. <i>The Open Web Application Security Project (OWASP)</i>) interneto svetainėje www.owasp.org.
7.6.7.	Sukūrus i.VAZ eFTI vartus ar atlikus esminį sukurtos i.VAZ komponentų keitimą, po kurio šių komponentų kokybės garantija pereina TIEKĖJUI, TIEKĖJAS turi užtikrinti i.VAZ komponentų atsparumą įsilaužimui. TIEKĖJAS tokiu atveju privalo atlikti atsparumo įsilaužimui vertinimą ir jo rezultatų ataskaitą pateikti UŽSAKOVUI. TIEKĖJAS privalo pašalinti visus trūkumus, kuriuos nustatė pats, taip pat, kuriuos nustatė UŽSAKOVAS ar nepriklausomas atsparumo įsilaužimui vertinimo paslaugų tiekėjas.
7.6.8.	i.VAZ naudotojų veiksmų žurnalinių įrašų valdymas turi būti realizuotas, naudojant i.MAS naudotojų veiksmų auditavimo komponentą ir jo specifiкуotus bei realizuotus sprendimus, skirtus duomenims fiksuoti, išlaikant audituojamų duomenų struktūrą. Turi būti fiksuojami ir perduodami tinkamu formatu i.MAS auditavimo komponentui šie įrašai: • posistemio ir / ar jo elementų, įskaitant audito funkciją, įjungimas ir išjungimas ar perkrovimas;

Numeris	Reikalavimas
	- sėkmingi ir nesėkmingi bandymai prisijungti ir atsijungti; - visi naudotojų vykdomi veiksmai, apimant veiksmus su duomenimis, naudotojų ar jų grupių bei administratorių teisių naudotis posistemio ištekliais pakeitimus, posistemio parametrų, laiko ir / ar datos pakeitimus ir kitus veiksmus; - kiti VMI prie FM nurodyti įrašai apie elektroninės informacijos saugai svarbius įvykius. Detalios analizės metu, paaiškęjus, kad dėl eFTI vartų koncepcijos būtinas naudotojų atliekamų veiksmų auditavimo sprendimo išplėtimas, jis turi būti papildytas.
7.6.9.	TIEKĖJAS, pradėdamas teikti i.VAZ kūrimo paslaugas, turi atlikti posistemio informacijos saugumo rizikos analizę, siekdamas apibrėžti aplinką, kurioje posistemis veikia ar veiks, išsiaiškinti galimas grėsmes ir pažeidžiamumus, nustatyti informacijos saugumo rizikas. Informacijos saugumo rizikos analizė turi būti atliekama ir po posistemio sukūrimo ar atlikus esminius posistemio ar jos atskirų modulių pakeitimus. Informacijos saugumo rizikos analizės rezultatai turi būti pateikti informacijos saugumo rizikos analizės ataskaitoje. Rizikos vertinimo metu turi būti: - nustatytos grėsmės ir pažeidžiamumai, galintys turėti įtakos i.VAZ tvarkomos informacijos saugumui (įskaitant kibernetinį saugumą); - atliktas grėsmių ir pažeidžiamumų įvertinimas; - įvertintos grėsmių tikimybės ir jų poveikis (pasekmės); - nustatytas rizikos lygis; - įvertintos rizikos ir parinktos rizikos valdymo priemonės. Rizikų vertinimo ataskaitoje turi aprašyta: - rizikos vertinimo apimtis (objektas); - nurodyta metodika, kuria vadovaujantis buvo atliktas informacijos saugumo rizikos vertinimas; - grėsmės ir pažeidžiamumai bei jų įvertinimas; - grėsmių tikimybės (turi būti išdėstytos prioriteto tvarka pagal svarbą, kuri nustatoma atsižvelgiant į atliktą rizikos vertinimą); - įvertintas grėsmių poveikis (pasekmės); - rizikų nustatymas (pateikiama detali rizikų vertinimo lentelė); - priimtinos ir nepriimtinos rizikos sąrašas; - liekamosios rizikos sąrašas; rizikos valdymo priemonės, pašalinančios riziką arba sumažinančios riziką iki priimtino lygio.
7.6.10.	TIEKĖJAS galės vykdyti SUTARTĮ tik TIEKĖJO specialistams (komandos nariams) pasirašiusius Konfidencialumo pasižadėjimo formą, patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. V-284 „Dėl duomenų tvarkymo sutarties ir konfidencialumo pasižadėjimo“.
7.6.11.	Duomenų praradimo masto rodiklis (RPO) turi būti užtikrintas – 0 (nulis).
7.6.12.	TIEKĖJAS privalo atlyginti informacijos neteisėto paviešinimo nuostolius
7.6.13.	TIEKĖJAS turi užtikrinti ir garantuoti, kad TIEKĖJO darbuotojai, kurie atliks PASLAUGĄ, saugos paslapyje viešai neskelbtiną informaciją tiek PASLAUGOS teikimo metu, tiek pasibaigus SUTARČIAI, tiek pasibaigus TIEKĖJO darbuotojų darbo ar kitokiems santykiams su TIEKĖJU;
7.6.14.	TIEKĖJUI ir jo darbuotojams, pažeidusiems i.VAZ ir su i.VAZ susijusių kitų VMI IS informacijos saugumo (konfidencialumo, vientisumo ir prieinamumo) reikalavimus, gali

Numeris	Reikalavimas
	būti taikoma Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta atsakomybė.
7.6.15.	PASLAUGOS atlikimo metu turi būti vadovaujamasi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“ ir kitų teisės aktų nuostatomis.
7.6.16.	i.VAZ eFTI vartuose turi būti įgyvendintos įvestos elektroninės informacijos tikslumo, užbaigtumo ir patikimumo tikrinimo priemonės.
7.6.17.	TIEKĖJAS privalo: • neskleisti ir neperduoti kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims iš UŽSAKOVO gautos informacijos, užtikrinti tinkamą jos saugą, laikyti ją paslapyje net pasibaigus pirkimo SUTARTIES galiojimui; • apie informacijos paskleidimo ar perdavimo kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims faktą nedelsiant ir jei įmanoma, praėjus ne daugiau kaip 24 valandoms nuo galimo informacijos saugumo incidento nustatymo, informuoti UŽSAKOVĄ el. p. duomeniu_sauga@vmi.lt ir imtis visų būtinų veiksmų užkirsti kelią tolesniam informacijos paskleidimui.
7.6.18.	TIEKĖJAS turi užtikrinti ir garantuoti, kad TIEKĖJO darbuotojai, kurie atliks PASLAUGĄ, bus supažindinti su Informaciniu pranešimu apie paslaugų / prekių teikėjų darbuotojų asmens duomenų tvarkymą (su pranešimo forma galima susipažinti https://www.vmi.lt/evmi/documents/20142/837401/PASLAUGU+PREKIU+TEIKEJU+DARBUOTOJU+ASMENS+DUOMENU+TVARKYMAS.pdf). Supažindinimas privalo būti atliktas iki PASLAUGOS teikimo pradžios.
7.6.19.	TIEKĖJO pasitelktas informacijos saugumo ekspertas (-ai) privalo vertinti, ar SUTARTIES vykdymo metu TIEKĖJAS priimami sprendimai atitinka informacijos saugumo reikalavimus.
7.6.20.	TIEKĖJAS, atlikęs PASLAUGĄ, privalo pateikti galutinę saugumo būklės analizę, kurioje turi būti nurodyta, kokiomis konkrečiais priemonėmis įgyvendinti viešojo pirkimo metu kelti informacijos saugumo reikalavimai, kokie pažeidžiamumai nustatyti ir kaip jie buvo pašalinti, ar buvo PASLAUGOS teikimo metu užfiksuota informacijos saugumo incidentų, jeigu taip, tai kokie konkrečiai incidentai buvo užfiksuoti ir kokios priemonės buvo parinktos jiems suvaldyti bei kita su informacijos sauga susijusi informacija.
7.6.21.	Audituojamų įrašų laiko žymos turi būti sinchronizuotos ne mažiau kaip vienos sekundės tikslumu ir turi būti naudojami mažiausiai 2 laiko sinchronizavimo šaltiniai.
7.6.22.	Kiekvienas fiksuojamas įrašas turi apimti šiuos duomenis: veiksmą atlikusio naudotojo vardą (prisijungimo identifikatorių), atliktą veiksmą (turi būti fiksuojamas naudotojo sąsajoje atliktas veiksmas), su kokio asmens (-ų) duomenimis atliktas veiksmas, objekto, su kuriuo atliktas veiksmas, identifikatorių, naudotojo įvestą asmens duomenų naudojimo tikslą, įvykio rūšį / pobūdį, veiksmo arba įvykio datą ir tikslų laiką, įvykio rezultatą ir kitą informacijos saugai svarbią informaciją (suderintą su VMI).
7.6.23.	Turi būti užtikrinamas saugių protokolų ir (arba) slaptažodžių naudojimas, kai duomenys perduodami išoriniais duomenų perdavimo tinklais, užtikrinant i.MAS taikomų sprendimų integralumą ir vientisumą.
7.6.24.	Visi VMI IS naudotojų administravimo, informacijos ir duomenų saugumo reikalavimai, taikomi TIEKĖJUI, yra taikomi ir jo subrangovams.
7.6.25.	TIEKĖJO darbuotojams draudžiama savavališkai atlikti UŽSAKOVO IS diegimus bei

Numeris	Reikalavimas
	kitokius UŽSAKOVO IS konfigūravimo darbus.
7.6.26.	i.VAZ eFTI vartų kiekvienas naudotojas turi būti unikaliam identifikuojamas ir autentifikuojamas. Naudotojų autentifikavimas, autorizavimas ir naudotojų valdymas turi būti realizuotas vaidmenų (angl. <i>Role Based Access Control – RBAC</i>) pagrindu. Naudotojų kūrimas, autorizavimas, autentifikavimas ir teisių valdymas užtikrinamas naudojant i.MAS naudotojų administravimo komponentą ir realizuotus sprendimus, kurie apima: • vidinių naudotojų kūrimą; • naudotojų teisių reikalingų i.VAZ funkcijoms bei duomenų tvarkymui, nustatymą naudojant i.MAS realizuotą integraciją su TTVS; • išorinių naudotojų atstovavimo ir teisių priskyrimą, naudojantis i.MAS realizuotais sprendimais, įskaitant ESKIS išorinių naudotojų teisių kitose IS nustatymo sprendimus. TIEKĖJAS turi užtikrinti sprendimų integralumą su i.MAS realizuotais sprendimais; • išorinių naudotojų prisijungimas ir autentifikavimas vykdomas, naudojant ESKIS (Central authentication system (CAS)) ir i.MAS realizuotus sprendimus. Naudotojų perėjimas iš i.VAZ į kitą i.MAS posistemę ar kitą VMI IS, teikiančią e. paslaugas, neturi reikalauti papildomos autentifikacijos ir turi leisti vykdyti funkcijas, priklausančias nuo i.MAS posistemėse ir kitų VMI IS turimų teisių / rolių rinkinių bei suteiktų atstovavimų. i.VAZ ir CAS integracijoje turi būti užtikrintas naudotojo sesijos ir atstovavimo duomenų gavimas bei jų aktualizavimas CAS pusėje, vadovaujantis ESKIS ir CAS integracijos reikalavimais.
7.6.27.	i.VAZ naudotojų veiksmai turi būti fiksuojami naudotojo sąsajoje konkretų atliktą veiksmą atspindinčiais pavadinimais. Be to turi būti pateiktas detalus fiksuojamų veiksmų žinynas. Įvykiai, atlikti automatinio duomenų teikimo techninėmis priemonėmis, ir su jais susiję duomenys turi būti kaupiami įvykių žurnaluose su veiksmo esmę nurodančiais pavadinimais, kurie bus suderinti detalios analizės metu.
7.6.28.	i.VAZ naudotojo (vidinių naudotojų ir išorinių institucijų naudotojų) sąsaja turi būti papildyta duomenų tvarkymo priežasties įvedimo elementu, kuriame i.VAZ naudotojai turėtų galimybę nurodyti duomenų tvarkymo priežastį.
7.6.29.	TIEKĖJAS turi parengti, išbandyti ir VMI prie FM pateikti sukurto i.VAZ eFTI vartų veiklos atkūrimo planą. Jei nustatomi trūkumai, TIEKĖJAS turi juos pašalinti.
7.6.30.	i.VAZ eFTI vartų naudotojui neatliekant jokių veiksmų i.VAZ posistemyje ilgiau kaip 15 min., i.VAZ eFTI vartų taikomoji programinė įranga turi užsirašinti, kad toliau naudotis i.VAZ posistimi galima būtų tik naudotojui pakartotinai atlikus tapatybės nustatymo ir patvirtinimo veiksmus.
7.6.31.	Viešaisiais ryšių tinklais perduodamos i.VAZ elektroninės informacijos konfidencialumas turi būti užtikrintas, naudojant šifravimą.
7.6.32.	i.VAZ portalo ir viešųjų API tapatumo užtikrinimui turi būti naudojami patikimos tarnybos (angl. <i>Certificate authority</i>) išduoti sertifikatai. TIEKĖJAS užtikrina šių sertifikatų įsigijimą, kai negalimas esamų i.MAS tapatumo sertifikatų panaudojimas ar naudojami technologiniai sprendimai nustato kitas taikymo sąlygas.
7.6.33.	TIEKĖJO siūlomos paslaugos turi nekelti grėsmės nacionaliniam saugumui. UŽSAKOVAS sprendžia ar TIEKĖJO siūlomos paslaugos kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, įvertinęs kompetentingų institucijų pateiktą informaciją. Bus laikoma, kad TIEKĖJO siūlomos paslaugos kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra priėmusi sprendimą, patvirtinantį, kad ketinamas sudaryti sandoris neatitinka nacionalinio saugumo interesų vadovaudamasi Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu.

KŪRIMO REZULTATAI

Šie rezultatai taikomi etapams ir iteracijoms priklausomai nuo realizuojamų funkcionalumų apimtys, jų sudėtį suderinus su UŽSAKOVU.

VALSTYBĖS INFORMACINĖS SISTEMOS PRIVALOMŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Dokumento						
	kodas	pavadinimas	trumpas aprašymas	katalogo pavadinimas	subkatalogo pavadinimas	privalomumas kūrimas modernizavimas / priežiūra	rengėjas kūrimas modernizavimas / priežiūra
1.	R1	PROJEKTO paraiška	Pagal šablona	210_PROJEKTO valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO savininkas / nėra
2.	R2	PROJEKTO valdymo planas	Pagal šablona	210_PROJEKTO_valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
3.	R3	Suinteresuotų šalių registras	Pagal šablona	210_PROJEKTO valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
4.	R4	Rizikų registras	Pagal šablona	210_PROJEKTO_valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
5.	R5	PROJEKTO grafikas	Pagal šablona	210_PROJEKTO valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
6.	R6	Nenumatytų darbų užsakymo forma	Pagal šablona	210_PROJEKTO_valdymas		Pagal poreikį / pagal poreikį	PROJEKTO vadovas / už SUTARTį atsakingas asmuo
7.	R7	PROJEKTO valdymo susininkimų protokolai	Pagal šablona	210_PROJEKTO valdymas		Privalomas / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
8.	R8	Nenumatytų darbų / užsakymų / pokyčių sąvadas	Pagal šablona	210_PROJEKTO_valdymas		Pagal poreikį / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
9.	R9	Reikalavimų išpildymo matrica	Pagal šablona	210_PROJEKTO valdymas		Privalomas / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
10.	R10	Terminų žodynas	Pagal šablona	210_PROJEKTO_valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
11.	R11	Kokybės garantijos paslaugos teikimo tvarkos aprašas / Techninės priežiūros ir kokybės garantijos	[vadas (dokumento paskirtis, paslaugos apimtys, trumpinių lentelė, dokumento naudotojai, paslaugos teikimo laikas, kalba). - Šalių atsakomybės (Valstybinės mokesčių	210_PROJEKTO valdymas		Privalomas / privalomas	PROJEKTO vadovas / už SUTARTį atsakingas asmuo

		paslaugos teikimo tvarkos aprašas	inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) pagrindinės rolės ir atsakomybės, vykdytojo pagrindinės rolės ir atsakomybės). - Kokybės garantijos paslaugos valdymo ir vykdymo procedūros (incidentų valdymo procedūra (incidentų sprendimo etapai, incidentų sprendimo eiga), pakeitimų valdymo procedūra (pakeitimų vykdymo etapai ir veiksmai, pakeitimo proceso darbų užduotys), leidinių valdymo procedūra (aprašoma, kaip parengiami ir VMI prie FM pateikiami kokybės garantijos paslaugos teikimo rezultatų leidiniai (leidinio metaduomenys, leidinio pavadinimo sudarymas)), paslaugų perdavimo–priėmimo procedūra (paskirtis – apibrėžti, apibrėžti, kaip bus perduodamos ir priimamos suteiktos kokybės garantijos paslaugos), sutartyje numatytų sankcijų taikymo procedūra. - Komunikavimo procedūra (komunikavimo būdai, kontaktiniai asmenys). A Priedas. Darbo su VMI prie FM Pagalbos tarnybos taikomąja programine įranga tvarkos aprašas. B Priedas. Atliktų darbų protokolo (kokybės garantinių incidentų) forma. C Priedas. Susitarimo protokolo forma. D Priedas. Garantiniai objektai.			
12.	R12	Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinės sistemos ir / ar kitų valstybės informacinių išteklių priėmimo–perdavimo eksploatuoti aktas	210_PROJEKTO_valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
13.	R13	Valstybės informacinės sistemos perdavimo–priėmimo aktas	210_PROJEKTO_valdymas		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
14.	R14	Darbo grupių posėdžių protokolai	220_Analize_projektavimas	1_Protokolai	Privalomas / privalomas	Vykdytojas / už SUTARTI atsakingas asmuo

15.	R15	Naudotojų poreikių tyrimo ataskaita	Apklaustos rezultatų, naudotojų stebėjimo, interviu su naudotojais, „fokus grupių“ rezultatų ataskaitos ir kt. „Naudotojo kelionė“ – naudotojų poreikių tyrimo duomenų suvestinė.	220 Analizė projektavimas	2 Tinkamumas naudotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
16.	R16	Tikslinės naudotojų grupės aprašas	Pateikiami tipiniai grupės naudotojo bruožai, parametrai, poreikiai, kontekstas ir kt. Pavyzdį pateikia VMI prie FM.	220_Analizė_projektavimas	2_Tinkamumas_naudotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
17.	R17	Paslaugos schemos	Tai yra visos paslaugos planas, jos santykiai su kitomis sistemomis, kitų administracijos padalinių įsitraukimas ir kt. (ko naudotojas gali nematyti). Pavyzdį pateikia VMI prie FM.	220 Analizė projektavimas	2 Tinkamumas naudotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
18.	R18	Interaktyvus naudotojo sąsajos prototipas	Žemo detalumo prototipas – kuo mažesnis sąnaudomis sukurtas hipotezėms greitai patikrinti ar atmesti. Aukšto detalumo prototipas – turi atspindėti aktualią struktūrą ir turi būti sukurtas tikroviškas (realiai imituojantis sistemos veikimą) vaizdas. Prototipe neturėtų būti matomos pastabos, komentarai, paaiškinimai. Interakcijų detalumas: mygtuko interakcija; dinaminiai moduliai turi veikti tikroviškai, logiškai (išskleidžiamasis meniu (angl. dropdown), datos pasirinkimas ir pan.). Kartu su prototipu turi būti pateikta langų struktūra (angl. window flow diagram).	220_Analizė_projektavimas	2_Tinkamumas_naudotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
19.	R19	Svetainės medis / informacijos struktūra	Svetainės medžio schema – pateikiama sistemos naudotojo sąsajos puslapių struktūra. Informacijos struktūra funkcijų grupavimas, meniu struktūra, terminai. Pateikti sprendimai turi būti pagrįsti testavimo su naudotojais duomenimis. Taikoma tik išorinėms informacinėms sistemoms (toliau – IS).	220_Analizė_projektavimas	2_Tinkamumas_naudotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
20.	R20	Naudotojo sąsajos gairės	Dokumente paaiškinami naudotojo sąsajos principai, struktūra, reikalavimai ir naudojami šablonai, taisyklių aprašymas, estetika, stiliai, spalvos. Pavyzdį pateikia VMI prie FM.	220 Analizė projektavimas	2 Tinkamumas naudotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
21.	R21	Tinkamumo vertinimo ataskaita	Sistemą vertina nepriklausomas ekspertas (-ai). Tinkamumo vertinimas turi būti atliekamas, remiantis euristiniais J. Nielsen	220_Analizė_projektavimas	2_Tinkamumas_naudotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra

			kriterijais. Tyrimo planas ir uždaviniai turi būti dokumentuoti pagal Informacines visuomenės plėtros komiteto e. Paslaugų tinkamumo naudotojams metodikos priemonės pavyzdį.				
22.	R22	Dizaino komponentų biblioteka (UI) ir dizaino maketai	Pakartotinai naudojamų komponentų rinkinys, dizaino maketai. Rezultatas parengtas dizaino kūrimo sistemoje VMI prie FM programinėmis priemonėmis (Figma, Invisio, Adobe XD ar pan.) ir .pdf formatu. Pirminė versija turi būti parengta iki programavimo darbų pradžios. Komponentų bibliotekos galutinė versija turėtų būti parengta PROJEKTO pabangoje, kai užbaigti visų sistemos komponentų prototipų ar net jau ir suprogramuotų komponentų testavimai, vertinimai.	220_Analize_ projektavimas	2_Tinkamumas_nau dotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
23.	R23	Tinkamumo testavimo ataskaita	Testavimas atliekamas su naudotojais. Tinkamumo testavimo metodas ir laikas pasirenkamas pagal PROJEKTO poreikius iki programavimo pradžios. Pavyzdį gali pateikti ir VMI prie FM.	220_Analize_ projektavimas	2 Tinkamumas nau dotojams	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
24.	R24	Informacijos saugumo rizikos vertinimo ataskaita	Ataskaitoje apibūdinama aplinka, kurioje veikia ar veiks IS, išsiaiškinamos ir aprašomos galimos grėsmės ir pažeidžiamumai, nustatyti, vertinant informacijos saugumo rizikas.	220_Analize_ projektavimas		Privalomas * / pagal poreikį *	Vykdytojas / Vykdytojas
25.	R25	Nenumatytų darbų / užsakymų / pokyčių dokumentai		220_Analize_ projektavimas		Pagal poreikį / privalomas	Vykdytojas / Vykdytojas
26.	R26	Funkcinių reikalavimų dokumentas		220_Analize_ projektavimas		Privalomas / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
27.	R27	Techninė architektūra	Dokumente aprašoma: • Terminalai. • Bendra dalis (paskirtis, apžvalga). • Architektūros reikalavimai. • Architektūra, architektūros schema (programinės įrangos pjūvis, aplikacijų pjūvis, diegimo pjūvis). • Procedūros, duomenų bazių periodiniai darbai. • Fizinė infrastruktūra. • Infrastruktūros ryšiai (gali būti nuoroda į atskirą dokumentą).	220_Analize_ projektavimas		Pagal poreikį / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas

			• Duomenų modeliai, archyvavimas. • Naudotojų teises (gali būti nuoroda į atskirą dokumentą). • Standartinė programinė įranga. • Programinės bibliotekos. • Standartai ir protokolai. • Aplikacijos ir įrankiai. • Sauga (duomenų bazės, portalas, naudotojų autentifikacija ir autorizacija, kt.). • Ataskaitų architektūra.			
28.	R28	Duomenų struktūrų aprašymas (lentelių ryšių diagrama, lentelių, jų laukų, indeksų ir ryšių tarp lentelių aprašymai, lentelių vaizdų ir jų laukų aprašymai)	Valstybės informacinės sistemos / taikomosios programinės priemonės komponentų (modulių) hierarchijos schema, sąveika su kitais valstybės informacinės sistemos / taikomosios programinės priemonės komponentais (moduliais) ir kitomis valstybės informacinėmis sistemomis / taikomosiomis programinėmis priemonėmis, valstybės informacinės sistemos / taikomosios programinės priemonės komponentais (moduliais) realizuotų veiklos funkcijų aprašymai, algoritmai ir algoritmų schemas, valstybės informacinės sistemos / taikomosios programinės priemonės komponentų (modulių) naudojami duomenys, valstybės informacinės sistemos / taikomosios programinės priemonės komponentų (modulių) ekrano vaizdai (pagal poreikį). Planuojamų perduoti ryšio linijomis duomenų kiekių apskaičiavimas.	220_Analize_ projektavimas	Privalomas / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
29.	R29	Modulių aprašymas	• Modulio paskirtis. • Valstybės IS / kitų valstybės informacinių išteklių (toliau – KVII) komponentų (modulių) hierarchijos schema. • Sąveika su kitais valstybės IS / KVII komponentais (moduliais) ir kitomis valstybės IS / KVII. • Valstybės IS / KVII komponentais (moduliais) realizuotų veiklos funkcijų aprašymai, algoritmai ir algoritmų schemas. • Valstybės IS / KVII komponentų (modulių) naudojami duomenys. • Valstybės IS / KVII komponentų (modulių)	220_Analize_ projektavimas	Privalomas / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas

			ekrano vaizdai.				
30.	R30	Naudotojų teisių ir rolių aprašas	• Kodas. • Pavadinimas. • Detalus aprašymas (kokias funkcijas galima atlikti, turint priskirtą šią rolę). • Teisė į modulį. • Lenta / lentos, kurioje yra rolės / teisės su aprašymais.	220_Analize_ projektavimas		Privalomas / Pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
31.	R31	Integracijų specifikacijos	Aprašomos kuriamos / modernizuojamos sistemos integracijos, jų būdai, duomenų imtys, vykdymo sąlygos, technologiniai sprendimai integracijai užtikrinti, algoritmai.	220_Analize_ projektavimas		Pagal poreikį / Pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
32.	R32	Duomenų tvarkymo / perkėlimo ataskaita	Tvarkymui: • Trumpas tvarkomų duomenų aprašymas (incidento, kurio pagrindu buvo tvarkyti duomenys, numeris arba kitas pagrindžiantis faktas ir tvarkytų duomenų detalus aprašymas). • Tvarkytų duomenų rezultato detalus aprašymas (duomenų rinkinio pavadinimas, duomenų rinkinį sudaranti duomenų lentelė (-ės), duomenų lentelės įrašų tvarkymą aprašantys duomenys, duomenų lentelėse įterptų įrašų kiekis, duomenų lentelėse pakeistų įrašų kiekis, duomenų lentelėje (-ėse) pašalintų įrašų kiekis, duomenų rinkinio tvarkymo paketo pavadinimas, duomenų tvarkymo paketo paskelbimo vieta (VMI prie FM dokumentacijos versijavimo bei programines įrangos išėjties tekstų saugykla taikomojoje programinėje įrangoje „subversion“ (SVN) ar kita suderinta saugojimo vieta). Perkėlimui: • Importo / eksporto eiga (kokia programa vykdoma; kaip išskviečiama duomenų apsikeitimo programa; eksportuojant duomenis, duomenų perdavimo programai pateikiamas eksporto aprašo failas ir nurodomas failas, į kurį bus rašomi duomenys; importuojant duomenis, duomenų perdavimo programai pateikiamas importo aprašo failas ir importuojamų duomenų failas).	220_Analize_ projektavimas		Privalomas, jei buvo atliekamas duomenų tvarkymas ir / ar perkėlimas / Privalomas, jei buvo atliekamas duomenų tvarkymas ir / ar perkėlimas	Vykdytojas / Vykdytojas

			• Pateikiama duomenų failų struktūra. • Duomenų eksporto aprašas (nusako, kokie laukai turi būti eksportuojami ir kokia tvarka surašomi į failą. Eksporto apraše išvardijami laukai, sudarantys vieną eksporto failo eilutę. Taip pat eksporto apraše pateikiami duomenų įrašų atrinkimo kriterijai; nurodoma failo, kuris bus naudojamas importuojant, struktūra). • Duomenų importo aprašas.			
33.	R33	Informacinės sistemos veiklos testavimo planas	• Reikalingos programinės įrangos sąrašas. • Reikalingos techninės įrangos sąrašas. • IS techninių dokumentų sąrašas. • Veikimo atstatymo veiksmų eiliškumas.	220 Analizė projektavimas	Pagal poreikį / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
34.	R34	Nuostatų pakeitimo projektas	Turinį nustato teisės aktai.	220_Analize_ projektavimas	3_IS_nuostatai_spec ifikacija	Privalomas / pagal poreikį Vykdytojas / Vykdytojas
35.	R35	Specifikacijos pakeitimo projektas	Turinį nustato teisės aktai.	220 Analizė projektavimas	3 IS nuostatai spec ifikacija	Privalomas / pagal poreikį Vykdytojas / Vykdytojas
36.	R36	Administratoriaus vadovas	• Nuoroda į sistemos architektūros dokumentą. • Trumpas sistemos aprašymas. • Trumpas kiekvieno sistemos modulio aprašymas. • IS komponentų naudojimo pradžios instrukcija. • IS komponentų sustabdymo instrukcija. • IS komponentų stebėsenos aprašymas (pvz., Zabbix realizuotų sistemos veikimo stebėsenai skirtų formų aprašymas). • Reguliarių administratoriaus veiklų aprašymas. • IS integracijų stebėjimo, valdymo parašymas. • IS komponentų administravimo instrukcijos. • Nuorodos į gamintojų dokumentaciją.	220_Analize_ projektavimas	4 Instrukcijos	Privalomas / pagal poreikį Vykdytojas / Vykdytojas
37.	R37	Naudotojo vadovas	Pirminė naudotojo dokumentacijos versija, kurioje preliminarai aprašomos naudotojo vykdytinos funkcijos (siekiant patenkinti veiklos poreikius) ir jų eiliškumas.	220 Analizė projektavimas	4_Instrukcijos	Pagal poreikį / pagal poreikį Vykdytojas / Vykdytojas
38.	R38	Interaktyvi pagalba („on-line help“)	Interaktyviai įkeltas naudotojo vadovas arba sukurta programinė įranga / video medžiaga, naudotojui leidžianti suprasti, kaip atlikti norimą veiksmą.	220_Analize_ projektavimas	4_Instrukcijos	Pagal poreikį / Pagal poreikį Vykdytojas / Vykdytojas
39.	R39	Programų tekstai /	Visas nekompiliuotas programinis kodas	220 Analizė		Privalomas / Vykdytojas /

		nekodeuotos programinės priemonės	projektavimas		privalomas	Vykdytojas
40.	R40	Testavimo planas ir metodika	• Testavimo tikslas ir uždaviniai. • Testavimo principai. • Testavimo sąlygos. • IS aplinkos. • Šalių atsakomybės. • Testavimo apimtis. • Vidinio testavimo pradžios ir pabaigos kriterijai. • Pnėmimo testavimo pradžios ir pabaigos kriterijai. • Bandomosios eksploatacijos pradžios ir pabaigos kriterijai. • Testavimo scenarijų struktūra ir jų rengimo tvarka. • Vidinio testavimo tvarka. • Priėmimo (funkcinio) testavimo tvarka. • Integracinio testavimo tvarka (pagal poreikį). • Ergonomikos testavimo tvarka (pagal poreikį). • Apkrovos ir greitaveikos testavimo tvarka (pagal poreikį). • Atsparumo įsilaužimams testavimo tvarka (pagal poreikį). • Bandomosios eksploatacijos atlikimo tvarka. • Incidentų valdymo procedūra (schema ir aprašymas). • Incidentų klasifikacija. 230_Testavimas_BE		Privalomas / nerengiamas	PROJEKTO vadovas / nėra
41.	R41	Testavimo scenarijai	• Trumpas testavimo scenarijaus aprašymas, atskleidžiantis scenarijaus esmę. • Būsenos: Vykdomas – vykdomi testavimo scenarijuje numatyti testavimo žingsniai. Sėkmingai įvykdytas – nėra klaidų arba registruotos ir neištaisytos tik mažos klaidos, kurios neturi įtakos testavimo rezultatų priėmimui užbaigimui. Yra vidutinių klaidų – nustatytos klaidos, kurios iš esmės netrukdo atlikti scenarijaus žingsnių, tačiau gautas testavimo rezultatas 230_Testavimas_BE	1_Testavimo_scenarijai	Privalomas / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas

			neatitinka laukiama rezultato. Yra kritinių ir didelių klaidų – nustatytos klaidos, dėl kurių nėra galimybės atlikti visų ar dalies scenarijaus žingsnių. • Susiję reikalavimai – nuorodos į reikalavimus, kuriuos testavimo scenarijus padengia. • Testavimo tipas: funkcinis / integracinis / ergonomikos / apkrovos ir greitaveikos / atsparumo įsilaužimams. • Testavimo laikotarpis. • Pradinės sąlygos – aprašomos sąlygos, kurios turi būti išpildytos, prieš pradedant testavimą. • Žingsniai: numeris / veiksmas / pastabos. • Laukiamas rezultatas.				
42.	R42	Vidinio testavimo ataskaita	• Susiję dokumentai. • Testavimo aplinka. • Testavimą atlikę asmenys. • Testavimo laikotarpis. • Testavimo apimtis. • Incidentų sąrašas. • Testavimo išvados.	230 Testavimas BE	2 Vidinio testavimo ataskaitos	Privalomas / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
43.	R43	Priėmimo testavimo ataskaita	• Susiję dokumentai. • Testavimo aplinka. • Testavimą atlikę asmenys. • Testavimo laikotarpis. • Testavimo apimtis. • Incidentų sąrašas (atskirai klaidų, konsultacijų ir pakeitimų). • Klaidų pasiskirstymo pagal prioritetą ataskaita ir / ar diagrama. • Klaidų pasiskirstymo pagal prioritetą ir būseną ataskaita. • Neuždarytų klaidų pagal kritiškumą ir būseną suminė ataskaita (pagal poreikį). • Registruotų, uždarytų ir neišspręstų klaidų (padieniui) ataskaita (pagal poreikį). • Mažo prioriteto neišspręstų klaidų, kurios bus sprendžiamos bandomosios eksploatacijos metu, sąrašas (pagal poreikį). • Priėmimo testavimo išvados.	230_Testavimas_BE	3_Priėmimo_testavimo_ataskaitos	Privalomas / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
44.	R44	Bandomosios eksploatacijos planas	• Dokumento informacija. • Bendra informacija.	230_Testavimas_BE	4_BE_planas_ataskaitos	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra

			• Bandomosios eksploatacijos eigos aprašymas. • Dalyvių atsakomybės. • Trūkumų registravimo, stebėsenos ir šalinimo tvarka.				
45.	R45	Bandomosios eksploatacijos ataskaita	• Susiję dokumentai. • Bandomosios eksploatacijos aplinka. • Bandomąją eksploataciją atlikę asmenys. • Bandomosios eksploatacijos laikotarpis. • Bandomosios eksploatacijos apimtis. • Incidentų sąrašas (atskirai klaidų, konsultacijų ir pakeitimų). • Klaidų pasiskirstymo pagal prioritetą ataskaita ir / ar diagrama. • Klaidų pasiskirstymo pagal prioritetą ir būseną ataskaita. • Neuždarytų klaidų pagal kritiškumą ir būseną suminė ataskaita (pagal poreikį). • Registruotų, uždarytų ir neišspręstų klaidų (padieniui) ataskaita (pagal poreikį). • Priėmimo testavimo metu registruotų ir bandomosios eksploatacijos metu išspręstų klaidų sąrašas (pagal poreikį). • Mažo prioriteto neišspręstų klaidų, kurios bus sprendžiamos kokybės garantijos metu, sąrašas (pagal poreikį). • Bandomosios eksploatacijos išvados.	230_Testavimas_BE	4 BE planas ataskaitos	Privalomas / nerengiama	Vykdytojas / nėra
46.	R46	Apkrovos greیتaveikos testavimo ataskaita ir	• Susiję dokumentai. • Testavimo aplinka. • Testavimo įrankiai / automatiniai scenarijai. • Testavimą atlikę asmenys. • Testavimo laikotarpis. • Testavimo apimtis. • Incidentų sąrašas. • Testavimo išvados.	230_Testavimas_BE		Pagal poreikį / nerengiama	Vykdytojas / nėra
47.	R47	Atsparumo įsilaužimams testavimo ataskaita	• Susiję dokumentai. • Testavimo aplinka. • Testavimą atlikę asmenys. • Testavimo laikotarpis. • Testavimo apimtis. • Incidentų sąrašas. • Testavimo išvados.	230_Testavimas_BE		Pagal poreikį / nerengiama	Vykdytojas / nėra
48.	R48	Ergonomiškumo testavimo ataskaita	• Susiję dokumentai. • Testavimo aplinka.	230_Testavimas_BE		Pagal poreikį / nerengiama	Vykdytojas / nėra

			• Testavimo įrankiai. • Testavimą atlikę asmenys. • Testavimo laikotarpis. • Testavimo apimtis. • Incidentų sąrašas. • Testavimo išvados.			
49.	R49	Mokymų planas	• Mokymų tikslai, uždaviniai, temos. • Mokymų forma. • Mokymų apimtis. • Mokymų aplinka (IS aplinka). • Mokymų vieta. • Mokymų priemonės. • Mokymų dalyviai.	240_Mokymai	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
50.	R50	Mokymų medžiaga (naudotojams)	Derinama pagal PROJEKTO poreikį.	240_Mokymai	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
51.	R51	Mokymų medžiaga (administratoriams)	Derinama pagal PROJEKTO poreikį.	240_Mokymai	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
52.	R52	Mokymų dalyvių sąrašas	• Vardas, pavardė. • Pareigos. • Mokymų data. • Mokymų tema. • Mokymų trukmė. • Parašas.	240_Mokymai	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
53.	R53	Mokymų protokolai	Pagal šablona.	240_Mokymai	Pagal poreikį / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
54.	R54	Diegimo strategija	• Diegimo tikslai ir uždaviniai. • Programinės įrangos sąrašas ir aprašymas. • Dokumentacijos sąrašas. • Organizaciniai ir informacinių technologijų reikalavimai. • Komanda ir komunikavimas. • Diegimo eiga. • Duomenų migracija arba konvertavimas. • Preliminarus diegimų grafikas. • Diegimo pabaiga.	250_Diegimas	Privalomas / nerengiamas	Vykdytojas / nėra
55.	R55	Diegimo planas	• Diegimo dalis (jei yra kelios diegimo dalys). • Aplinka. • Veiksmas, funkcionalumas. • Atlikimo datos nuo ir iki. • Atsakingas asmuo. • Kas informuojamas po veiksmo atlikimo. • Būsena. • Pastabos.	250_Diegimas	Privalomas / pagal poreikį	Vykdytojas / Vykdytojas
56.	R56	Diegimų žurnalas (CO	• Eilės numeris.	250_Diegimas	Privalomas /	Vykdytojas /

		sąvadas)	• Diegimo data. • Keitimo numeris. • Diegiamas funkcionalumas, iteracija. • Aplinka. • Incidentų, kurių sprendimas diegiamas, numerių sąrašas su trumpais aprašymais.		privalomas	Vykdytojas
57.	R57	Instaliavimo instrukcija	• Konkreti vieta, kur yra diegimo paketas. • Nuoroda į pakeitimo aprašymą – kokie pakeitimai atliekami šiuo diegimo paketu. • Kokių komponentų atsarginės kopijos privalo būti padarytos prieš diegimo darbus. • Kokiai aplinkai (kūrimo, testavimo, gamybinei) yra skirtas diegimo paketas. • Būtinės sąlygos diegimui atlikti (pvz., kokie kiti susiję pakeitimai turi būti atlikti, prieš vykdant pastarąjį pakeitimą). • Kurie posistemiai / komponentai ir kuriam laikui turi būti stabdomi diegimų metu. • Atsitraukimo planas – detali veiksmų seka sistemos būklei sugrąžinti į būseną / versiją iki diegimų. • Detali diegimo eigos instrukcija: kokie veiksmai, kuriuose komponentuose, kokių eiliškumu, kokiomis naudotojo rolemis turi būti atlikti.	260_PL_trunk	Privalomas / privalomas	Vykdytojas / Vykdytojas
58.	R58	Instaliacinis paketas	• Instaliavimo instrukcija. • Diegimo scenarijus (angl. <i>Script</i>). • Programinės įrangos kodas.	260_PL_trunk	Privalomas / privalomas	Vykdytojas / Vykdytojas

* Informacijos saugumo rizikos vertinimo ataskaita privalo būti parengta, kai kuriama nauja IS, naujas IS posistemis, nauja IS integracija su kita VMI prie FM IS ar kita valstybės IS, kuriamas naujas IS modulis. Kitais atvejais Informacijos rizikos analizės ataskaitos rengimo poreikis derinamas su VMI prie FM Vidaus saugumo skyriumi, atsižvelgiant į planuojamus konkrečios IS pakeitimus.

DETALŲS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 188659752, Vasario 16-osios g. 14, Vilniaus m., Vilniaus m. sav. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 188659752, Vasario 16-osios g. 14, Vilniaus m., Vilniaus m. sav. UAB "INSOFT" 302294870, Juozo Rutkausko g. 6, Vilniaus m., Vilniaus m. sav.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	TARPTAUTINIŲ E. VAŽTARAŠČIŲ PRIEIGOS PUNKTO FUNKCIJŲ KŪRIMO IR DIEGIMO ELEKTRONINIŲ VAŽTARAŠČIŲ POSISTEMYJE (L.VAZ) PASLAUGŲ VIEŠOJO PIRKIMO SUTARTIS
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-04-15 Nr. (L10-04-2 E) 22-47
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Martynas Endrijaitis, VMI prie FM viršininko pavaduotojas, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	MARTYNAS ENDRIJAITIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-04-12 18:22:15 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-04-12 18:22:45 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitsecerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-02-20 18:08:21 2028-02-19 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	MINDAUGAS MIKULIENAS, atstovas, UAB "INSOFT"
Sertifikatas išduotas	MINDAUGAS MIKULIENAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-04-15 15:32:02 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-I
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-04-15 15:32:18 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitsecerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-29 12:24:05 2028-05-27 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Darbo organizavimo ir dokumentų valdymo sistema, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, i.k.188659752 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-12-08 09:05:46 iki 2025-12-07 09:05:46
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	-
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avily, versija 3.5.75.3.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-04-15 15:56:55)
Paiškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-04-15 15:56:55 Dokumentų valdymo sistema Avily